

310998

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11 } చెన్నపట్టణము 1924 వ సం॥ నవంబరునెల 22-వ తేది శనివారము } No. 197
 ప్రచురణము ౧౧ } శ్రీ రత్నాక్షినామ సంవత్సరము, కార్తికమాస బహుళ ఏకాదశి ౧౧. } సంవిక ౧౯౭

ఆమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

అన్ని గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంపభాష చీటి చూచి కొనిన యోగ్యతాపత్రములుగడు.

ఆమృతాంజనము నకలవిద

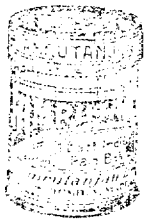

తలనొప్పుల మాన్పును, బాధ్యులబొట్ల బాపును,
 చర్మపు నొప్పుల బారదోలును, బొట్లగొట్టును.
 బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
 వగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు నంజీవివంతిది

ఉమంతుడు దుద్దగానే బెమట వట్టుటవలన శరీర
 మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి ఉహమున
 కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
 విదేశములలో కూడ వాడుచువచ్చును.

జీక-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్వు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్వు 0-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది
 ఆమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి నీది మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

మైనపువత్తులు

ది ఇండ్లో - బర్తా పెట్రోలియం కంపెనీ లిమిటెడ్
 రంగూను,

వారి చేత యారు చేయబడినది
 ఏజంట్లు, స్టాకు చేయువారు

ప్యారి ఆండు కో
 పోస్టుబాక్సు నెం 12, మద్రాసు

మైనపువత్తులు, మైనము, ధరలకు వ్రాసిన తెలుపబడును.

కామామృతం

ఒక టేబుల్ స్పూన్! 1 గంటకే గుణము!!

బలహీనమైన శుక్లమైనను వెంటనే సంసారసుఖము నీయగలదు. 5 దినములు పుష్కలమైన మూత్రములలోగలిసి గాని మూత్రము
 సగ ముందు వెనుకలగాని నిద్రలోగాని పోయెడి శుక్లనష్టము దృఢముగా నివారణయగును. మధ్య నపుంసములు, నరముల బల
 ము తగ్గినవారు ఈ మూత్రలనే పైకి పూతగాఁగూడ నుపయోగించిన మిక్కిలి క్రీమితులు కాగలరు లనేమలకు వాడి వృష్టాంతము
 చూచిన యావధము, మియుత్తరములు రహస్యముగా నుంపఁబడును. 20 మాత్రల సీసా రు. 2 0-0.
 అమృతాశ్రమము, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

రెడ్డిరాణి సర్టిఫికేషన్
 సం॥ర చందూరు కి
 మత, సాంఘిక, వ్యవసాయక విద్యావిషయములు చప్పింపబడును.
 వారకాంత (నాటకము) విటులయు, విలు
 కత్తెలయు అచ్చుతచర్యలు,
 బీబివర్ణన చదివితీరవలయును. పేజీ 12

మిథునానురాగము (శేరుగన్నవల) పేజీ 12
 గర్వభంగము (గరుడ, బలరామ, అంబనేయ, సత్య
 భామ గర్వభంగకథలు గలనాటకము) పేజీ 10
 వాసంతిక (చెంచనాటకము. చక్కనివర్ణనలు) పేజీ 10
 ఆంద్రనామసంగ్రహము (సజీవ) పేజీ 4
 రెడ్డిబ్రదర్సు రాయవరము, నోవావరజిల్లా.

విద్యార్థులు కావలెను
 మోటారు బండిని నడుపుటకును, మోకానిజం
 నేర్చుకొనగోరు విద్యార్థులు ఈ విద్యుచ్ఛక్తిశాస్త్రమునకు
 వ్రాసిన తెలుగు ప్రాప్తికృత యినాముగా పంప
 బడును.
 The Principal, Sri Ram Motar School
 (Govt. Recognized)
 1/28 Muker Nallamuthu Street,
 G. T. Madras

మంత్రసాని కావలెను
 మంచి అక్షరముగలిగిన ఒక మంత్రసాని కర్నూలు
 మునిసిపల్ ట్రాంచి ఔషధశాలకు కావలెను. అనుభవముగలిగి
 న హిందూమంత్రసానిలకు ప్రాముఖ్యత బహుళము. దరఖా
 స్తులు ఈ నెల 30 వ తారీఖులోగా చేరుట్లు ఈ దినపత్రికా
 మునకు పంపుకొనవలెను.
 కర్నూలు మునిసిపల్ ఆఫీసు } ఓ. లక్ష్మీకాన్యామి
 15.11.1924

మోటారు బండి 1-కి 5.285 విమర్శనములు

అయి యు వి.

ప్రతి శరీరమును తయారుచేయునప్పుడును, వాటిని ఒకటిగా చేర్చునప్పుడును మిక్కిలి జాగ్రత్తతో పరిశీలించబడుచున్నది. అందుచేతనే డాక్టర్ బ్రకర్స్ మోటారుబండ్లయందు మంచి విశ్వాసము ప్రపంచమందు అంతటను గలదు.

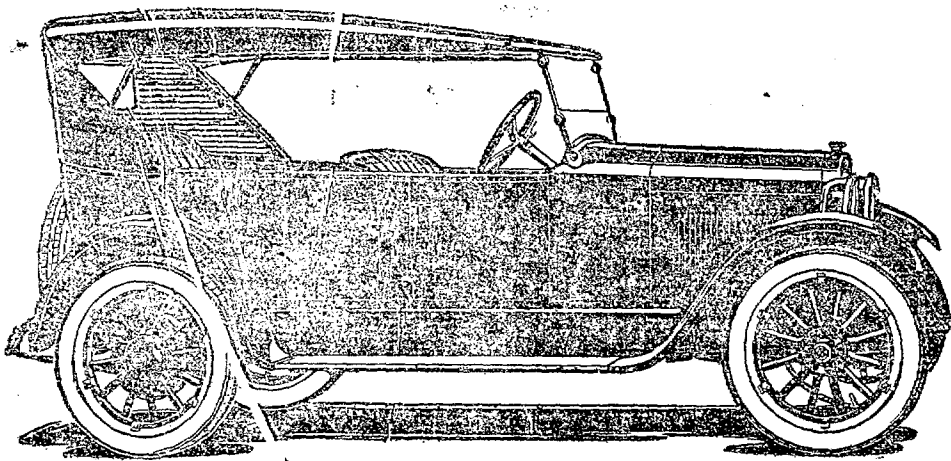
ఈ పనియందుమాత్రమే బాగుగా తరిపీతుచేయబడిన నిపుణులు 1,100 గలరు. సరాసరి ప్రతి బండికి 5,285 పరిశీలనములుగలవు.

ఈ పరిశీలనపు పద్ధతులు మిక్కిలి కఠినమైనవి పనితనమునందు గాని, లేక ఉపయోగించబడిన వస్తునందు గాని స్వల్ప వ్యత్యాసమున్నను అవి అక్షణమే విశదించబడును.

కొన్నివారికి బండి యిచ్చుటకు మునుపు అది డాక్టర్ బ్రకర్స్ వారి ప్రతినిధులచే పూర్తిగా పరిశీలనము చేయబడును, మరియు బాగుచేయబడును.

90,000 పైగానే ఈబండి స్వతదారులు ప్రపంచమందు అంతటను వారియొక్క సంపూర్ణతృప్తి తెలిపియున్నారు. ఇంత కఠినముగా పరిశీలనము చేయునట్టి నిబంధన లుండుటచేతనే అనేకులు ఈ దేశమునందు దీని విషయమై తృప్తిచెందియున్నారు.

మద్రాసునందు డాక్టర్ బ్రకర్స్ టూరింగు బండి 1-కి 5.285 ధర రూ 5,100

అడినసె ఆండ్ కో.,
లివిలెడ్.

మద్రాసు, ఆండ్, బెంగళూరు

బ్రాంచిలు

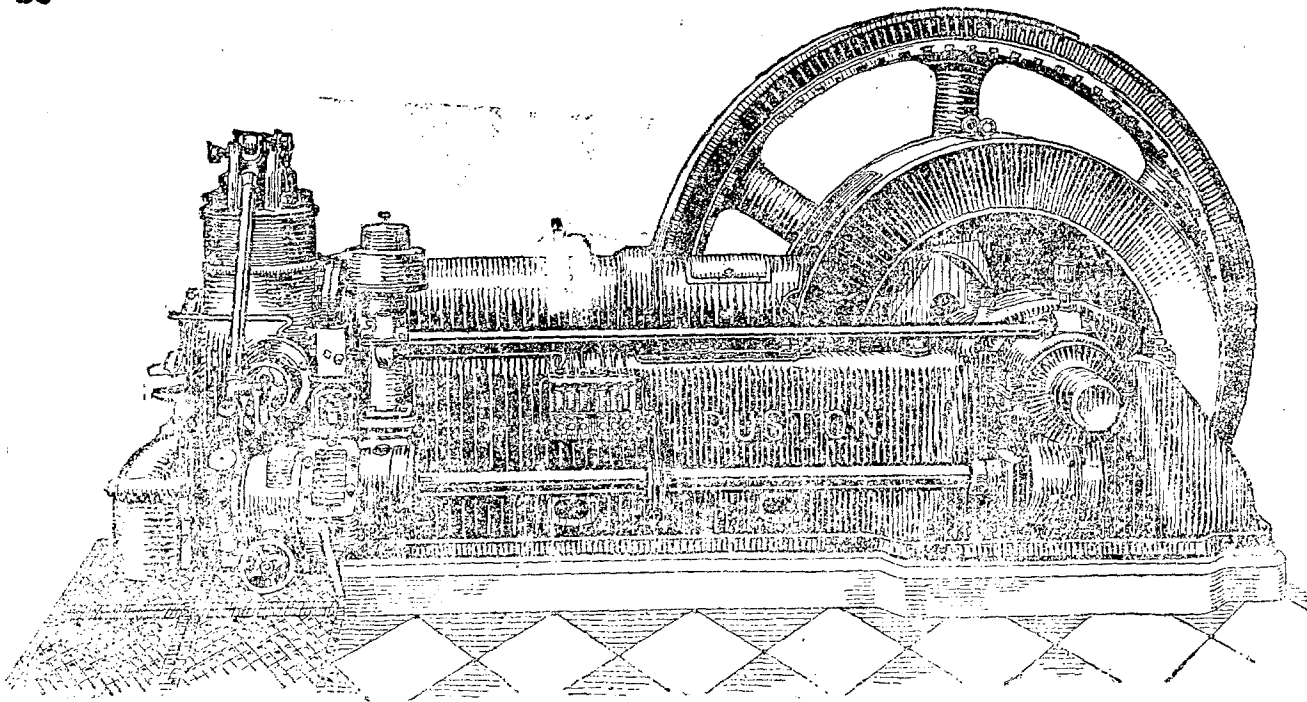
కార్వరు ఆండ్ కో., తిరుచనాపల్లి
టి. టేన్స్ & కో., కోయంబుత్తూరు
లివిలెడ్,
జ్యో, టక్సు, ఉదకమండలము.

ది రస్ట్ న్ క్రాడ్ ఆయిల్ ఏంజిను

ప్రస్తుతము బజారులోనున్న
ఆయిల్ ఏంజిను లన్ని టికంబెను
మిక్కిలి పోడిమిగలది.
తక్షణమే కదుంను.
హాట్ బల్బు, స్టాప్, మాగ్నెటో,
మున్నగునవి లేవు

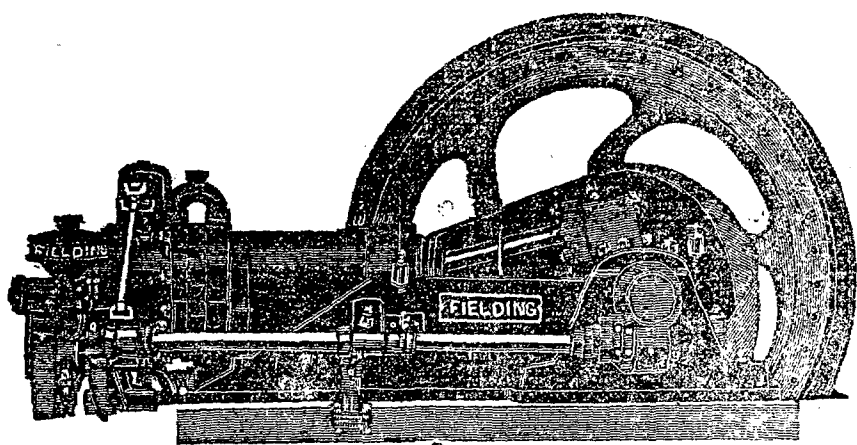
పొయ్యికి మిక్కిలి సరసమైన
నూనె చాలును.
కొద్దినూనెతో పనిచేయును.
చతురతనిమియు ఉండ
నవసరములేదు.

నెం 4512 రు, చిత్రముగల మా క్యాటలాగును వ్రాయుడు (388)
మద్రాసులో ఫోర్ట్ వీజింట్లు, మాస్సి అండుకో లివిలెడ్, ఎంజనీర్లు, తపాల్ పెట్టె నెం 60, మద్రాసు.

REMOVAL NOTICE. HAMILTON & Co., has been removed from Villivakkam to 158-A, Broadway, MADRAS.

ప్రసిద్ధి కెక్కిన "ఫీల్డింగ్" వేటుంటు శమిడిశల్
క్విక్ స్టార్టింగ్ క్రూడు ఆయిలు ఇంజను
STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

యా యింజను సుమారు రెండే నిమిషములలో వేవరై జరు చ్చుని స్థితిలో నుండగనే స్టార్టు కాగలదు. యెటువంటి క్రూడు ఆయిలుతోనైనను అతిసంతృప్తికరముగా పనిచేయును. క్రూడు అయిలు ఖర్చు బహు స్వల్పము. యా యింజనును నడిపించుటకు యెక్కువ సామర్థ్యమును, యెక్కువ అనుభవమును అవసరములేదు.

సోల్ యేజెంట్లు:—

తెలంగాణ టెలెఫోన్ & టెలిగ్రాఫ్ కంపెనీ లిమిటెడ్, నెం 690 రు. డి. యల్. శాస్త్రి అండుకో., పోస్టుబాక్సు నెం 203 రు.
12, తంబుకెట్టిపేటి, మదరాసు.

లక్ష్మీ ఇన్సురెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

10, నిన్ బెల్ రోడ్డు, లాహోరు.

(1924 నవంబరు 28 వ తేదీన 1918 నవంబరు ఇండియన్ కంపెనీ ఆఫ్ సురక్షించి రిజిస్టరు చేయబడినది.)

అనుమతిబొందిన మూలధనము రూ 10,00,000 చందాలు వేయబడిన మూలధనము రూ 10,00,000

1-11-1924 తేదీవరకు చెల్లించబడిన మూలధనము రూ 88, 255 లు

1-11-1924 తేదీన వసూలుకావలసిన ఆలాటుమెంటుపై కము రూ 11,745

మూలధనమునకు పైగానే చందాలు వేయబడినది. వాటాలకు యికముందు దరఖాస్తులు అంగీకరింపబడవు.

బోర్డు ఆఫ్ డైరెక్టర్లు

1. లాలా లజపతిరాయగారు, 2. పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ గారు, 3. రాయ జడధగల్ రామ్ గారు, 4. లాలా బహదూర్ లాలా ధన్ పత్ రాయగారు, 5. లాలా దివాన్ చందుగారు, 6. డాక్టరు నిఖిల్ చందు సిక్రిగారు, 7. పండిత కె. సంతానం గారు. (మేనేజింగ్ డైరెక్టరు)

అసాధారణ, అశుభవిజయము గలిగినది. మొదటి రోజు మాసములలోనే రూ 14,00,000 లకు పైగానే ప్రమాదాలన్నవి జరిగి, అందరికీని అనుకూలమైన పాలసీలు, పాలిసిఫికేషన్లు కలదు లొందరకలుగ జేయునట్టి నియమములు లేవు.

మిక్కిలి నిపుణతగను, మితవ్యయముతోను నిర్వహించబడుచున్నది.

ప్రాస్పెక్టసుకు, ఫారములకు, ఇతరసంగతులకు ప్రధానకార్యాలయమునకు దరఖాస్తుపంపిన పంపబడును.

పండిత కె. సంతానం (మేనేజింగ్ డైరెక్టరు)

ఊరివి శుభకుబడి, పూర్వాలవారుమూత్రము దరఖాస్తులు ఈ దిగువవిల్లానునకు పంపుకొనవలెను.

లోకల్ అడ్వైజరుకార్యాలయము, 16 నుంకురామ కెట్టిపేటి, మదరాసు.

కాంపాండువడి బారువడి జాబితా

పుస్తకము

వక్రిక:న్ను, వర్తకులకున్ను, వడ్డీవ్యాపారస్తలకున్ను అమూల్యము

అసలుమొత్త మెంతయైనను యెంతకాలమునకైనను నెల 1.కి రు 100.కి రు 0.8.0 లు మొదలు రు 2.0.0 లు వరకు 28 విధములగు వడ్డీరేట్లను సాల్పసరి కాంపాండు వడ్డీతో అయ్యే అసలీఫాయదాలు కలిపి నమొత్తమున నెల 1.కి రు 100.కి 0.4.0 లు మొదలు రు 2.0.0 వరకు 50 విధములగు వడ్డీరేట్లను బాహ్యవడ్డీలను నెలవీత మెంతయైనను 28, 29, 30, 31 రోజులుగల నెలలలో యెన్నిరోజులకైనను యిట్టిఅడ్డెలు, జీతములు మొదలగునవియున్న కనకపుబడి యున్నవి. శ్లాకాగితములపై ముద్రితము. నిండు క్యాలికోరైను. నెల రు 2.0.0 లు. తపాలాఖర్చు ప్రత్యేకము.

వలయువాడు:— పంక సూర్యనారాయణ బి. ఏ. బి. ఎల్. ప్లీడరు, రాజమండ్రి

నోటీసు

దక్షిణవర్ణులపట్టేటు సీరియరుజమీన్దారు గారగు శ్రీరాజా బొమ్మదేవర నర్తకసారాయణ వరక్రసాదగావు బహుద్వరు జమీన్దారుగారి మీద తేబడిన యిన్ సాల్ వెన్సి గ్రంథములో:—

కృష్ణా జిల్లాకోర్టు ఫయలు.

బి. ఏ. నెం 21/1924 రు.

పైగ్రంథములో జిల్లాకోర్టువారు ఈదిగువ చంత్తము చేసినవారిని "ఇంటరిం రిసీవరు"గా అప్పాయింట్ చేసి ఎట్టేటు తాలూకు యావదాస్తిని స్వాధీనము చేసికొనుటకు ఉత్తర్వులు ఇప్పించియున్నారు. సివిలు ప్రొసీజరుకోడ్డు ఆర్డరు నెం 41రు, రూలు నెంబరు 1, లోని అధికారము యావత్తు వారికి ఇప్పించి యున్నారు. సదరు ప్రకాశము ఆన 1924 సం 11 రం 11 ది 10 నవం బరు తేదీన పబ్లికంత్ చేసికొనడ మయినది. గనుక ఇంతటి నుంచి సదరు ఎట్టేటుకు సంబంధించిన వ్యవహారములను గురిం చిన్ని, పరిపాలనావిధానము యావత్తున్నూ వారిచే జరుప బడును. గనుక వారితో వామకొనవలసి యుంట్టుంది. అట్లు పైన ఉదహరించిన ప్రకారము జరుగక జమీన్దారుగారిలో జరుపు కొనువానికి గలుగునముకు వారు (రిసీవరుగారు) ఎంతమాత్రము జవాబుదారీ కాదు. సదిరుపద్ధము వారే భరించవలసియుంట్టుంది. ఎట్టేటులో నిమిత్తము ఉండదు. ఇంతే గాక, రాజాగారు ఇవ్వ వలసిన బాకీదార్లకున్నూ, ఋణిధులకున్నూ కూడా సదరు ఎట్టేటుమీద రిసీవరిన బావతులన్నిటి విషయములోనున్న ఈదిగువ చంత్తము చేసినవారికి ది 15.12.1924 తేదీలోగా తెలియపరుచుకొనవలసి యుంట్టుంది.

చదివేట్టుగాను. } వడ్డెడి పేర్రాజు, బి. ఎ. బి, ఎల్. 16.11.1924.

కృష్ణా జిల్లాకోర్టువారిచే నియమింపబడిన ఇంటరిం రిసీవరు.

నివృత్త సాయుగు ఇంగ్లీషు

వైద్యురాలు

ఆశ్చర్యమైన గుణము

డాక్టర్ అన్నతామస్ అమ్మగారు తిరునల్ వేది:—

ఇంగ్లీషు బొంబములవల్ల గుణములేనందున తమ "లోడ్" ను నా సోదరికివాడితిని. ఆమెకు ఆశ్చర్యమైన గుణమునిచ్చినందుకు సంతోషించుచున్నాను. ఇకమాదట ఈ బొంబమును వారోగు లకు వాడెను. ఈ బొంబవివరములకు క్రిందిఅడ్డెనుకు వ్రాయ వలసినది.

"కేసరి కుటీరం"

ఆయుర్వేద ఓషధీబొంబకాల, యెగూరు, మదరాసు.

ప్రహసూత్రార్థ చంద్రిక

తెనుగు వచనము

చింకుసంపుటములు (ప్రతి 1 కి రూ 12. తెలియపరిచుటకు, సటికే ,, 8. ద్వాదశివనిపత్రికలు, సంస్కృతమునకు సరియైన తెనుగు 8. అపకవీయము, మాతృసము, దితము రావుసాహెబు నిడుగు వేంకటరామమూర్తి మతులుగారి పరిష్కారము పరిష్కారల పీఠికతో నున్నది. ,, 3.0

వావిళ్ల రామస్వామి శాస్త్రులు

అండు సన్న

29, ఎస్టేట్, మదరాసు.

ప్రతాపకస్తూరి మాత్రలు

ఘంటును సువాసన గలవి 3351

తాంబూలములోగాని విడిగాగాని పుష్పకొనిన, అడర్లము, వాయువు, జలుబుజ్వరము, సున్నిపాతము, దగ్గు, ఉబ్బునము, కలరా, ప్లేగు, విషజ్వరములు, నీటిదోషములు మొదలగు వ్యాధుల కిది వజ్రాహుధమువలె పనిచేయును.

250 మాత్రల సీసా రు 0.4.0 దబ్బ రు 2.8.0 ఏ.సి. ఆ.సి. బి. జి. ఏ. అండు కంపెనీ. పెరిదేపి. (నెల్లూరుజిల్లా.

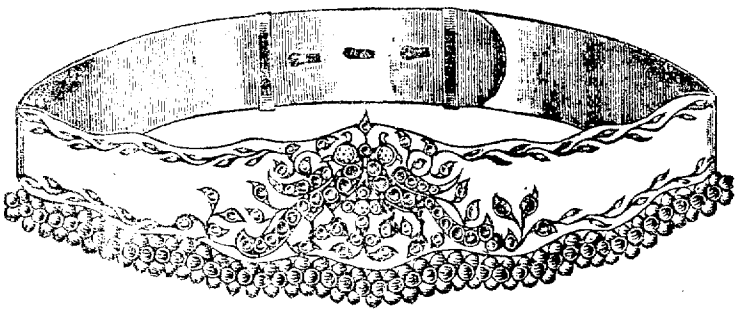
మీకు నగలు కావలసినప్పుడు మాతో మొదట ఒకసారి యోచింపుడు.

అన్నియు మీకు విశదముగా తెలియును!!

బంగారు బిడ్డి పడ్యాణము 25-30 సవరములలో తయారగును.

చేదారముతో సహా మజారి 1-కి రూ 35 లు.

రత్నములు పువ్వరాగములు చెక్కిన మోపుకు ప్రత్యేక మజారి రూ 35 లు.

గుండు మోహనగజా.

పట్టెల
డైమండు
గజా.

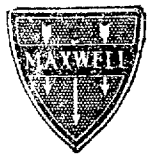
ఈ రకములగజాలు 2 1/2—3 సవరముల వరకు తయారగును.

చేదారముతో సహా జత 1-కి మజారి రూ 10 లు.

సవరము బంగారుకు, సీమ వెండికి పూచీ యివ్వబడును.

మా క్యాటలాగు కావలసినవారు వ్రాసిన యినాముగా పంపబడును.

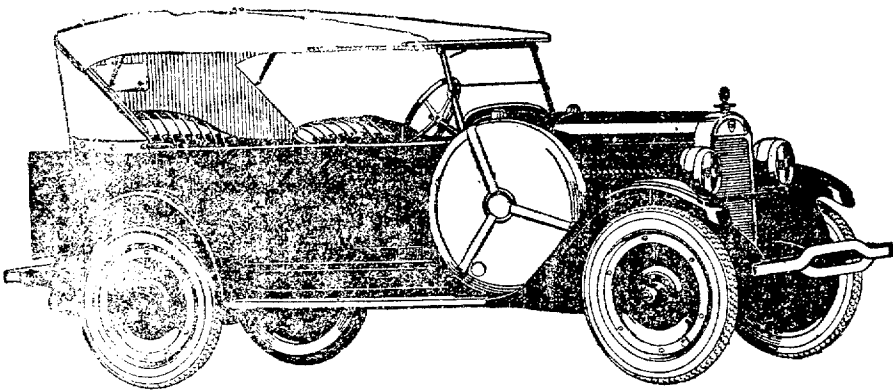
ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుసామి శెట్టి కంపెనీ, నగలవర్తకులు, నెం 25, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు

Maxwell

మా క్యు వెల్

క్రొత్తవి నోదమైన బండి

మంచి వేరుపోందిన బండి.

విడుగురు కూర్చునుటకు తగినది, బాదాము రంగు వేయబడినది, ఎత్తని హంటు, నల్లని ఫెండర్లు, గుండ్రని చక్రములు, బాస్చి మాగ్నెటో, జెనిత్, కార్బురెటర్, రెమి ఎలక్ట్రిక్ పద్ధతి, ముందువెనుక బంపర్లు, వెనుక ట్రంకు—మొదలగునవి అన్నియుచేరి

క్రొత్తమాక్సు వెల్ వినోదమైన

బండి యగును. ప్రస్తుత కాలమునకు విక్రీలి మనోహరమైన బండి. ఒకదానిని మేము మీకు చూపవచ్చునా?

ధర

రూ 5,450

ఎఫ్. ఓ. ఆర్., మదరాసు.

SPENCER & Co. LD. MADRAS & BRANCHES

రాజీముద్రాక్షరశాల, బె నాడ.

అచ్చు బ్రెండుకనులు, రబ్బరుప్లాంపులు, సిల్కు, రాగి, బంగారము, వెండిసామానులపై చెక్కుట, క్లాకులుచేయుట, స్టేషనరీ సామానులు. (60%)

ఎంగ్రేవింగు

హనుమాన్ సము

లోకప్రసిద్ధమైనది.

(1727)

దీన్ని సమానమైనది వేరులేదు.

ఎస్. రంగనాథం శెట్టి అండు బ్రదర్స్, 12-బందరువీధి, మదరాసు.

తిరుపతి

(ఒకవీలేఖరి)

శ్రీమాన్ నేలం రాజగోపాలాచార్యులవారు
వరదరాజుల నాయుడుగార్ల ఆగమనము

వీరలు ౧౮-౧౧-౨౪ రేడి మాపురంబునకు విచ్చేరిరి.
తలవనీతలంపుగా వరదరాజులు నాయుడుగారు వచ్చుటం శేసి
వారికి సన్మానపత్రము సమర్పించుటకు వీలుకలుగకపోయెను.
వారు మొదట ౧౯-౧౧-౨౪ తేది వచ్చెదమని తెలియపరచి
యింది మరియు ౧౮-వ తేది వచ్చుచున్నామని తెలియపరచిరి.
తెల్లవారి ౨ ఘంటలబండికి వచ్చెదనని పురవాసులు, పురపాలక
సంఘసభ్యులు వారికి స్వాగత మొసంగుటకు స్వేచ్ఛనువద్ద చేరిరి.
కాని వారాబండిలో రాకమోటాయలో ౪ ఘంటలకు నేను నా
య్యుడుగారు ఆచ్చటికి వచ్చుచున్నామని తంతి నంపిరి. వైసమ
యనకు కొందరు పురపాలక సంఘసభ్యులు శ్రీ వైసువైర్లన్
వారు శ్రీమాన్ చేట్టూరు దొరసామయ్యంగారు, యం. ఎల్.
ఎం. యం. వెంకటకృష్ణ మాచార్యులవారు కాంగ్రెసు క్రకటరీ
రాజగోపాలాచార్యులవారు వర్తమలు చాలామంది పురజనులు
టోలుగేటువద్ద వారిరాక కదురు చూచుచుండిరి. వై వారిలో
శ్రీకటరీగారును శ్రీ దొరసామయ్యంగారు వగైరాలు మోటారు
లో చంద్రగిరివద్దకు వెళ్లి వారిని వెంటడించిరి. వారికి శ్రీ వైసు
వైర్లన్ వారు పువ్వుల వైచి జంజం ధ్యానములు చెలరేగు
చుండ బండికి ఊడిగొంబునకు చేర్చిరి. సాయంత్రము ౫
ఘంటలకు రేడింగురూమువద్ద బహిరంగ సభ జరుపబడి శ్రీమాన్
రాజగోపాలాచార్యులవారికి ౪ సన్మానపత్రములు సమర్పించ
బడెను. అందు (౧) తిరుపతి పురపాలక సంఘమువారిది, అయ్యది
వైర్లన్ వారకు శ్రీ. టి. కే. నరసింహాచార్యులవారి వలన
చదువబడెను. (౨) ఖడ్గబోర్డు వారిది. అయ్యది ఇంగ్లీషులో
శ్రీమాన్ కే. రాజగోపాలాచార్యులవారి వలన చదువబడెను.
(౩) కాంగ్రెస్ కమిటీవారిది అయ్యది కొండా రామకృష్ణయ్య
గారిచే చదువబడెను. (౪) హిందీవిద్యార్థులది అయ్యది శ్రీయుత
కౌత్లపల్లి నుబ్బుల్లాచార్యుల వారిచే హిందీభాషలో చదువ
బడెను. తదనంతరము శ్రీమాన్ రాజగోపాలాచార్యులవారు
హిందీప్రాముఖ్యతను గురించి చాలావిపులముగాను ఉత్సాహ
వంతముగను మాట్లాడిరి. ఖడ్గబోర్డు, అన్నకృష్ణ తానివారలను గురిం
చియు మాట్లాడిరి. తిరుపతి శ్రీ దాక్షుల వరదరాజులు నాయు
డుగారు స్వరాజ్యముఖ్యోద్దేశము ఖడ్గబోర్డును గురించియు ఉప
న్యసించిరి. వీరి ఉపన్యాసము వలన జనులలో ఆసక్తిోత్సాహ
ము కలిగినది.

మా పురపాలక సంఘాధ్యక్షులగు టి. కే. నరసింహాచా
ర్యులవారు దినమునకు ౧౦౦౦ గజములు నూలువడుకునయ్యు
వకీళ్లును, క్లౌకసిల్లును చాలామంది ఖడ్గబోర్డు ధరించుటయు
సూక్ష్మమునకుయు ప్రజలలో నూటికి ౫౦ మంది ఖడ్గబోర్డు ధరిం
చుటయు మహాత్ముని యాదేశానుసారము భారతమాతకు నెల
౧ కి ౫౦౦౦ గజములు నూలును ౪౦ మంది పంపుటను గురిం
చియు హిందీభాషాభివృద్ధియు దానిలో ౧౩ మందికిగాను
౧౨ మంది ఉత్తీర్ణులగుటయు మొదలగు విషయములు విని
నవ్వకు తా మవరిమితానంద భరితులమైతి మనయు యింకను
ఖడ్గబోర్డు నభివృద్ధిపరచవలసిన దనియు హిందీభాషను వందలకొలది
జనులు నేర్చుకొనుట త్యవసరమనియు తెలిపిరి. వారికి సభవారి
తరపున వైర్లన్ వారున్ను శ్రీ. దొరసామయ్యంగారున్ను
వారికి బంధనము లిప్పించిరి. ఇంతటితో సభముగిసెను. వారలు
౧౯ తేది తెల్లవారుసమయముననే మోటారులో నేలం వెళ్లిరి.

రేటుపేయర్ల సంఘసభ

వైసువైర్లన్ సభ ౧౯-౧౧-౨౪ తేది సాయంత్రం ౬
ఘంటలకు గంగుండ్రామంటపములో సమావేశమై సభకుకాజుల
సిన కార్యనిర్వాహక వర్గమువారిని ఎన్నుకొనినది. వైసభ ౧౪
సంవత్సరముల క్రితమునుండియు గాఢనిద్రావృత్తియందుండి
నేటికి మేలుకొనుట పురవాసుల అవృష్టవనవచ్చును. మునుపటి
వలెగాక యికమిదనైనను కార్యరూపము దాన్ని వర్ధిల్లుగాకయ
ని శ్రీ వెంకటాచలపతిని ప్రార్థించుచున్నాను.

చిత్తూరుజిల్లా కాంగ్రెస్ కమిటీ:—వైకమిటిమిటింగు
19-11-24 ది సాయంత్రము 5 ఘంటలకు బజారులో చిత్రా
లవాపడియను గాంధీదేవిగురూములోకూడి యాక్రింది తీర్మాన
ములు అమోదించెను.

(1) శ్రీమాన్ టి. కే. నరసింహాచార్యులు వారిని క
మిటి అభ్యర్థులుగా నుండవలెనని తీర్మానింపబడెను.

ముద్రిక - నాటకము

శ్రీయుత పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులుగారి

నవీన నాటక రాజము

అద్భుతకథాగుంఫితము! ఆమూల్యగ్రమధురము!!

అత్యంత సీతి బోధకము!! - వెల 0-12-0

వలయువారు:— పానుగంటి రాజారావు, విఠాపరం-

గోదావరిజిల్లా, అని వ్రాయవలెను.

(2) తెల్లంకాంగ్రెసునకుబోవు అభ్యర్థులవర్గానులు
చదువబడి 8.0.0 రుసుమును చెల్లించిన యాక్రిందివార్లను ప్రతి
నిధులుగా ఎన్నుకొనడమైనది.

1. యా. యన్. వరదాచార్యులు, 2. బి. యస్. శేషగిరి
రావు, 3. యి. సీతారామరావు, 4. జి. సోమన్న, 5. యం.
వెంకటకృష్ణమాచార్యులు, 6. శత్రుసాల రామయ్యశెట్టి, 7. యా.
శ్రీరామలు, 8. టి. కే. నరసింహాచార్యులు, 9. వి. యస్. విశ్వ
నాధరావు, 10. యం. రాఘవాచార్యులు, 11. యం. రంగస్వా
మయ్యంగారు, 12. సి. దొరస్వామయ్యంగారు, 13. సి. రాజ
గోపాలాచార్యులు, 14. సి. ముత్తుసామి, 15. కాకమానిరాఘవశెట్టి,
16. సి. వి. రంగంశెట్టి, 17. క. రాజగోపాలాచార్యులు, 18.
కడివి శ్రీనివాసాచార్యులు, 19. వి. యం. అజిజుల్లాసాహెబు,
20. బి. యా. గుప్తా, 21. కె. సర్వోత్తమాచార్యులు, 22. వేమ
న వెంకటాచలంపాయుడు, 23. వేమన సుందరమ్మగార్లు.

విగత దరఖాస్తులు రుసుము పంపనందున అంగీకరింప
బడలేదు.—ఇక నీజిల్లాకు మిగిలియుండునది యిద్దరే. త్వరలో
దరఖాస్తులు రుసుముతో పంపుకోవలెను.

(3) ఆంగ్రెజ్ వారి కార్యదర్శి జాబుచదువబడి దేశా
రాధకులకు నవంబరునెల ఆఖరువరకు రాష్ట్రీయసభవారే శతక
ములిచ్చునట్లు ప్రార్థించడమైనది.

(4) (ఎ) చిత్తూరుజిల్లాను ఆంగ్రెజ్ వారి మునుండి విడి
దీయవలయునని తీర్మానించడమైనది.

(5) (బి) మదరాసు నగరమునకు సమాపమునందు
(Biling-al) జిల్లాలనుచేర్చి మదరాసు రాష్ట్రముగా ఏర్పా
టు చేయవలయుననిన్ని అఖిలభారతకాంగ్రెసు సంఘమువారి
కిని, కాంగ్రెస్ వారికిని తెలియపరచి, యా సలీ రము ప్రతిని
ధులుగ బోవువారు వై విషయములను గురించి కృషి చేయవలయు
నని ప్రార్థించడమైనది.

(విలేఖరి)

శ్రీమాన్ నేలం చక్రవర్తి రాజగోపాలాచార్యులవారి
సముఖమునకు

మహానయా! శ్రీతిరుపతి పురపాలక సంఘసభ్యులగు మేము
మావట్లగమునకు మీరు దయచేయు సమయము తలపింపితి తమపై
మాకుగల విశ్వాసమును చూపుసమయము భగవంతుడు మాకు
సమకూర్చినందులకు మేము కడుభక్తులమై మాసంఘముపక్షమున
వినయవిశ్వాస సంతోషములతో స్వాగత మొసంగుచున్నా
రము. దయాశుక్త స్వీకరించ ప్రార్థితులు.

తాము శేఖాభిమానులై 1920 సంవత్సరమునుండి స్వాగత
త్యాగ మొనరించి స్థిరచిత్తులై దైత్యోత్సాహ శ్రద్ధలతో దేశ
సేవాదీక్షనుహించి కార్యములను నిర్వహించుచుండు విషయము
ప్రతియొకరికిన్ని తెలిసినదేను.

సత్యమునను, శాంతిమానసు, త్యాగమునను, దౌహర్య
మునను, వైరాగ్యమునను, అనురాగమునను, అహింసావ్రతధర్మ
మునను, పకలజన సమానప్రేమయందును, దేశాభిమానమునను
అనూసులై లోకోద్ధరణమునకై యవతరించిన భారతదేశా
యకళిభామణి యగు శ్రీమహాత్మా కరంచంద్ గాంధీగారి మ
తము నాచరించి యుండలితత్వములను గ్రహించి వాకిభాషముల
వెల్లడించి, వారిసిద్ధాంతములను బోధపఱచుటలో తామద్వితీ
యలని యెల్లవారు కొనియాడి మేము ఎక్కుడుగ నుచున నవన
సరము.

మా తిరుపతిపురము కలియగలబున సకలసామరజను
లకు సమాతము భక్తిని కల్పించి ముక్తినిచ్చు చాతయగు శ్రీ శ్రీ
వేంకటేశ్వరస్వామివారి ని వాస స్థా సమయియుండుటచేతను,

ముట్టి యాపురమునకు పురపాలనాసభ్యత్వము మాకప్పియుం
డుటచేతను, మాకు, మహాత్ములగు శ్రీ గాంధీజీవారికిని, దేశ
బంధువుగు శ్రీయుత చిత్రంజయరామగారికిని, తమకును స్వా
గతమొసంగు భాగ్యము లభించి మీవంటి మహానీయులచే కా
ర్యక్రమములను తెలిసికొని వర్తిండు సమయములు మాప్రార్థ్య
జన్మపుణ్యవిశేషములచే మాకు కలిగినందులకు మేము సాగ్ధకు
లైతిమి. ఇట్టి గొప్ప తరుణము మా కప్పుడప్పుడు కలిగించి
చిత్ర శుద్ధి నిష్పించగలందులకై భగవంతుని నదా ప్రార్థించుచు
న్నారము.

శ్రీమహాత్మాగారిచ్చటికి విచ్చేసినప్పుడు పురపాలనా
సభ్యులొనరించవలసిన ధర్మములను, కార్యక్రమములను మా కుప
దేశించిరిగాని మేము వానిని యాచరణలోనికి లేవకద్రవహిం
చియుండుతరీ మహాత్మునియొత్పలు నునునది సకలవిషయము
లందు శాశ్వతీయమై యుండుమిమ్ముల నిచ్చటికి రానవకాశ
పేర్చుచి మమ్ములక్షేమానంతుల గావించి కార్యనిర్వహణమున
కవిసరమగు నూతన దైత్యోత్సాహములు కలుగజేసినందులకు
మేము సంతసించుచున్నారము.

భారతదేశ స్వాతింత్ర్యసేవాదీక్షకు తోడ్పడి తమకా
యారాకోగ్యభాగ్య మొసగి సకలసాకార్యముల నిచ్చి కార్యో
త్సాహమునకు పురికొల్పి భారతమాత దౌన్యత్వవదనకై యాచ
రించుయ్యద్యమమును నిర్విఘ్నముగ జయముండులారు జగద్రక్ష
కుడు శ్రీ శ్రీ వేంకటేశ్వరుడు అనుగ్రహించుగాక!

తిరుపతి పురపాలక సంఘమువారు.

శ్రీమాన్ నేలం చక్రవర్తి రాజగోపాలాచార్యుల
వారికి

అయ్యా, త్యాగమాత్రియ, శాంత పురుషుడునగు
మహాత్మా గాంధీగారి నిజప్రతినిధియనగు మిమ్ములను నేటి
దినము సన్మానించు గొప్ప యద్భుతము మాకు కలిగినందుల కెం
తయు సంతసించుచున్నారము.

మాగ్రామము హిందువుల పూజనీయస్థలమైనను హిందూ
మసల్మానులు ఏకీభవించి ఐకమత్యముతో వర్తింపుచున్నా
రము. మాగ్రామములో హిందూ మసల్మానుల మనస్తాపములు
గాని, బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర వైషమ్యములుగాని లేవు.
మూలీనకీళ్లును, వర్తనలును, మరితర ఉద్యోగస్థులును ఏలాటి
కలహములతోక కాంగ్రెసుపనులను నెఱవేర్చుచున్నాము.

ఈమాపురమున నూచుండి నిత్యమును రాటముచడుతుచు
మహాత్మునికి ఘమారు ౪౦ మంది దేశభక్తులు ౨౦౦౦ గజముల
నూలు కాకుకల నర్పించుచున్నారము. మూలీకొండరు వకీళ్లు
మొదలగువారు తమ స్వంతములుకల నే వస్త్రములను తయారు
చేయుచి ధరించుచున్నారు.

తమనంటి త్యాగశిలుగు వచ్చి ఉపదేశించినయెడల అనే
కులకు ఉత్సాహము కలిగి నూలువడుకుట ప్రారంభించినని మా
దృఢ నమ్మకము. మా శ్రీ వెంకటాచలపతి తమ కాయారాకో
గ్యము లొసగి త్వరలో భారతదేశ బాన్ధుత్వంఖిలముల తెంప
గలుగునట్టి దేశసేవాదీక్షతను తమకొనగూర్చుగాకయని మేము
ప్రార్థించుచున్నాము.

తిరుపతి కాంగ్రెసుసంఘమువారు.

వెల సీసా 1-కి వేలకు మందు రు. 0.4-0

ఈనూనెను కలకురాచిన పేలు ఈపి నగింపు. చర్మ
మునకు పెండుకులకు హాని యుండక పెండుకులు పెరుగును.
అమ్మతాంబనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

చదువదగినది! శ్రీ కృష్ణ చరిత్రము వెలువడినది!

రెండు సంపుటములు- చక్కనిపై- 1 కి 25' పుటలు ఇందు శ్రీబంకిమచంద్రునిచే పరిమర్శముగ, సప్రమాణముగ శ్రీకృష్ణుని మానవాదర్శచరిత్రము వ్రాయబడినది. వెల సం 1 కి 1.8-0.

విషవృక్షము

ఇది శ్రీ బంకిమచంద్రుని సునర్ణభాగినుండి వెలువడిన నవసభరితమున నవల 250 పుటలు చక్కని పై- 1 కి 1.8-0.

కావ్యకుసుమావళి

ఇది వెంకట పాద్మతీశ్వరశాస్త్రిచే వ్రాయబడిన ప్రమాతములైన అష్టోత్తరశత పద్యమాలికలచే విరాజిల్లుచున్నది. రెండు సంపుటములు, సంపుటము 1 కి 840 పుటలు, చక్కని క్యాటెజ్ లైండు సం 1 కి రు 1.12-0.

మా చందాదారులకందరుడు పైసంపుటములు పొమ్మేజిగాక సంపుటము 1 కి రు 1.0-0 మాత్రమే. మేనేజరు, ఆంధ్రప్రచారిణి గ్రంథమాల, కాకినాడ.

నవ్యమగు శ్రీత్రమాదిరి నగలుదొరకు స్థానము ది ఆంధ్రజ్యోతి లో మానిఫాక్చరింగు కంపెనీ.

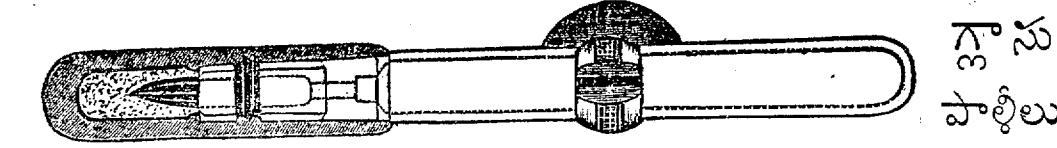
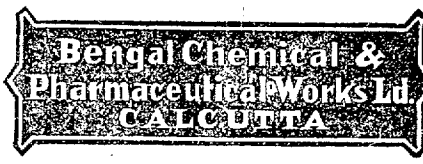
హెడ్డాఫీసు, బెజవాడ. బ్రాంచి 51, వైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.
మావద్ద అనేకరకములు శ్రీత్రమాదిరి గాజులు, మెడగొలుసులు, కానుకలు, అడ్డగి చెక్కలు మొదలగు బంగారు నగలు, నవ్యనవరత్నములు వేసిన అనేకమాదిరిల అడ్డగిలు, బడవిశ్మలు, నాగరములు, ఉంగరములు, చంపనరములు, పతకములు, మొదలగునవన్ని వెండి రైలుకూటాలు, బంబుగ్గు, పేలొగిన్నెలు, కాపి నెట్టు మొదలగు పాత్రసామానులన్న అనేక రకములు కాళ్ళుగొలుసులు, కూడలగు అన్నివస్తువులు యొప్పుకు సిద్ధముగా యుండును. కాను బంగారమునకున్న చాదికేండ్కిని రత్నములు మొలగువాటికి గారంటి యివ్వబడును. నచ్చనివి వాపసు తీసుకొనబడును.
పాటెట్ల - కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, శనగపాటికోటయ్య అండు బ్రదర్సు.

మలేరియా, ఇతర జ్వరములకు

వైరెక్సు

ఒక్కటే ఆమోఘమైన గుణమునిచ్చును. దీనిని ఉపయోగించి మంచినదమును, ఆరోగ్యమునుపొందిన లెక్కలేనివారితే ఈ యోగ్యతాపత్రిక నిచ్చియున్నారు. అందువల్లనే **వైరెక్సు అమితముగా**

విక్రయమగుచున్నది రహస్యమైన ఔషధములుకాదు. ఫారములావ్రాసిన పంపబడును. బుడ్డి 1-కి ధర రు 0.18-0 బి. పి. చార్జితోసహా రు 1.2-0.

పాంటెన్ పేనాల బంగారు పాళీలబురు యీ హతగ్గాసుపాళీలు దేశీయతయు వాడుకలోనున్నవి. గ్రోసు రూ 14.
గ్గాసుపాళీల కలము ఒకతూరి సిరాలో మంచినయెడల 5 నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును. గ్రోసు రూ 14. గ్గాసుపాళీ ఫ్రంట్ పేనా రూ 1. డజను రూ 10.
మైలాపూరు విక్టోరియాడిపో, మద్రాసు.

ది ఎంవైరు ఆఫ్ ఇండియా లైఫ్ ఆన్స్యూరన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

బొంబాయి		(1)
మొత్తం ఆస్తి	...	రూ. 2,29,00,000 లకు పైగానేగలదు.
1922-24 సం॥రములలో జరిగిన బుసి నెస్ మొత్తము రు.	80,00,000 లకు	,,
వార్షిక ఆదాయము	...	రు 43,00,000 లకు
బాగుగా నిరవదిన కంపెనీ. దానిలో మీరు భీమాచేయుట మంచిది.		
బెంగుళూరు బ్రాంచి	మద్రాసు బ్రాంచి	
152 కమ్మర్షియల్ బిల్డింగ్.	9 & 10 సెకండులైను బిల్డింగ్.	

తిరుత్తని

(స్వకీయవిలేఖరినుండి)

పాఠశాలభవనము కూలుట

ఈయూరిలోని స్థూతపట్టణంలో గల యొక బాడుగ పెంకుటింటిలో బోర్డు బాలుర ప్రాథమిక పాఠశాల పెట్టబడియున్నది. ఈమధ్య గురిసిన గొప్పవర్ష పాతముచేతను, వెదురు పెండెలతో కట్టి యుండినందునను, కొండతిప్పకు క్రిందుభాగమున నాయుల్లుండుటచే వెల్లున మోకాల్లోతు దనుకవచ్చి యింటిగుండ బ్రహ్మించినందునను, చెప్పవట్టుటయే గాక ముందు భాగము ప్రధానోపాధ్యాయుడుతరగతియందుకొను ప్రదేశమే లైకప్పు కొంతవరకు యొక భాగము గొడతొడను మాలిపోయినది. ఆనాడు వర్ష మెక్కువగా నుండినందున ప్రధానోపాధ్యాయు డాజాగాలో బాలురనుండక వేరు భాగమున నుంచుకొని జాగ్రత్తపడినందున అపాయ మేమియు కలుగక తప్పిపోయినది.

ఫలిభయము

గతనాలుగైదురోజులుగ నీ యూరిలో చేరిన ఎనువ్ తిరుత్తని అమృతపుర పరిసరములనుండు కొండలయందు పులి యెందుండియో గాని క్రొత్తగావచ్చిచేరి భయంకరముగా సంభరించుచున్నది. మొన్నను ఒకడు గానుగపిండికొండ మొదట, లోయనద్ద, మేకలు మేపుకొనుచుండగా చూచుచుండ గనే పాతానన నామేకలపైబడి నొకదాని నెత్తుకపోయినదట. దీనివలన ఏపమయమున ఏమి ముప్పువాటిల్లునోయని అచట ప్రజలు విగుల భయపడుచున్నారు.

వెల్లువయందు మనుష్యులు గొట్టుకపోవుట

ఈమధ్య గురిసిన గొప్పవర్షముతో నగరి, చివ్వాడ, సమీపముల బ్రహ్మించు "కుక్కపల్లి" నది విశేషించి ప్రవహించినది. ఇల్లత్తురు గ్రామమునకు సమీపమున నుండు దండు రాజాఖండగవద్ద కొండరుప్రజలు వెల్లువనచూచుచుండ గానిద్దరు మనుష్యు లొండొరులు చేతులు బిగబట్టుకొని ప్రవాహమున గొట్టుకొనిపోవుచుండునట్లుగవడుటచే, పాడుగాటివెదురుతోటిలతో కొంతదూరము పరుగెత్తి తగిలించి కొందరిచ్చిరటగాని, వారిలో నొకడు చుట్టుకొనియుండిన ప్రంచపాత్రమందుకు తగులుకొని వచ్చినట్లును కనములు బారిపోయి మరల గన్పడక పోయినట్లును జెప్పకొనుచున్నారు.

వటదల సహాయక నిధి

ఈమధ్యను దక్షిణజిల్లాలు వటదలచే నష్టపడిన సమయమున వటదల బాధితుల సహాయమునకై నీ యూర స్థాపింపబడిన సహాయసంఘమువారు, మొన్ననుబంపినమొత్తముతోడను 195.8-0 రూపాయలను చెన్ననగరమందలి "శ్రీరామకృష్ణ విమక" వటదల సహాయక సంఘ శాఖాధికారులకు బంపివైచి, తమ లెక్కలను పూర్తిగావించి తమ యాదార్యమును బ్రకటించి రనుట కెంతయు సంతసింపవలసి యున్నది.

జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులు

మా చిత్తూరుజిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులగు శ్రీయంత బి. మునుస్వామినాయుడు బి.వి, బి.ఎల్, ఎం.ఎల్-సి, ఎఫ్-ఎం-యూ, గారు ఈనెల 15 వ తారీఖున నీయూరికివచ్చియుండి, నీయూరి నుండి వేలంజేరి మార్గముగ చివ్వాడవఱకు చేరుచుండు శూతన రోడ్డుపనిని తనిఖిచేసి 16 వ తేది సోమవారము శాసనసభా కార్యక్రమమున బాల్మోసుటకై మదరాసువెళ్లిరి.

రైతులమహాసభ

ఈ నవంబరు 20, డిశంబరు 1 తేదీలలో నగరియందు తిరుత్తని, నారాయణవనం తాలూకారైతులు రానున్న ఎప్రిల్ లోల్లుండు ఆక్టోసవరణ సమయములో రైతులకు గావలసిన ముఖ్యమగు ఏర్పాట్లనుగూర్చి సవరణసంఘమువారికి విన్నపపత్రమును సమర్పించి సక్రమాంధోళనము గావించుటకై రైతులసభను సమావేశ పరచెద రనియు, నాటిసభాకార్యక్రమములందు శ్రీయుతులు బి. మునుస్వామినాయుడు గారు, ఎం.ఎల్-సి, కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు, ఎం.ఎల్-సి, యం. దేవరాజులు నాయుడుగారు, బి.వి,బి.ఎల్, గార్లు పాల్గొందురనియు తెలియుచున్నది.

నక్సన్ దంతచూరము

నోటిలోని పకలవాళ్ళు, భుజులు మాడ్చును కండ్లనొప్పలు, ఇగుళ్లలో నెత్తురు చీముకాటులు వాచుట దీనివలన స్వస్థమగును. నాలుకమీది పొక్కులు తొలగును. ఇదిస్వదేశీ మూలికల ఔషధముతోను ఔషధప్రవ్యములతోను చేయబడినది 1 డబ్బీ 0.2-0, డజను 1.4-0. టి.ఎస్. స్వామినాథశాస్త్రి, 1191 నెం. 1 ఎ. ఆలంగాతా విల్లికితి తిరువల్లికేసి ముద్రా.

జాబులు

నిజాంరాష్ట్ర ఆంధ్రజనసంఘం
తృతీయసమావేశము

"నిజాంరాష్ట్ర ఆంధ్రజన సంఘం తృతీయసమావేశ మే చట నెత్తును జరుపబడునా యని సభ్యులును, దేశీయులును తెలియగోరుచున్నారు. స్థానికపత్రికలకు కూడ సూయగు సమాధానమివ్వక తలచినందున సూర్యాక్షేపలోనో, సుధీరయందో జరుగగలదని సూచించినవి. ఇప్పటికి, మధిరయందు జరుపుటకు నిశ్చయింపబడినది. అవసరమైన ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఆహ్వానసంఘసభ జరిగిన వెంటనే సమావేశము జరుగజేయు తెలుపబడును."

మా. రామచంద్రారావు,
మధిర.

శ్రీవిశ్వలింగకవిసమాజముకుమువవల్లి

ఈసమాజముయొక్క 27 వ వార్షికసభ కె. ఆర్. వి. కృష్ణారావు మందిరమున యూనెస్కో 18 వ తేదీ ఆదివారమున గల 2 గంటలకు భీమవంతులారా బోర్డుపైపెట్టెటై శ్రీయంత గంధం వెంకయ్యనాయుడుగారి యాధిపత్యమున జరిగినది. నాటిసభకు గ్రామములును, భీమవంతులకును గ్రామములనుండియు సుమారు నూరుమంది విశ్వలింగ ఈశ్వర ప్రార్థనతో సభ ప్రారంభింపబడినది. సమాజముయొక్క 27 వ వార్షిక సభాంతము కార్యదర్శివలన చదువబడి అందరివలనను అంగీకరింపబడినది. గ్రంథాలములు- వానియొక్క యోగములనుగూర్చి శ్రీయంత నిడమర్తి లక్ష్మీనారాయణగారును, నందూరి వెంకటగోపాలకృష్ణమూర్తిగారును, భూపతిరాజు సోమరాజుగారును, భూమిభిన్నాద్వైతగూర్చి పెన్నెత్తరాజుగారును, జీవితముయొక్క పరమార్థమును గురించి బ్రహ్మశ్రీ గుంటూరు శీతారామరాష్ట్రీగారును, శ్రీయంతకామరాజుహనుతుంతరావుగారును ఉపన్యసించిరి. అధ్యక్షులు తమ అంత్యోపన్యాసమున, ఉపన్యాసములు కృష్ణ విషయములను జలపకుచుచు మట్టాడిరి. తదుపరి ఆగ్రాసాధిపతి గారికిని ఉపన్యాసములను కృష్ణ తాత్తి వందనములతోను, చుంగళగీతములతోను సభ ముగింపబడినది. కొందరు నిరుపేదలకు అన్నసప్రకాశములు చేయబడినవి.

మా. రామమూర్తిరాజు,
కార్యదర్శి.

స్వరాజ్యనిధికి మోసపువనూళ్లు

సెల్లూరుజిల్లాలో ఘోరమోసక సంవత్సరమునండి 25 సంవత్సరములకు ఒక రెడ్డివలసకు గ్రామములలోని ప్రజలను మోసముచేయుచు ద్రవ్యము వసూలుచేయుచున్నాడు. కొన్ని గ్రామములందు సోమశ్రీ సాగకా కనకమ్మగారు అన్న తానము కొనుగోలుకొని తిండి యితినిని పంపించినట్లును, కొన్ని గ్రామములందు పల్లిపాడు సత్యగ్రహశ్రమమువారు గాంధీ గారిని శిక్షానిధిపట్టకగు ఖర్చులకై యితినిని వసూళ్ల నిమిత్తము పంపినట్లును, మరికొన్నిచోట్ల యీ మండలసాయకుల చేతుల చెప్పియు జనులను పంపించుచున్నాడు. ఇతడు కల్లగా నుండును. వెండ్రుకలు కత్తింపబడి యుండును. మామూలుగా ధాన్యపువనూళ్లు చేయుచుండును. తన గ్రామము చుట్టూ వర్షియని చెప్పచుండును. ఘోరమోసకంజుల క్రిందల సెల్లూరికి తూర్పున 5, 6 మైళ్లదూరమునందు కల్లాయపల్లి గ్రామమునందు వసూలార్యులట్లు తెలియుచున్నది. కావున వీరికెవరును సాయమునకై కుండురుగాక యని కోరుచున్నాము.

వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య,
సెల్లూరుజిల్లా సంఘకార్యదర్శి.

చంద్రగిరి తాలూకా బోర్డు

(విభజనము - విద్యాపన్ను)

చిత్తూరు మండలముందలి యన్ని తాలూకా బోర్డులలోను చంద్రగిరి తాలూకా బోర్డు విస్తీర్ణమునను అదాయమునను మిగుల పెద్దదియని తెప్పనము. ఈ బోర్డునకు కార్యకర్తలగు జమీందారీనుండియు, కాలేజీ నీ జమీందారీనుండి ఎక్కువగ నాదాయము గొడుక్కొన్న తదితర విషయములనుండియు వచ్చుచుండును. "చంద్రగిరి తాలూకాబోర్డు" రెండుగ విభజించి పరిపాలింపవలయునను చక్క సుమారుకొక వర్సరముగ జరుగుచుండి కొందు రీబోర్డు కట్టలు మిగుల ముక్కుదనముగ కట్టి జేసి గత ఆక్టోబరు మాసము 19 వ తారీఖునాడు, రేచిగుంట యందు జరిగిన చంద్రగిరి తాలూకాబోర్డు మిటింగులో చంద్రగిరి తాలూకా కాలేజీ నీ డివిజనులగలిపి యొకబోర్డుగను, పుత్తూరు తిరుత్తనీ డివిజనులగలిపి కాలేజీ నీ జమీందారీయొక బోర్డుగను, ప్రస్తుత ముండు చంద్రగిరి తాలూకా బోర్డును విభజించి పరిపాలింపవలయునని ఏకగ్రీవముగా తీర్మానము గావించిరి.

ఈ తీర్మానమును సభయందు పాఠపఠించి విభజనమైన బోర్డులకొక వానికి కార్యకర్తలగు మోడీ కార్యకర్తగా బెట్టి కాలేజీ నీ గ ర ము తాలూకా బోర్డు యని నామకరణ మొనర్చి, పాలింపవలయుననియు తీర్మానించిరి. కార్యకర్తలగు పుత్తూరు రైలుస్టేషనునకు సుమారు 5 మైళ్ల దూరమునయున్నది. నాయారికి ఘోరకానమునాధ్య బడి పోవలయును. అయ్యారను అడవులకాటబట్టుల పశువులముల మధ్యనున్నది. అనేకులాయూరునదలి యితర ప్రదేశములవెళ్లిరి. అట్టిస్థితియందుండు నీయూర బోర్డునకు ప్రధానకార్యకర్తగా మంచి అడవిమార్గమున గడచుచు దెచ్చుట ప్రభుత్వమువారి ప్రజ్ఞతీ చంద్రగిరియందుండుచే అక్కడనుండి యిక్కడకు దెచ్చుట యు నిచ్చుటయు యపాయ మేయగును. ఇదియునుగాక పచ్చు కట్టలకు అన్న పానాదులకు వసతియు బాతుగలేక వారు కష్ట పడుట సంభవింతును. కనుక రైతుమార్గమున కనుకూలముగను యుండు పుత్తూరునగాని, తిరుత్తనీయందుగాని బోర్డునకు ప్రధాన కార్యకర్తయమంచి పరిపాలించునట్లు నీబోర్డు సభ్యులందరును ముఖ్యముగ జిల్లాబోర్డువారును దీర్ఘనిమిట తర్కవసరముని విన్నవించెదను.

విద్యాపన్ను

చిన్న పురి ప్రభుత్వమువారు యీవత్సర మీరాజధానిలో ప్రాథమిక విద్యావ్యాప్తికిగాను కొంతభనమును ప్రత్యేకించి రాజధాని మొత్తమున కన్ని జిల్లాలకును బంచిపెట్టియుండిరి. అందీచిత్తూరు మండలమునను సూతనముగ బాళకాలలు బెట్టుటకై 16000 రూపాయలను ప్రభుత్వమువారు గ్రాంటునిచ్చిరి. యీమొత్తముతో ప్రస్తుతము నలువది ప్రాథమిక పాఠశాలలు నీవత్సరము నూతనముగ బెట్టి పోషింపవచ్చును. ప్రభుత్వమువారిట్లు గ్రాంటునిచ్చియు యిచ్చుటలో నొక ముఖ్యమాత్రము నేర్పాటు జేసియుండుటచే మచంద్రగిరి తాలూకాబోర్డున కీ గ్రాంటు మొత్తమునుండి యొక రాగిదమ్మిడియైనను ముట్టినది గాదు. ఏల యందురా? ఏ తాలూకా బోర్డు అయితే నూతనముగ "విద్యాపన్ను" విధించుకొనునో అట్టి బోర్డులకు మాత్రమే ధనము బంచిపెట్టినట్లు కాసనము. అందుల కొప్పి కొని యీనాటికే చిత్తూరు, మదనపల్లి, తాలూకాబోర్డులు రూ. 1 కి 0.0-3 వంతున విద్యాపన్ను (యొకేమకొకేమ) ను విధించి వసూలుచేయుచుండుటచే యీ రెండుబోర్డులకు మాత్రమే పై వసతివించినమొత్తము ధనమును విరాళముగనిచ్చి చంద్రగిరి బోర్డువారికిమాత్రము "మీరుచేయలేదు" మేమీయలేదు యని వట్టిచేతులను జూపించిరి. పన్నును విధింపవలసినట్లు స్థానిక ప్రభుత్వమువారు రెండుమార్గులకై పును బంపియు పూర్తిగా తిరస్కరించి బోర్డువారు తమసాహసాదార్యములకు బ్రకటిం

చిరి. కాని ఈవిషయమై బోర్డులోని యొకానొక సభ్యుని శే బ్రకింపగా ఎన్నికల గండ్రగోళ మొనరుపరి బోర్డువాడు పన్ను విధింప తీర్మానింపవచ్చునని బ్రతుకైతర మిచ్చియుండిరి.

చంద్రగిరితాలూకా బోర్డుపాఠశాలలను క్రిందయుండు ప్రారంభ పాఠశాలలన్నియు చంద్రగిరితాలూకా గ్రామములలో మాత్రము ప్రతిగ్రామమున బెట్టి వెలయుచున్నవి గాని పుత్తూరు, తిరుత్తనీ డివిజనులలోని గ్రామములలో నీపాఠశాలలసంఖ్య య తల్పముగాయన్నవి. విద్యుత్తేజముల్లాను నీ కార్యకర్తలగు జమీందారి రైతునుస్థితిచెప్ప నలవిగాకయున్నది. రొక్కము ధాన్యముగలపి భారీశిస్తులను ప్రోక్షయింబరులు, అడవివాడలకు వ నూజేనుకొనుచుండగా నీక జమీందారిరైతులు విద్యాపన్ను తోమాత్రము పట్టియూచి కడలేరుమార్గ మేమున్నది? మచంద్రగిరి తాలూకాబోర్డువాడు, ఏకొట్టిగో రూ. 1 కి 0.0-1 అనగా యొకరూపాయకొకదమ్మిడి చొప్పున వైనను శిస్తువిధించి యుండిన కొంతభనమును ప్రభుత్వమువారి బోర్డునకు బ్రసాదించి యుండును. తనూలుమున కొంచము కొంచమునైన విద్యావ్యాప్తి నీప్రాంతీయులకు గుదిరియుండును. అట్టియొక కేడవియొక మబోర్డుసభ్యులు నిగ్రహమును జూపినందులకు యెంతయు విచారింపవలసి యున్నది. ఇకవైనను మచంద్రగిరితాలూకాబోర్డువారు యీవిషయమును గమనించి, రాగల డిశంబరు మాసమున జరుగబోవు తాలూకా బోర్డుసభలో చిత్తూరుజిల్లా బోర్డువారి యొక్కయు, స్థానిక ప్రభుత్వమువారియొక్కయు, ప్రోత్సాహమున, మూడవమాస చర్యకరానుండు విద్యాపన్ను విషయమైన తీర్మానమును సభ్యులందరు ఏకగ్రీవముగా నంగీకరించి రూ. 1 కి 0.0-1 ఒకదమ్మిడి వంతున తగ్గించియైనను విద్యాపన్నును గరించి ప్రతియూరకు చిన్నపల్లెల యందుపైతము విద్యనభివృద్ధిపరచుమార్గమును జూడవలెను. బోర్డువారు రూ. 1 కి యొకదమ్మిడి విద్యాపన్ను విధించిన రైతునకు అర్థదమ్మిడి ప్రోక్షయింబరులుగాని మరి జమీందారులకొగాని అర్థదమ్మిడి యు సమముగ చెల్లింపవలసి వచ్చుటచే రైతుల కంతగా శ్రమ యుండుటగాన నీవిషయమునకు సాజోయపడగలరని నొక్కి చెప్పగలను.

విభజనమైన పుత్తూరు తిరుత్తనీ డివిజనులగలిపి ఏ రా. టుచేయబోవు తాలూకా బోర్డునకును నిందుమూలమున మంచి కీర్తియు స్థాయియు నేర్పాటగును. కావున నీవిషయమును చంద్రగిరి తాలూకా బోర్డుసభ్యులు గమనించి తీర్మానింప ప్రార్థించుచున్నాడను.

(జమీందారిరైతు)

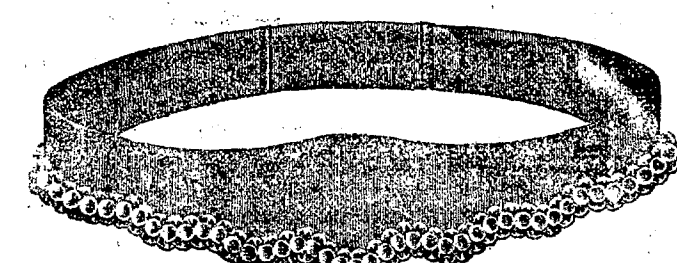
గోదావరియెజకసి - పోలవరము

(ఒకవిలేఖరి)

వంతం వెంకన్నగారి ఆకాలమరణము

నవంబరు 19:15 వ రాజమండ్రితాలూకావంగలపూడి వాస్తవ్యుడు. సుమారు 40 సంవత్సరముల వయస్సు. తెలంగాణులకు చాల భూవసతిగల మోటుబరులు. తాలూకాబోర్డు మెంబరుగా యుండేవారు. ఇప్పటి పోలవరం జిల్లాబోర్డులో యొకమెంబరు వికాలహృదయులై కాంగ్రెసుపట్టు తదితర ధర్మకార్యములపట్ల సానుభూతిని, జూపుచు ధనసహాయము చేయుచుండేవారు. ఘోరమోసకంజులకొరకు వికాలయమునకుగలధర్మకర్తలలోనొకడు. భూస్వామీలు కట్టించుచున్న పొక్కిననూతన వివిధా విరాళ మొసంగినవారిలో వీరికొకడు. మీరు 18 వ తేదీని జ్వరమువల్ల సంధించి స్వర్గస్థులయినందుకు అందరు శింతిల్లుచున్నాము. భగవంతుడు వీరిఆత్మకు శాంతినిసంగుగాక.

గడచిన 30 సం॥ రములనుండి మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచెందినది, నమ్మకమైనది, కల్తీలేని వెండికి, నవరముబంగారుకు శ్రేష్ఠమైన మణులకు, పూచి యివ్వబడును.

వంకపద్మావతి 25-45 సంవత్సరములవరకు యెత్తుగలదు
కూలి తరుగుతో సహా రూ. 55-100

పుష్పరాగములు, పచ్చలు, పట్టెకంపులతో చెక్కిన
వాద్యాణము మోపు 1-కి ధర రూ. 250-350 వరకుగలదు

కాశీమాల
1 కి ధర రూ. 550-1000 వరకు గలదు

అన్నిరకముల వెండి, బంగారు, నీమకములు, పట్టెకంపులు, పుష్పరాగముల నగలు, యితర సామానులు గల క్యాటలాగునకు ఉత్తరమువ్రాసిన ఇనామూగాపంపబడును.

1687 ఏకంసి చీబిల్ దాస్ అండ్ సన్స్, నగలవర్తకులు, తపాలచెట్టె నెం 225, 112 చైనాబజారురోడ్డు మద్రాసు.

రామచంద్ర పురము కోఆపరేటివ్ సెంట్రల్ బ్యాంక్

5-వ సంవత్సర నివేదిక

కాకినాడ, నవంబరు 19:— రామచంద్రపురము కోఆపరేటివ్ సెంట్రల్ బ్యాంక్ ఏమిటే యొక్క 30.6.1924 తేదీతో అంత్యము నాలుగవ నివేదికనుండి యాక్రిందివిషయములు తీసి వ్రాయబడినవి. మొత్తముగా బాంకు అభివృద్ధిగా నడుచుచున్నది.

ఈ సంవత్సరములో జరుగిన వాటాదానము రూ 10,450. డిపాజిట్లు అప్పులు రూ 8,70,979.0.5. అప్పులవసూలు రూ 1,85,219.9.2. వడ్డీవసూలు రూ 22,898.0.6. ఇతర బాపములు వసూలు రూ 18,989.10.11 సంవత్సరాంతము నెల్య రూ 8,079.8.1. యావత్తు జమల మొత్తము రూ 6,16,107.11.11.

యావత్తు క్రయముల మొత్తము రూ 6,08,628.1.8 సంవత్సరాంతమున నెల్య రూ 12,288.14.8.

ఈ బాంకుకు కలిగిన లాభం మొత్తం రూ 25,150.7.2. అందు వడ్డీ సంపాదన రూ 28,876.1.7. వడ్డీము మొత్తము రూ 18,899.5.10. అందువడ్డీ యిచ్చివడినవి, యివ్వవలసినవిని రూ 6,751.1.4. ఇందులో సిబ్బంది ఖర్చులకు కేటాయించిన దిన్ని కేసునిధికిని పోను, కేసుచివర రూ 5,218.5.0 బాంకు మెంబర్లకు పంచిపెట్టబడినవి. నూటికి రోమ్మిదిరూపాయలు వాటాదారులకు లాభము పంచిపెట్టబడినవి.

సంవత్సరాంతమున కరెంటు అకౌంట్లు డిపాజిట్లు రూ 8,07,259.14.2 న్ను నేవలెనుండి డిపాజిట్లు రూ 1,582.0.7 న్ను నిల్వయ్యాననిది.

ఈ బాంకుకున్న మొత్తము కేసుధనము రూ 44,250.0.0. విజయభండు రూ. 6,059.5.8.

శ్రీ ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రాథమిక పాఠశాల సంఘము తాత్కాలిక నిర్ణయము (కృష్ణాజిల్లా)

శ్రీ ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రాథమిక పాఠశాల సంఘము ఈ సంవత్సరము దిశంబునెలలో దప్పక జరిగితిరును. లేక ముందు తెలుగువారు. కావున నుపాధ్యాయులందఱు తాముచేసిన వ్యయములను కోర్కె పత్రములను కార్యము జయప్రదముగా గొనసాగించవలయునని యభిలషించుచున్నారము.

ఎవ్వరోపదిమందిచేరి యాంధ్రప్రదేశ్ ప్రాథమిక పాఠశాల సంఘముని పేరు పెట్టినంతమాత్రమున లాభముండదు, సరిగ్గా మనరాష్ట్రమున కపఖ్యాతిగూర్చిన వారముగురుము. సభ తేల్చు రులో జరుగును.

శ్రీ విప్లవ తేలి జమీదారులను కాననసభాసభ్యులను సగు శ్రీ మోతే గంగరాజు గారు మనయం దవ్యాజునురాగము గలవారై సభకు సర్వవిధములసహాయముసంగి యాహ్వానసభలో ముఖ్యులై యుండుమని వాగ్దానముసంగుటయే శుభశూచియు, ఇంకసభను నెలవేర్చుభారము మనమైవలెననిది. అందుకై 1 ప్రాతినిధ్యము 2 భావప్రకటన కావలయును.

1 ప్రాతినిధ్యము 18 మండలములలోనున్న ప్రతిసెంట్రల్ బ్యాంకునుండి యధమవిద్వరయన సభకు దయచేయకతప్పదు. అట్టిప్రతినిధుల మేర ఉద్యోగము గ్రామము, తాలూకా, జిల్లా, మొలవివరములు ముందుగా మాకు తెలియజేయగోరెదము. రాష్ట్ర సభమువారికార్యముగాని ప్రత్యుపాధ్యాయుడును చందానోసగ వలయును. ఏసెంట్రల్ బ్యాంకులో వారే వసూలుచేసి పంపవలయును. 2 భావప్రకటన. 5 విధములు. (1) నెలబను, కతికలపమ, వాగ్దానపత్రము, (2) తెలియనింగ, ఉపాధ్యాయుని విద్యానిర్ణయము మొల (3) పరిష్కారములు-వారిపని-పూచీమొల (4) ఉపాధ్యాయసంఘములు అవిరాష్ట్రములో నిలిచియథాక్రమముగ పనిచేయు సాధనములు (5) జీతములు గ్రాంట్లు మున్నగు సార్థికవిషయములు (6) వృత్తిని గౌరవప్రదముగ కేయు సాధనములు.

ఇట్లుగ నేర్పరచి తీర్మానములను ప్రతినిధులనామములను (ఈవరలో బంధియున్నవి తిరిగి) పంపగోరెదము. ఈసంగతి మనవనందు 30 తేదీకి చేరవలయును. జిల్లాసంఘములు తాలూకాసంఘములు కలవోట్ల నాయకార్యదర్శులను అట్టిచేర్పవనినోట్ల డిప్యూటీయొక్క పెక్కురులను సేకరించి పంపి సభ జయప్రదముగ నాగింపవేమనున్నారము.

అచంట సూర్యనారాయణరావు

ప్రెసిడెంటు

తెన్నటి పేంకటకామేశ్వరరావు

కార్యదర్శి

బొంబాయి (మా ప్రత్యేకవిభాగము)

లోకోత్తరహాస్య నటకుడు

నవంబరు, 19:— బొంబాయి నందమూరి గారి 20 దినముల నుండియు ఆనందసాగరంబున ముంప సర్ హోలాడ రయతెంచెను. ఇతని గ్రంథ లసాధారములు: ఇతనిగాన వైభవం జన్మ తీయము. స్కాట్లండు వాసుడగుట స్కాట్లీగీతముల బహుమతార్థముగ గానముచేయ సామర్థ్యము కలిగియుండును. అదిగాక హాస్యనటనయందు కూడ బహువేర్వకి యగుటచే పిన్నులమొదలు పెద్దలవరకు అందరును నిరుగబడి ఆనంద నికున్నుతెరి. అతడు గత శనివారమున ప్రదర్శించిన గ్రంథ లబ్ధులములు. సంగీతకాస్త్ర మెన్నిరసముల కిరవో అన్నిటిని ప్రేక్షకుల ఎదుట విరజిమ్యెను గవర్నరుగారి సతీమణి విల్సనుగారు కూడ సభ సలంకరించిరి. ఒకపైసకుని, ఒకతాట సారియొక్కయ, ఒకవృద్ధుని, ఒకనూతనవయస్విని, పాత్రలన్నింటిని ధరించి తాను వృద్ధుడయ్య, బహునిపుణతతో సర్వరసముల నాపీ ప్రజల నానందాన్ని నోలూడించెను. ఇతడు పురుషుడైనను పట్టణ మాయములనుంచి ప్రతివారిసోటను, ఇతని సంగీతము చాలవడుతున్నది. భారతీయులకూడ అంగ సంగీత మాధుర్యమును గమనింతుట కిది ప్రథమయత్నము. ఇటులనే లాడున నడిచి నట్లు ప్రాశస్త్యపశ్చిమభండ సమాగమము చిత్రకళలయందు వ్యాపించుట ముఖ్యతపమని ప్రజలుకూడ గుర్తించిరి.

ప్రజావిముఖత

ప్రభుత్వవిచారణ సంఘములందు వలెనే, నాయకుల నిరంతర సమాగమములయందు కూడ, ప్రజలకు విముఖత వ్యాపించుచున్నది. పూర్వపు ఉత్సాహము నీ పుడవ్యయము జూపకపోగా, పరిగణించబడు నంతటి అనిశ్వాసము ప్రజలినట్లు సంగతులు విశదపరుచగలవు. ప్రస్తుతము రాజోత్తర నాయకుల సమావేశమునం దెవ్వరెట్టి యుత్సాహమును జూపుట లేదు. జన్మిన నాయకుల విముఖతలెనే, ఇవటిమితవాదులకు సంపూర్ణసంతృప్తి, సమావేశమునై వ్యాపించినట్లు, మితవాద నాయకులకు సర్దికామ వాచాగారి ముఖామే వల్లడిపరచును. దెంతటిమెయిలు ప్రతికాప్రతినిధి విచారింప, పేరెన్నికగాం గన మితవాదులెవ్వరను సభకు పాల్గొనరని తలంపబడుచున్నది. ఇటువలన ఇతర సభలవలెనే ఇదియు కార్యసాఫల్యమునకు ప్రోవోతీయునది కాదని ప్రజలభిప్రాయపడుచున్నారు. ఇతర మితవాదసభ్యులకు సరాంజుషీగారసలే పెడమార్గము త్రొక్కిరని ఇదివరకు వాకుచూపిన భావములే ప్రబలనిదిర్పనములు. ఏలయన చారికి పన్ను విచారణసంఘమునందలి కృషిచే ఫర్దాసను కర్తవ్యాలకు ప్రధానవక్తగా నుండుటకుగూడ తీరికచాలమి, అపదవని చాలించుకొనిరి. అట్టియొడ నీ సమావేశమున పాల్గొనెదగాయని సంజయము పొడమచున్నది. ఇతరనాయకుల విషయము ప్రాసీనదిలేదు. ఎవ్వటియట్లు బొంబాయి నాయకులు కూడ సభకుమాత్రము హాజరగుదురు. పర్యవసాన మెట్లు పరిణమించినను జరుగువని ప్రజల మేల్కొల్పులనడిగా నుండునట్లు భావించబడుచున్నది. మద్రాసురాజధానిలో నేమో కాని బొంబాయిని మాత్రము పూర్వపు ప్రజాభావములు మారి కొంత అనిశ్వాస మేర్పడింది.

విశ్వవిద్యాలయా సంస్కరణ చర్యలు

ఈచర్య లతితీవ్రముగ నడుచుచున్నయవి - విచారణ సంఘము జూపుకృషి చాలాప్రకంపనీయును - ప్రస్తుతపు చర్యలు స్త్రీలకు వేరుకళాకాలంబందలమునా, అంగభావకు ప్రభుత్వకాలమునగల ముఖ్యతచాలనా, వేళభావలెంతవరకు ఇంకా బాల్యభ్యసించవలయును, మున్నగు ప్రశ్నలపై ఆధారపడి యున్నవి. నిజము విచారించిన అన్ని విశ్వవిద్యాలయములన్న బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయమున స్వభావలకు జూపెడి ప్రాముఖ్య మెక్కుడని గ్రహించవలయును. అయినను ఇంకా స్వభావపరిణామమున కమ్మడు పరిశ్రమకలుగవలయునని అందరు తెల్పిరి. కాపైను భాటియాగారు విచారణసంఘమున బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయమున కృతార్థులైన బాలురు భారతదేశమునందలి ఏ ఇతరవిశ్వవిద్యాలయము జూలరుకన్న అంగపాండిత్యమున ప్రతి భాకాలరుని తెల్పిరి. అందువల్ల నీవరకుజూపిన ప్రాముఖ్యమును తగ్గింపదగునని నూచించిరి. ఇంకొక సాక్షియగు మేజరు హాయి హమ్మగారు ఒకవేళ అంగవ్యాపకము చెనుకబడినను అభివృద్ధి చెనుకబడదని నూచించిరి. శ్రీకృష్ణామననే అంగభాషా స్థాన మ విశ్వవిద్యాలయమున స్థిరపరచబడునటలో సందియము లేదు.

మరణకూపము

మద్రాసు నొకమరణకూపముగా నివటి అంగడినపత్రిక ప్రకటించెను. కలరా వాద్య మెక్కువగుటయే ప్రకటనకు కారణము. అతివ్రతా భావోత్సాహమున బొంబాయి నొక

ఎం. కే. ఆచార్యగారివిల్లు

భారత కాననసభలో ప్రవేశపెట్టబడును

తెంగాలుప్రేటు బ్రజనర్సు రిగ్యులేషన్ 8 నం 1818 ము దలగు 6 చట్టములను రద్దుచేయుటకీ విల్లు సంకల్పించబడింది. దీనిని ప్రవేశపెట్టటకు కారణములు అందరి యుద్దేశములు యీ క్రింద తెలిపి:—

ఈ చట్టములు నిబంధనలు ఏర్పరచిన వుద్దేశములు పరిశీతులు యిప్పటివలె తేవు అని వేరుగానన్నవి. కాని యిటీవల యీచట్టములు మొదట ఏర్పరచిన వుద్దేశములకు విరుద్ధముగా నుపయోగించబడుచున్నవి. స్థిరప్రభుత్వము లేనోజాలలో యీ చట్టములు బయలుదేరినవి. అప్పుడు యీప్రిండియాకంపెనీవారు రాజ్యమునాక్రమించుకొని దానిని గట్టిపరచుటకు యత్నించుకొనెను. అంత రిరుగుబాటులవలనను పరాయికాదులవలనను కష్టముకలిగినోజాలలో అవి మార్చులూకు బదులుగా నాడిన కృత్రిమచట్టములు ఆగోజాలలో యీచట్టములను బ్రటిషునా ప్రాజ్యమందుండవలచిన రాచకీయోద్యమ గమ్యముల నడగద్రొక్కుట కుపయోగించలేదు. ఇండియన్ పీనల్ కోడ్లలోని ఆగోజాలలో లేదు. కాని యీగోజాలలో నడి రాజద్రోహమునకు, నావిక సైనికదోషములకు, ప్రజాకాంతికి, కుట్రలకు అన్నివిధముల నుపయోగించుచున్నది. ఇండియన్ పీనల్ కోడ్లలోని చాప్టరు 5, 6, 7, 505 సెక్షన్లవలనకారము ప్రభుత్వనిర్మాణమును తలకొందుచేయుటలచిన ఏకుట్రనైనను, హింసాసిద్ధాంతమునైనను ఆంగ్ల ద్రొక్కుటకుపయోగించును. ఆగోజాలకీర్త్యుడెంతో తేడాకలదు. మార్పులకలవు. వాగరికత అభివృద్ధియైతది. విద్య, గమనవిధములు, కాలిగ్రదలలు, పీనలు కోడ్లు ల మూలమున, పోలీసు మూలమున స్వదేశసంస్థానములకు బ్రటిషుప్రభుత్వమునకు గల స్నేహబలివివలన పరిశీతులెంతో మారి యీచట్టములు అకాలములై సమయానుకూలములు గానున్నవి. బాధ్యతాయుత పరిపాలనకు హెచ్చరించు ప్రభుత్వమునం దీపద్ధతులు ఒకమనిషిపరిచాలనకింద నున్నటులుండును. ఈ పాతపురాణచట్టములు యిప్పుడు ప్రభుత్వమునకు కొంచెము ప్రతిహతముగనున్న రాచకీయసంరంధముల నాశనముచేయ దలచుచున్నవి. ఈచట్టములు తెచ్చిన పరిశీతులు వేరు. ఆగోజాల ప్రాతపడినవి. ఆచట్టములు మొదటియుద్దేశములకు కాక అన్యధానిర్మించుచున్నవి. ఇట్టి నిరంతరచట్టములు యీగోజాలలో అధికారవర్గము చేతులందుండుట అపమంజసము. అధికారవర్గమున కీచట్టముల పరిమితఅధికారము నిచ్చుచున్నవి. కావున యీచట్టములను రద్దుచేయుట కీ విల్లుప్రవేశపెట్టు దలచినానని ఎం. కే. ఆచార్యగారు వ్రాయుచున్నారు.

శ్రీబాలభారతసంఘము బందరు

మంగళవారము 25-11-24

బుట్టయ్య వేటహాలులో

శాకుంతల

దువ్యంతుడు:— జొన్నవిత్తుల శేషగిరిరావుగారు శాకుంతల:— కడియాల రత్నయ్యగారు కణ్వుడు:— చిలకలపూడి వెంకటేశ్వరరావుగారు విదూషకుడు:— ఆలమూరి పట్టాభిరామయ్యగారు శాగరవ్రతు:— పాటిబండ్ల రాధాకృష్ణమూర్తిగారు టిక్కెట్లు:— రు. 3.0.0; 2 0.0; 1.8.0; 1.0.0; 0.8.0. స్త్రీలకు 0.8.0

చిట్టూరి నరసింహము

మా నే జరు.

కలరావ్యాధిచే మరణము సంభవించుట మిగుల అరుదు. కొన్ని దశమముల నాపేరేదినను. క్రిందటి నెలందెందు నొక్క కలరా కోగియునందకుండుట శుభశూచియు. స్నేహపూర్వక పూర్తిగా తగ్గినది. ఇకసర్వసామాన్యముగ మలేరియాను మాన్య ప్రయత్నము లతితీవ్రముగా జరుగుచున్నది. స్థానిక స్వపరిపాలన మిండుకు తగువిధాట్లు కావించుచున్నది. మద్రాసుకు కూడ వాగ్గ్యవదముగ నొనర్చుటకు ఆతరుగ్రమున కెలనిగవులను పెరిదలు బొంబాయినానినలె నిర్మించిన ఎట్టి యభివృద్ధియు నుండి జాలదు. మద్రాసాదయ నున్నట్టి స్నేహపూర్వక బొంబాయిని ప్రభుత్వమున బాధించుట మానినది.

బొంబాయిలో నానా నాయకుల సభ

నిన్న సాయంకాలము జరిగినది

400 మంది ప్రతినిధులు వచ్చిరి

ఉపసంఘ మేర్పరుపబడినది

వంగరాష్ట్ర నిర్బంధమును అరాజకోద్యమమును నిరసించునట్టి తీర్మానము నిన్న రాత్రి ఉపసంఘసభలో ఆమోదింపబడెను

నూలువరతును వదలెదనని మహాత్ముడు తె. పలేదు

మితవాదులు కోరినచో వారు కాంగ్రెసులో చేరి నూలువరతును సవరించుటకును స్వరాజ్యమున గా బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమును స్వరసిపాలనమని నిర్ధారణచేయుటకును కాంగ్రెసువారిని బిప్పించుటకును ప్రయత్నింపవలె నని మాత్రమే మహాత్ముడు మితవాదనాయకుల కెరిగించెను.

మహాత్ముని సందర్శనము

600 మంది ప్రతినిధులు సభకువచ్చెదరు.

అహ్మదాబదుల నందుకొనినవారిలో 600 మంది ప్రతినిధులు సభకు వచ్చెదరని తెలియుచున్నది. నిన్న 21వ తేదీ ఉదయమున చాలమంది ప్రతినిధులు బొంబాయి చేరిరి. నిన్న సాయంకాలము సి. జె. చింతామణిగారు చాలసేపు మహాత్మునితో సంభాషించిరి. డాక్టరు బిసెంటు, సర్ పురుషోత్తమదాసు థామసాదు, జిన్నాగారుగూడ మహాత్ముని సందర్శించి నిన్న సాయంకాలము మాటలాడిరి. వారందరును తమతమ అభిప్రాయములను స్పష్టముగా తెలిపిరి. నూలువరతును వదలుకొనుటకును, స్వరాజ్యమునగా బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమును వదలి స్వపరిపాలనమని నిర్ణయించుటకును గూడ సమ్మతించెదనని మహాత్ముడు వారి కెరిగించెను.

మితవాదుల సభ

నిన్న సాయంకాలము జరిగిన మిషనరీ దుర్గభలో, గాంధీగారు తెలిపిన విషయములను, చింతామణిగారు విశ్లేషించి కెరిగించిరి. ఆసభలో చాల భిన్నాభిప్రాయము కనిపించిరి. కాంగ్రెసు కట్టుబాటును మతమును మరచివేరకాలము, మితవాదులు గౌరవభంగము కలుగకుండను ఉత్సాహముతోను రాజకీయములగుర్చి చిరకాలమునుండి తమకుగల సిద్ధాంతములకును ఆశయములకును అనుగుణ్యముగాను స్వరాజ్యపక్షమువారిలో కలసిపోవుటగాని వారితో కలసి పనిచేయుటగాని పాపమునని మిత్రోదయలో పలువురు తెలిపిరి. వంగరాష్ట్ర నిర్బంధభాసన ప్రయత్నములని నిరసించుటలో మితవాదులుగూడ స్వరాజ్యపక్షమువారికి తీసిపోయిగాని నానానాయక సభలను కాశ్యోతకుగల నైకమత్యమున్ని రాజకీయ పక్షములను కలుగుటనుగూర్చి మాత్రము మితవాదులకు నమ్మకమేమియును లేదు. ఐనను ఐకమత్యమును కలిగించుటచేసిన ప్రయత్నమున మితవాదులు చేరలేదని కాంగ్రెసువారు తమకు నిందించుట కవకాశ మియ్యగూడననియే మితవాదులు నిశ్చయించిరి. మితవాదుల పక్షము నుండి 30 మంది ప్రతినిధులు నానానాయక సభకు వెళ్లెదరు. వారి పక్షమున సి. జె. చింతామణి, బి. ఎస్. కామగుగిద్దరు మాత్రమే సభలో మాటలాడెదరు.

బిసెంటు పక్షము

బిసెంటు పక్షమువారు గూడ ప్రత్యేకముగా సభలు చేసిరి. కలకత్తా ఒడంబడిక ఐకమత్యమునకు నిహాముగా మున్నదని వారు తెలిపిరిగాని కాంగ్రెసు కట్టుబాటును నూలువరతునుగూర్చి వారికెట్టి అభ్యంతరమును లేదని తెలిపినది.

బొంబాయి రాష్ట్రమునందలి

బ్రాహ్మణేతరపక్షము

“నానా నాయకులసభలకు అహ్మదాబదుల బ్రాహ్మణేతరపక్షమువారు వ్యక్తిగతముగానే ఆ సభకు వెళ్లవలెను. బ్రాహ్మణేతరపక్షమును విరమించుట కెంతమాత్రమును మీరు లేదని ఆసభలో తెలుపవలెను. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమును వదలని స్వపరిపాలనమే స్వరాజ్యమని నిర్ణయింపవలెనని కోరవలెను. బ్రాహ్మణేతరజనసంఖ్యనుబట్టి రాజకీయ సంఘములందు

ప్రతినిధ్యమును కోరవలెను.” అను తీర్మానము బ్రాహ్మణేతర పక్షమువారి సభలో ఆమోదింపబడెను.

బొంబాయి ప్రెసిడెన్సీ అసోసియేషను

ఈసంఘమువారు గూడ సభచేసిరి. సర్ పురుషోత్తమదాసు థామసాదు, ఎం. ఏ. జిన్నా, జె. బి. పెటిలు, బి. జే. దేశాయిగారు మున్నగువారు పదిమంది ప్రతినిధులు నానానాయకసభకు వెళ్లవలెను తీర్మాన ముమోదింపబడెను.

ఇప్రాగోస్లీ సభ

20 వ తేదీ ఉదయమున మహాత్ముని బసలో జరిగిన యిప్రాగోస్లీ సభలో మహాత్ముడును, దేశబంధుదాసుగారును, స్వరాజ్యపక్ష నాయకులును, సర్ పురుషోత్తమదాసు, లాలా హంసరాజు, దేశభక్త కొండా వేంకటప్పయ్య, బాబాజీత్యాబ్జీ, డాక్టరు బిసెంటు, చింతామణి, జిన్నా, పండిత మోతీలాలు, జయకరు, హకిం అజ్ముఖాను, డాక్టరు అన్నాబీ, మాలానామకతాతీ, మాలానామహమ్మదాబీ, అబ్దులుకలాంఅజదు, ఆగా మహమ్మదు సప్తరు, పండిత జవహర్లాలు, కల్లభాయిపటేలు, నేటు జమునాలాలుబజాజు, శంకరలాలుబాంకరు, గంగాధరతాపు దేశపాండే, అనసూయాదేవి, రామలింగారెడ్డిగారు మున్నగు నాయకులుండెరి.

20 వ తేదీ మధ్యాహ్నము డాక్టరు బిసెంటుగారును చింతామణిగారును మహాత్మునితో చాలసేపు మాటలాడిరి.

20 వ తేదీ సాయంకాలము జిన్నాగారు ప్రత్యేకముగా మహాత్మాజీ, దాసు, నెహ్రూగార్లతో ఏకాంతముగా మాటలాడిరి.

20 వ తేదీ సాయంకాలము జరిగిన మితవాదుల సభకు కామగ, చిట్టూషీ, చిటేలు, వేజు, కెల్గురు (వెనుకటి మంత్రి), జోషీగార్లు మున్నగువారు వచ్చిరి.

* * * *

బొంబాయిలో ఉత్సాహము

వలంబీరునందడి

బొంబాయి మరల కలకల లాడుచున్నది. ఎచటచాచినను సభలును ఉర్రేగింపులను హెచ్చుగా జరుగుచున్నవి. తెల్లని ఖద్దరుదుస్తులను ధరించిన వలంబీరులు వీధులలోను విక్టోరియాటెర్రిసును రైలుస్టేషనువద్దను బారులుదీరి కలసి యున్నారు. ప్రతిప్రెయిసులోను ప్రతినిధులు వచ్చుచునే యున్నారు. ‘వందేమాతరం, గాంధీయమాత్యజీయు’ మున్నగు జయధ్యానములు భోరునెలగుచున్నవి. ఐకమత్యప్రయత్నము సఫలమగునని హెచ్చుమంది విశ్వసించుచున్నారుగాని యిట్టి అయికమత్యము కలుగకుండచేపగొట్టవలెనని ప్రయత్నించువారుగూడ లేకపోలేదు. మితవాదులు కాంగ్రెసులో చేరగూడదని నిరుత్సాహపరుచుచు, టైమును ఆఫ్ యిండియా పత్రిక ప్రధానవ్యాసమును వ్రాసినా:

నాయకులయభిప్రాయములు

లాలా లజపతిరాయిగారు

“అసహాయోద్యమ సిద్ధాంతవిధానములపట్ల తీవ్రమగు ఆక్షేపణలవారు దానిని తాత్కాలికముగా విరమించినంతమాత్రమున కాంగ్రెసులో చేరజాలరు. అసహాయోద్యమ సిద్ధాంతము చాల శ్రేష్ఠమైనదేగాని హిందూమహమ్మదీయమైత్రి నెలకొనినగాని అది నెరవేరదు. హిందూ మహమ్మదీయమైత్రి స్థిరపడకుండనే అదిగోగపడిననని భ్రమపడుట అసహాయోద్యమము విఫలమగుటకుగల కారణములో నొక ముఖ్యకారణము గానున్నది. హిందూమహమ్మదీయ విశోధములను రాతిబండ్లవైన బడియే వితరకు అసహాయోద్యమ నాక పనిబోయినది. బాతీయవిధానమునందు మితవాదపక్షమువారుగూడ చాల ఉపయోక్తమగు దేశసేవచే చేయుచున్నారని నేను నమ్మియుంటిని. ఇప్పుడుగూడ నమ్ముచున్నాను. రెండుపక్షములవారికిని మనసులలో మార్పు కలుగనచే అతుకులమారి సంయోగమును కలిగించుట లాభకరము కాదని నేను తలంచుచున్నాను. దేశీయాలంబద్యము ఒక చట్టమును ప్రతిఘటింపుటకు అన్ని పక్షములవారును ఏకపక్షముగా మేళవింప నవసరములేదనిగూడ నేను తలంచుచున్నాను” అని లాహోరులో మావిలేఖరికి లాలాజీ తెలిపెను. (ఆ. ప్రె.)

డాక్టరు బిసెంటుగారు

“కాంగ్రెసు మతమును నూలువరతునుగూర్చి నాకాక్షేపణలేదు. స్వరాజ్యపక్షమువారే శాసనసభలలో కాంగ్రెసు ప్రతినిధులుగానుండవలెనను మరతును కల త్రా ఒడంబడికగాని మరకొన్ని మరతులును నాకునచ్చలేదు. ఏవోపమాధానవిధానాభిప్రాయమని నేనునమ్మెదను” అని బిసెంటుగారు బొంబాయిలో తెలిపిరి.

శ్రీమతి నరోజునీగారు

“అన్నిలోకములను ఒక్కమాసలో బోసికరిగించుచున్నారు. చివరకకి యేరూపమున వెలికినప్పుడో నాకగమ్యగోచరముగానున్నది. కాకలినది మానసికమగు నైకమత్యముగాని శేవల అభిప్రాయసామ్యము లాభకరముగాదు.” అనిదేవిగారు నుడిపిరి.

మాలానా అబ్దులుకలాం అజదుగారు

“ఇప్పుడు ఐకమత్యము మిక్కిలి అవసరముగాన నాయకులు అల్పశ్రేణులను పాటింపక ఔచిత్యమును చూపెదరని నమ్మెదను” అని అజదుగారు నుడిపిరి.

జోసెపు బాపిస్టాగారు

“అన్ని పక్షములవారునుపదతిని ఘోషింపను కాంగ్రెసులో చేరవలెను” అని బాపిస్టాగారు తెలిపిరి.

రామలింగారెడ్డిగారు

“ఐకమత్యమవసరము. నాయకత్వమును వహింపదగిన వాడు మహాత్ముడే. బహిష్కరణస్వరాజ్యపక్షములను రెండిటిని మహాత్ముడే నడుపవలెను ఇతరపక్షములవారుగూడ కాంగ్రెసులో చేరుటకు స్వరాజ్యపక్షమువారి విధానమును కొంతపరిమింపవలసివచ్చినచో నట్టిపరిమితిగూడ చేయదగను. నూలువరతును నేనంగీకరించెదమగాని దీదలకు చాలయిబ్బందికలుగునని తెలియుచున్నది. అవసరముకలిగినపుడు ప్రతిఘటనలకు వెనుదీయరాదు. అది సక్రమాందోళనము కాదని ఎవ్వరును వెదవగూడదు. శేవలము అంగీకరియులని లేతుక బాయమానకటాక్షమే గతియని తలంచునారు ప్రకాశ్ క్రిప్తేనాభారపడు సంఘములతో నెన్నటికిని కలియును.” అని రెడ్డిగారు నుడిపిరి.

నానానాయకుల సభ

నిన్న 21 వ తేదీ సాయంకాలము ప్రారంభమైనది

నిన్న సాయంకాలము 4 గంటలకు బొంబాయిలో ముజఫరాబాదుహాల్లో నానానాయకసభ ప్రారంభమైనది అధికాత్సాహము వెల్లివిరిసినది. ముప్రసిద్ధ నాయకులు వందలకొలదిగా వచ్చిరి. సభాభవనము చక్కగా నలంకరింపబడినది. సభలో అనుచు పెట్టబడు తాళులేకుండ ప్రతినిధులను ప్రేక్షకులను కిలకిల లాగుచుండిరి. 400 మంది ప్రతినిధులు వచ్చిరి.

ప్రముఖుల పేర్లు

మహాత్మాగాంధీ, దేశబంధుదాసు, పండిత మోతీలాలు, డాక్టరు బిసెంటు, శ్రీమతి సరోజినీ, మాలానా మహమ్మదాబీ, బెషిసు చంద్రపాలు, జే. బి. పెటిలు, సర్ పురుషోత్తమదాసు, జిన్నా, శ్రీనివాసయ్యగారు, శత్యమాధ్వరంగనాథు

య్యంగారు, సి.వి. ఎన్ నరసింహారాజు, వరహస్వామి మొదలగు, గొప్పబహుమతి పొంది, చింతామణి, దినానందపాదకు మోక్షార్థం వసంధరాపురై వ్రాసిన శాస్త్రీ, హెచ్. రామచంద్రాపు, బి. ఎస్. కామకు, ఎం. ఎం. జోషి, జి. కే. దేవధా, బాలీనారాయణజీ, లాలా హరిప్రసాద, సర్. డి.ఎస్. పెట్టిబి, గాంధీ మున్నగు ప్రముఖులు పెక్కునందరినీ దీక్షించి.

మాలానా మహమ్మదాలీగారు

ఈనధ భారత కాంగ్రెసు స్థానికసంఘటనయే యైనను అన్ని పక్షములవారును కాంగ్రెసులో చేరుటకు అన్ని సాధనముల నాలోచించుటకును, వంగరాష్ట్ర నిర్బంధవిధానమును గూర్చి ఆలోచించుటకును అన్ని పక్షముల నాయకులకును ఆ చట్టమును అనుసరించి నిగాననిది నానానాయకపథ యగుచున్నది గాన నేను కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడనగుటవలన ఈనధను అధ్యక్షత వహించుటకు నాకుగల హక్కును నేను వదలుకొనుచు సర్. డి.ఎస్. పెట్టిబిగారి మహాసభకు అధ్యక్షులుగా నుండుటవలన ఉపపాదించుచున్నాను" అని మహమ్మదాలీగారు నుడివరి. తీర్మానమొనరింపబడెను. హర్షధ్వనులు చెలగుచుండ, పెట్టిబిగారు గ్రాసము నధిష్టించిరి.

అధ్యక్షుడు

"నేడు ఉపయమననే నేను బాంబాయి చేరితిని నేను ఏరాజ్ కీయ పక్షమునను చురుకగా పని చేయుటకుంటున్నాను అధ్యక్షత వహించుటకు నాకుగల అర్హత, నీజరుభార్య పాతి ప్రత్యేకము నెవ్వరను శంకింప వీలులేనటుల నా నిష్పాక్షికత గూడ నెవ్వరను శంకింప బోరు. (హర్షము). మొదటి తీర్మానము నుపపాదించుటకు నేను మహమ్మది కోరుచున్నాను" అని అధ్యక్షుడు నుడివెను.

వంగరాష్ట్ర నిర్బంధవిధానము

వంగరాష్ట్ర నిర్బంధమును గూర్చిన మొదటి తీర్మానమును మహమ్మదుపపాదించెను.

"అధ్యక్షా! సోదరీ శోడరలారా!

ఈనధను గూర్చి ముఖ్యవిషయములను గూర్చి ఆలోచించుటకును వంగరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు యిండియా ప్రభుత్వమువారి అనుమతితో వంగరాష్ట్రమున ప్రయోగించిన నిర్బంధ విధానమునకు తగిన ప్రతికేయము ఆలోచించుటకు వీలున్నచో అట్టి ప్రతికేయము ఆలోచించుటకును మహమ్మదాలీగారి ఆహ్వానము నంగీకరించి వానిమీదకు సమావేశమైతిమి. ఇదియే ముఖ్యము విషయము. నిర్బంధవిధానమును గూర్చి ఒక తీర్మానమును అన్ని పక్షములవారును ఆలోచించి వ్రాయవలెననియును ఈనధలో దానిని ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించవలెననియును మహమ్మదాలీగారి పక్షమువారును కాంగ్రెసు కార్యసంఘమువారును స్వతాజ్యపక్షమువారును కోరుచున్నారు. మన దేశమునందలి వివిధ పక్షములకుగల విభేదములను విప్పిచెప్పటకు యీనధను జరుపలేదు. (వినుడు వినుడు). అన్ని పక్షములవారును అంగీకరింప వలెనైన అంశములను నిర్ణయించుటకే యిచట చేరితిమి. (వినుడు, వినుడు) అట్టి సమానాంశములనుగూర్చి మనచందరము నేకీభవించి కలసి పనిచేయుట కవికాశమున్నదేమో చూచుటయే మన ప్రధానకర్తవ్యము.

అట్టి ముఖ్యాంశములలో వంగరాష్ట్ర నిర్బంధ విధాన మొక్కటి. నేడేనధకు వచ్చినవారందరూను ఏకాభిప్రాయముగా వ్రాయవలెననియే మొదటనుండి కోరుచున్నారుగాని ఆయాపక్షముల నాయకుల అభిప్రాయములను తెలిసికొనుటకు నా కిది పర కవకాశము కలుగలేదు. డాక్టరు బిసెంటుగారితో నేను సంభాషించ గలిగితిని. వై. హా. శాస్త్రీగారితో గూడ సంభాషించుటచితిని గాని అది సెరవేలేదు.

నీని 20 వ డేటి నాయం కాలము జిన్నాగారితో మాటలాడితిని. అట్టి ఏకాభిప్రాయము కలుగుట కవకాశము కలదని జిన్నాగారు తెలిపిరి. "ఈతీర్మానమును యిప్పటికిప్పుడు వ్రాసి సభలో పెట్టలేదు. అన్ని పక్షముల ప్రతినిధులను సభ్యులుగాగల ఉపసంఘము నేర్పరుపగోరెదను. ఆ ఉపసంఘమువారు వెంటనే ఆలోచన ప్రారంభించి నేడు రాత్రి 10 గంటలు గొట్టులోగా ఏకాభిప్రాయమును కుదుర్చుకొనవలెను. రేపా తీర్మానము నీమహాసభలో నుపపాదించ గోరెదను" అని మహమ్మదు నుడివెను.

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు

నెహ్రూగా రీతీర్మానమును అనువదించిరి.

ఆర్. వెంకట్రాంగారు

"ఇట్టి సంఘము నేర్పరుచుట పాశ్చాత్య పద్ధతి అది రహస్యాలాచనలో జేయు" అని వెంకట్రాంగారు రినిరి.

కే. నటరాజుగారు

"నేని తీర్మానమును బలపరుచుచున్నాను. ఉపసంఘము వారు వ్రాయు తీర్మానము నిర్బంధ విధానమును నిరసింపచు నట్టిదిగా నుండువలెను. అంతియేగాక వంగరాష్ట్రమున అరాజకోద్యమ మేదైననున్నచో దానినిగూడ నిష్కర్షగా నిరసింపవలెను." అని సోమలు రిఫార్మసు పత్రికా సంపాదకుడగు నటరాజుగారు నుడివరి.

డాక్టరు బిసెంటుగారు

డాక్టరు బిసెంటుగారు తేవగనే కరతాళధ్వను లపరిమితముగా చెలగినవి. "ఈఉపసంఘమువారు తీర్మానమును సిద్ధపరుచుటకు ముందువారికి కొంతదారి చూపుటవలెను. భారతదేశమున ప్రమాదకరమును అరాజకోద్యమము కలదని నిర్ధారణయైనది. దేశబంధు దాసుగారేగాక కాన్పురు విచారణతో సాక్ష్యమిచ్చినవారుగూడ దీనిని ధ్వజపరచిరి. వంగరాష్ట్రమునందును యితర రాష్ట్రములలోను గూడ అరాజకసంఘములు కలవు. వంగరాష్ట్రమున జరిగిన పోక్ష్మమాస్పరు హత్యయును, డేహత్యయును, భద్రుల దుకాణము యజమానిహత్యయును గూడ రాజకీయమాత్రమే. కాన్పురు శిక్షలను అలహాబాదు హైకోర్టు వారుస్థిరపరుచుటవలననే హానికరముగు అరాజకకుట్ర దేశమున కలదను విషయము రూఢియైంది. నీనలు కోడునిబంధనలను బట్టి చూచినచో ముద్దాయిలకు విధింపబడిన శిక్షలు కక్ష సాధించుటకు తేయుటవలనదానిని శిక్షలని ఎవ్వరును అనజాలరు. (అలాగా! అనుకేక). సాక్షులను జూరరులను తినుతిధిని సరిగా సెరవేర్చుటవలనయును సో భయముననో వారిని లొంగదీయుట జరుగుచున్న యున్నందున దొరతనమువారు కట్టుబట్టుములు చేయుటలో దోషములేదు. ధర్మ యింటర్వేషనలు సంఘము చాలచోని కరమైనదిగాన బ్రిటిషు కార్మిక పక్షమునా రాసంఘమును పూర్తిగా బహిష్కరించిరిగాన మనముగూడ నటులే చేయవలెను. బ్రిటిషుపార్లమెంటు వారు గూడ విప్లవోద్యమ నిర్మాణ నాథము కార్యనిర్వాహక వర్గమునకు చాల అధికారము నిచ్చియున్నారు. వంగరాష్ట్ర నిర్బంధవిధానము రాజకీయపక్షములపై ప్రయోగింపబడలేదని నాతో గట్టి నమ్మకముకలదు" అని బిసెంటుగారు నుడివరి.

పండిత కృష్ణకాంతమాలవ్యాగారు

"అలహాబాదు హైకోర్టు తీర్పు సరియైనదికాదు. కుట్రతో తానెట్టికోక్తమును పెట్టుకొననని ప్రతికీర్తనములోను డంగేగారు వ్రాసినటుల ప్రధానవ్యాఖ్యయూర్తియే అంగీకరించెనుగాని డంగేగారు వ్యాఖ్యబద్ధుడై యుండగోరెనుగాక అతని విషయమునగూడ క్రిందికోర్టుతీర్పు భాగవతదనని వ్యాఖ్యయూర్తి నుడివెను. ఇది వ్యాఖ్యమనియే బిసెంటుగారు తెలపచరరా? అలహాబాదు తీర్పు నోకగొప్పప్రమాణముగా తీసుకొనగూడదు" అని మాలవ్యాగారు నుడివరి.

శిరీష చంద్రగారు

"ఎవరిపైననేని కుట్రనేరము మోపబడినచో పాశ్చాత్యులను వ్యాధాధిపతులు శిక్షింపకుండు నెన్నడును నదలలేదు. 1911. మొదలు వనకీరపయము అనభవములోనున్నదిగాని కొత్తదిగాదు. గాంధీజీద్యమము ప్రారంభమైనప్పటినుండియు వంగరాష్ట్రమున అరాజక మంతరించిపోయినదని దొరతనము వారెగియుండియు నిర్బంధవిధానమును ప్రారంభించిరి." అని చంద్రగారు నుడివరి.

ఎ. ఎన్. సర్వే, ప్రాఫ్, డేప్టి, కంజీగార్లు

వికమత్యావకాశములను ఉపసంఘమువారు మొదట కనిపెట్టవలెనని సర్వే, ప్రాఫ్, డేప్టి, కంజీగార్లు నుడివరి.

వ రామస్వామి మొదల్యారుగారు

"గాంధీగారిమాచనను నిలిపియించి వికమత్యావకాశములనుగమనించుటకు మరియొక ఉపసంఘమును ఏర్పరుపవలెను" అనుసవరణతీర్మానమును నేనుపపాదించుచున్నాను. "వికమత్యమును కలిగించుటకు సాధనములను కనిపెట్టుటకు మమ్ముల నిబటకు రావించిరి. ఇప్పుడొకపక్షమువారు వంగరాష్ట్రనిర్బంధములనుగురించి యీ తీర్మానము నుపపాదించిరి. దీనినెలులైన ఆమోదింపజేసి పిమ్మట మామూటలు ముల్లెలు మానెత్తిని పెట్టినముల్లెల సాగనంపుటకు వారు చూచుచున్నటులున్నది. వంగరాష్ట్రనిర్బంధమునకు నేను ప్రతికూలుడనే. మా జన్మికు పక్షమువారును ప్రతికూలులేగాని దీనికంటె వికమత్యావకాశములను నిర్ణయించుట ముఖ్యతమును. అని మొదల్యారుగారు (జప్తి సుపార్టీ) నుడివరి.

ఈ పక్షమునకేచేరిన బి. మునిసామినాయుడుగారు దీనిననువదించిరి.

ఎం. కే. పటేలుగారుగూడ సవరణను బలపరచిరి.

నత్యమా రిగారు

నత్యమా రిగారు తేవగానే వార్షధ్వనులు చెలగెను. బిసెంటు మొదల్యారుగార్ల వాదములను మూర్తిగారు తీవ్రముగా ఖండించిరి.

"ప్రస్తుతపరిస్థితులను గూర్చి మొదల్యారుగారి అభిప్రాయములతో నేకీభవింపజాలని బ్రాహ్మజేతర నాయకులు జన్మికు పక్షమునకు చేరనివారు నరసింహారాజు, రామలింగారెడ్డిగార్లు మున్నగు వారుచెన్నపురిలో చాలమంది కలరు. ఈ స్వల్ప విషయమున నందేమన కేకాభిప్రాయము కుదరనిచో పెద్దవిషయములం దెట్లు కుదుర్గలదు? ఈనిర్బంధవిషయమున చాలమంది ఏకాభిప్రాయమైయున్నారు. గాన మనము మహాపూర్వకముగా నైకమత్యమును కోరుచున్నామునుటకు నిదర్శనముగా మొదట నీ తీర్మానము నామోదింపగోరెదను.

బిసెంటుగారు బ్రిటిషుపార్లమెంటుతో పోలికతెచ్చిరి. ఆపోలిక సరియైనదికాదు. అంగ్లదేశము స్వతంత్రదేశముగాన అచటి ఉద్యోగులు ప్రజలకు బాధ్యులై యున్నారు. అటుపార్లమెంటువారు ప్రతివర్సమును 'హృదయకార్య'చట్టము నామోదింపలెను. అట్లామోదించిననుగూడ ఉద్యోగులు తప్పించుకొనజాలరు. ఉద్యోగు లేవైన అక్రమములనుచేసినచో ఇండెమిటీచట్టమునుచేసి వారిని కాపాడవలసియుండును. గాన ఉద్యోగులను అదపులోనుంచుటకు ప్రజాప్రతినిధులకు అంగ్లదేశమున రెండువకాశములున్నవి. ఇండియాదేశములో నట్టినిర్మాటులేవు. డాక్టరు బిసెంటుగారినిగూడ ఇంటరుచేసిరిగదా దానికేమైన కారణముకలదా? ఆమెచర్చ అపుడు గవర్నరుగా నుండిన పెంట్లండు ప్రభువుకు చాలమర్మరుగా తోడుటతప్ప మరేకారణములేదు. నిజముగా అరాజకకుట్ర కలదనియే కీడింగుప్రభువు తెలచినచో వెంటనే భారతకానసభనుజరిపి ఆవివరములను సభవారి కేల తెలుపలేదు? లిటుప్రభువు అవలంబించిన యీ కఠినకానసభదళికి ఆధారముల నేమియును చూపలేదు. నిర్బంధకానసములను రద్దుపరుచుటకు దొరతనమునాకు కృతనిశ్చయమై యున్నారని నెలదినములక్రితమే సర్. అల్టెగ్లడను నుడివెను, సర్. బేసిలుబ్లా కలుగార్లు పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి కెరిగించిరి. కాన కుట్రయేమియును లేదనుటయే నిశ్చయము. వంగరాష్ట్రమున దొరతనమువారు చేసినరీతిగా మరియేభారతీయుని అగౌరవపరుపకుండుటకును మిత్ర్యకారమును కాపాడుకొనుటకును మహమ్మదు పపాదించిన తీర్మానము నామోదింపగోరెను" అని నత్యమా రిగారు నుడివరి.

(దీర్ఘ గంభీర హర్షధ్వనులు)

మహమ్మది తీర్మానమును సద్దారు రాజాసింగుగారు బలపరచిరి.

బెపినుచంద్రపాలుగారు

పాలుగారు తేవగానే కరతాళధ్వనులు చెలగెను. "ఉపసంఘమున అన్ని పక్షముల ప్రతినిధులునుందురుగాన ఎవరి అభిప్రాయమును లోపించదు? ఎవరును సంశయింప నక్కరలేదు. మహమ్మదుగూడ ఉపసంఘమున నుండునుగాన అరాజక కుట్రలను తీవ్రముగా ఖండించుటలో ఎట్టి లోపమును జరుగదని నటరాజుగారు మున్నగు వారికేనే నెరిగించుచున్నాను. 17 వత్సరములక్రితము వంగరాష్ట్రమును అసహాయస్థితిలో వదిలివేసితిరి. మరల నిపుడుగూడ నటుల వదిలివేయకుడని దైవనాక్షిగా మిమ్ము కోరుచున్నాను" అని పాలుగారు నుడివరి. (దీర్ఘ గంభీర హర్షము. వినుడు వినుడు కేకలు)

మహమ్మది ప్రత్యుత్తరము

"రామస్వామి మొదల్యారుగారు తలపెట్టినది విశేషంశేముగాన స్వల్పాంశములకు ముందు సమాధానము చెప్పి పిమ్మట స్వపక్షసమ్మేళనకు సంబంధించిన యంశమునకు తత్పరుడు. మొదల్యారుగారు సవరణ తోకకు కల్తెము పెట్టుటకుంటిది. ఈ విషయముననే నున మేకీభవింపజాలనిచో అట్టి గొప్పజనుమున మన మేకీభవింపగలరుకుమనుట కేమి నమ్మకము కలదు? ఉపసంఘమువారు వంగరాష్ట్రనిర్బంధము నామోదింప జలచినచో ఆమోదింపవద్దని నిరసింపదలచినచో రిసింపనవచ్చును. మన సహాయమును కోరిన దొరతనముపట్లను వంగరాష్ట్రవాసులపట్లను మనవిధినిమనము సెరవేర్చుట ధర్మము" అని మహమ్మదు నుడివెను.

మొదల్యారుగారి సవరణ వీగిపోయినది

రామస్వామి మొదల్యారుగారి సవరణపై వోట్లు వ్రుచ్చుకొనగా డాక్టరు బిసెంటు, వై. హా. శాస్త్రీగార్లు మరి 29 మందియు మొత్తము 81 మంది మాత్రమే అనుమతముగా ఓటు యిచ్చినందున సవరణ వీగిపోయినది.

ఉపసంఘసభ్యుల పేర్లు

"ఉపసంఘమునకు మహమ్మదే అధ్యక్షుడుగా నుండవలెను. దేశబంధుదాసు, కామకు, చింతామణి, జిన్నా, జె.బి.

పాస్తుబాక్కు 1240.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1924-5 వ సంవత్సరము 22-వ తేదీ

శనివారము

హిందూ దేశము : నల్లమందు

మత్తుపదార్థముల వ్యాపారము కొనసాగ నలయునని భారతీయులు ఆలించుటలేదు. మధు పాననిషేధమునకు ప్రభుత్వమువారు నేడు పూను కొనుచో తప్పక నడివిజయముగాంచును. రివిన్యూపై నాశ విడువక బావుటచే ఇట్టి సంస్కరణము సఫలము కాకన్నది. ప్రజల సీపయయై నిండించుట భావ్యముగానేరదు. కృషి జరుగుచోటుల నెల్ల అనుకూలభరితము గలుగుచునే యున్నది. తమ దుర్భాగమును వడలుకొనుటకు ప్రజలు సంసిద్ధతజూపిరి. త్రాగుట కనేకసౌకర్యముల గల్గించుటచేతనే ప్రజాసామాన్యము నందీదుర్భాగము నృద్ధి యయినది. పాశ్చాత్యసహవాసము లేనపుడు ప్రజలు మతిబద్ధులై సదాచారములను విడువకుండెడివారు. మతిపు కట్టుబాట్లు వదిలిపోవుకొలదియు ఇతరమగు ఆర్థికము లధికమగుకొలదియు పరిస్థితులు చెడిపోయెను. హిందూమతముగాని వహమ్యదీయమతిము గాని త్రాగుడు నేమాత్రము ప్రోత్సహింపబడలేదు. నేడుస్వరాజ్యములమలులో నుండి ప్రజల్లు నఫలమగుట కవకాశ మున్నచో అమెరికాయందు కన్న హిందూ దేశమునందు త్రాగుడును రూపుమాపుట సులభసాధ్య మగును. ఇటులనే ఇతర మత్తుపదార్థముల వాడుకనుగూడ తొలగించుటకు వీలగును. కాని ప్రస్తుతాధికార వర్గమున కీవిషయమై తగినంత త్యాగముగాని పట్టుదలగాని, విశ్వాసముగాని గనుపించదు. కేవల సర్వాప్రకటితనలవలన నిసుమంతయు ప్రయోజన ముండదు.

హిందూ దేశమునందు నల్ల మందుతయారుజేసి, చీనా మున్నగు దేశములకు ప్రభుత్వమువారు పంపుచుండిరి. చీనా నల్ల మందు దినుట కలవాటుపడెను. అట్టి దుర్భాగము పెచ్చుపెరిగి, తుట్టుతుడకు జాతీయజీవితము అత్యంతక్షీణగతి గాంచెను. చీనా ప్రజల బుద్ధిమాంద్య మతితయించెను. వివేకము అంతరించు చుండెను. ఇట్టిస్థితిలో చీనానాయకు లొక్కమారు మేల్కొని తమదేశమునుండి ఇట్టిదుర్భాగమును వారద్రోలుటకు నిశ్చయించిరి. నల్ల మందుపెట్టెలను అగ్నిహోమాదులను పాల్గొని పోషించిరి. మరల చీనాలో పునర్నిర్మాణము ప్రారంభమయ్యెను. ఇందువలన హిందూ దేశము రివిన్యూను కోల్పోయినను, ఎవరను దుఃఖింపరు. వీలనన, మానవకౌటి దుర్భిక్ష తొలగిపోవుచుండ, చూచి సంతసింపనివా రెవరుండరు? సోదరమాన ప్రియుల పశువులుగల గావించి సంపాదించెడిధనము విషముతో నమానమగును. అట్టిరాబడితో జీవించుటకన్న ముష్టియెత్తుట మేలు. ధనాధిక్యముకన్న నైతికాధిక్యము మేలని, హిందూ దేశము మొదటి నుండియు గ్రహించినది. ఆధ్యాత్మికసంపదముదర

భౌతికసంపద కొరగాని దని, భారతీయసాంప్రదాయము లెప్పుడును తేటచుచుచునే యుండెను. అందుచే ఒకరిని దుఃఖిపెట్టి తాను బాగుపడుటకు హిందూదేశము నమ్ముతినడు.

ఇంకను ఏమూలనుండియో చీనాకు నల్ల మందు చేరుచున్నదనియు, అటుల తాకుండ ఇతర ప్రభుత్వములు తోడ్పడవలయు ననియు, చీనాప్రతినిధియగు సీజీగారు జనీవాలో జరుగుచున్న నల్ల మందునభలో వేడుకొనిరి. వీరు గనుపించిన దృఢ విశ్వాసము ఎల్లజాతులప్రతినిధుల కాశ్చర్యము గలుగజేసెను. చీనావారికోర్కెకు, హిందూ దేశము సంపూర్ణామోదము జూపు ననుటకు సందియము లేదు. రివిన్యూపై మునుపై హైందవప్రజలు పాటింపజారు. గాంధీమహాత్ముడు జనీవా సభకు పంపిన సందేశము నందు “మందుల కొరకుదప్ప నల్లమందు వ్యాపారమును రూపు మాపవలెనని అఖిలభారత వర్షము గోరుచున్న” తని గలడు. గాంధీమహాత్ముడు భారతీయుల మనోభిలాషలను సువ్యక్తపరచె ననుటకు సందియము లేదు. కాని, బ్రిటిషుప్రతినిధి ఏమనిచెప్పెను? సంపూర్ణనిషేధము సాధ్యపడదనియు, నల్లమందు పంటను కొంతవరకు తగ్గింపవచ్చుననియు సూచించెను. సంపూర్ణనిషేధ మేల యసంభవమో చెలియదు. ప్రభుత్వమువారు తలకెట్టినచో, ఇక్కార్యము నెరవేరకమానదు. హిందూ దేశము నేడు స్వపరిపాలన మనుభవించుచో, గాంధీమహాత్ముడు పంపిన సందేశమునే సూచించియుండెడిది. హైందవ ప్రతినిధి తన యభిప్రాయమును స్పష్టముగ చెలిపి యుండును.

కాని హిందూ దేశ మింకను అట్టిసోము నోచి కొనలేదు. ప్రపంచ పునరుద్ధరణకు తోడ్పడుటకు దగినశక్తి నింకను సంపాదించలేదు. అందుచే అంతర్జాతీయసభలో హిందూదేశమునకు గలసానము నామమాత్ర మయినది. ప్రభుత్వాభిప్రాయములు దప్ప ప్రజాభిప్రాయములు వెలువడకున్నవి. నానా రాష్ట్రసంఘమునందేమి సామ్రాజ్యసమావేశము నందేమి ఇతర పెద్దసభలలో నేమి హైందవ ప్రభుత్వప్రతినిధి బ్రిటిషు వోటును బలపరచుటకు మాత్రమే పనిపెచ్చుచున్నాడు. అట్టి ప్రతినిధి తెల్లవాడయినను భారతీయుడయినను ఫలిత మొక్కటే యగుచున్నది. ఇంట స్వాతంత్ర్యము ననుభవించుచున్నగాని భారతీయుడు వెలుపలస్వతంత్రముగ ప్రవర్తించుటకు వీలుండదు. హిందూ దేశమునకుముందు స్వపరిపాలన మిచ్చుటకు మారుగ బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు వెలుపల ప్రాతినిధ్య మొనగిరి. ఇయ్యది హిందూ దేశగౌరవమునకుగాని సామ్రాజ్యగౌరవమునకుగాని తోడ్పడ కున్నది. నల్లమందునభలోనే యిట్టిప్రశ్న బయలుదేరెను. నల్లమందు నిషేధపు సంఘమునకు ప్రతినిధిగ విచ్చేసిన డ్యూకుగారు నిజమునుబయలుపెట్టిరి. ఇడియా ప్రభుత్వ ప్రతినిధి హిందూదేశ ప్రజలకు ప్రాతినిధ్యము వహించుట లేదనియు, రెండు లక్షలమంది భారతీయులకు బైగ నల్లమందునిషేధము నామోదించుచు పంపిన విజ్ఞానము తమకు జేరెననియు, డ్యూకుగారు స్పష్ట కుముగ నివేదించిరి. డ్యూకుగారి ప్రతిపాదనమున

కాంబెలుగా రాజేపించిరి. కాని అధ్యక్షులు వీరి యాజ్ఞాను సరకుజేయలేదు. ఇండియా ప్రభుత్వాభిప్రాయములును ప్రజాభిప్రాయమును ఒక్కటే యని తలంప వీలులేదని, ప్రపంచమునకు దెలుపుటకు నల్లమందుసమావేశ మవకాశ మిచ్చినది. ఇకనయినను, భారతీయాభిప్రాయమును గ్రహింపవలయుననిన, గాంధీ మున్నగునాయకుల ద్వారా గ్రహించుట అంతర్జాతీయసమావేశములకు లాభకరము. భారతవర్షమునకు స్వపరిపాలనము సిద్ధింప సంతవరకు, ప్రభుత్వమువారు ప్రజాభిప్రాయమును ప్రతిఫలించ జేయజాలరు.

బొంబాయి సమావేశ తీర్మానము

బొంబాయి సమావేశమువారు మున్ముందు జెంగాలు నిర్బంధవిధానములపట్ల అసమ్మతిజూప నిశ్చయించుట సంభావ్యముగనున్నది. ఈవిషయమున సామాన్యముగ భేదాభిప్రాయ ముండజాలదు. ఇందునుగూర్చి అన్ని పక్షములవారును ఒక్క భావము జూపిన, జాతీయసంయోగ ము నకు మార్గముగదరును ఇట్టి తీర్మానము గావించుటకు, అన్నిపక్షములప్రతినిధులును గల ఉపసంఘ మొకటి ఏర్పరుపబడెను. గాంధీమహాత్ముడు తనయొక్కనిపై ఇట్టిభారమును మోపుకొనలేదు. మహాత్ముని ప్రతిపాదనకు సయితము ప్రతికూలభావము జూపినవారు గలరు. బసెంటుగా రింకను తమ పూర్వదృక్పథమును విడనాడకుండుట శోచనీయము. జెంగాలు ఆర్థి నెన్నును బిసెంటుగారు సమర్థించిరి. ఈమె వాదము నపేతుకముగ ఖండింపబడినను, ఉపసంఘమునందు సయితము తుదవర కీమె పోరాడు చుండెనని తెలియుచున్నది. ఉపసంఘతీర్మానము ప్రజాభిప్రాయమును స్పష్టముగ దెలుపుచున్నది. దౌర్జన్యపద్ధతుల నెకవంక తీర్మానము నిరసించుచు, వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యమును నిరోధించు చట్టమును ప్రయోగించినందులకు, ప్రభుత్వచర్యను వేరొకవంక ఖండించుచున్నది. ప్రస్తుతరాజకీయస్థితికి, స్వాతంత్ర్య నిరోధమే కారణమనియు, స్వరాజ్యస్థాపనయే తగిన ప్రతిక్రియయనియు, తీర్మానముస్థిరపరచెను. హిందూ దేశమేకగ్రీవముగఘడించెడి నిర్బంధపద్ధతులను ప్రభుత్వమువా రికనయినను ఉపసంహరించుకొననిచో, దానిబాధ్యతను ప్రభుత్వమువారే వహింపవలసి వచ్చును. దేశమంతయు దృఢసంకల్పము జూపుటకును, ఏకాశయబద్ధమై మెలగుటకును అపూర్వావకాశము గలిగినది. మహాత్ముని సారథ్యముక్రింద, స్వరాజ్యరథము అచిర కాలములో గమ్యస్థానము చేరుగాక!

యుద్ధనివాళి- అంతర్జాతీయపు ఒడంబడిక యుద్ధనివారణమునకు, ఆయుధ బలమును తగ్గించుట ముఖ్యమని నానారాష్ట్రసంఘమువారంగీకరించి, అందుకొరకై చాలదూరము చర్చించి ఒడంబడిక నొకదానిని తయారుజేసిరి. కాని గత సమావేశమునందు తుద కొక వివాదము చెలరేగెను. వివిధదేశముల అంతరంగిక విషయములలో, నానారాష్ట్రసంఘము వారు జోక్యము కలగజేసికొన గూడదని, ఇంగ్లండును అధినివేతరాజ్యములును పట్టుపట్టెను. అవ

చెన్నపురి శాసనసభ-వ్యక్తులు

పక్షములు

సర్. కూర్మా వెంకటరెడ్డి నాయుడుగారి అభిప్రాయములు

ఇంగ్లీషునుబట్టి - ప్రతికూలపక్షము

"చెన్నపురి శాసనసభ" అనువిషయమును గురించి, సర్.

కె. వి. రెడ్డివారుగారు నిన్న సాయంత్రము గోఖలేభవనము నందుపర్యవేక్షించి శాసనసభలోగల కొందరువ్యక్తుల గురించియు రాజకీయపక్షముల గురించియు ప్రసంగించిరి. రెడ్డిగారు మొదట, భారతదేశమునందును చెన్నరాష్ట్రమునందును సంస్కారణ లేరీతిగా క్రమముగ నభివృద్ధి నొందెనో చారిత్రకవిషయములను ప్రముఖవివరించి ప్రస్తుతశాసనసభను వెనుకటిశాసనసభలతో పోల్చిచూచియెడల గలవాక్కులను వివరించుచు, మదరాసు శాసనసభ నుండు కూర్మానుటకు గావించిన యేర్పాటులందు చూత్రము పార్లమెంటును బోలియున్నదనియు, దానిని పర్యవేక్షించుటకు పార్లమెంటుగ జేయుపని ప్రస్తుతరమవారియందు గలదనియు నుడిచిరి. సభాభవనమునందు ప్రతిష్ఠించునగుణము లేదు. బిల్లుగా శేకబజేయు నలవాటు గల సభ్యులు చెప్పనది గూడ గాలిలీలయందు కూర్మానియున్నవానికి వినిపించదు.

శాసనసభలో నటకులు

శాసనసభలో ప్రవేశింపగనే మొట్టమొదట వృత్తిపాక న్నించు వ్యక్తి, అగ్యత్తుడు. మొదటిశాసనసభయందు దొకగొప్ప వ్యక్తి ఆస్థానము నలంకరించుచుండెను. సర్. పి. రాజగోపాలాచారిగారు తన వ్యక్తిత్వముచే సభసంతన నెఱుమఱుకొనెను. అగ్యత్తుస్థానమునకు పూర్వ మాత్రం దానినించియున్న గొప్ప హోదాను, ఆతనిదేశీయతయు ఆతనికి చాలతోడ్పడుచుండెను. ఎటుల ఆజ్ఞాపించెనో, ఎటుల ఆజ్ఞులకు విధేయతను సంపాదించు కొనవలెనో ఆతనికి బాగుగ దెలియును నిష్పక్షపాతము, నిరంతరముయరుగుగా జాగ్రత్తగా జేయకండలతో జూచుచుండుట, అగ్యత్తుని కుండలలిన ముఖ్యగుణములు ఎప్పుడే ప్రవర్తనగ్రహణమునో ఎప్పుడెవరేమి మాటాడుచుండునో జాగ్రత్తగవిశుచుండవలెను. అట్లున్నచోగాని క్రవభగవత్ప్రశ్నలకు తీర్పు చెప్పట సాధ్యము కాదు. ఎప్పుడే సభ్యునిని ప్రశ్నము గ ప్రసంగించవలెనని హెచ్చరింపవలెనోదెలియును. సర్. పి. రాజగోపాలాచారిగారియందు దీగుణములు సంపూర్ణముగనున్నవని చెప్పవచ్చును. ఆతనితరువాత అగ్యత్తుతపదవికి వచ్చిన డి. బి. ఎల్. డి. స్వామికణ్ణుపిళ్ళెగారియందు ఈగుణములు వెనుకటి వారియందంత లేవు. కాని ఒక విషయమున మాత్రము వెనుకటి అగ్యత్తునికంటె మిన్నయని స్పష్టమవును. కేరళవిషయములందు స్వామికణ్ణుపిళ్ళెగారికి పాండిత్యముపారము. ప్రస్తుతమునరాష్ట్రమున నింతకంటె పాండిత్యములేదు. అగ్యత్తుని సంపాదించబజాలము. నిష్పక్షపాతబుద్ధి యందును సభను నడపుటయందును ప్రస్తుత అగ్యత్తుడు సంతృప్తికరముగనే నిర్వహించుచున్నాడు.

నభానాయకుడు

రెండవ వ్యక్తి సభానాయకుడగు సర్. హబీబుల్లా సాహెబుగారు మనరాష్ట్రమున భారతీయు డాస్థానము నలంకరించుట కీర్తడే ప్రథముడు. అతడాస్థానమునకు బాగుగ తెలియుండెను. మంచిచాపకీతి, ధోరణిగలవాడు. శాసనసభయందాతడు ప్రభుత్వము ఆతనియందు మూర్ఛిభవించినట్లుండును. శాసనసభలో మాటలాడునపు డెల్ల వైకపపై వునకే జూచుచుండును గాని సభ్యులవైపు ఇంచుకేనియు జూడదు. అందుచే నట్లుంటిని. సామాన్యముగా అధికారులందున్నవారికి శత్రువులసంఖ్య అధికముగ నుండును. కాని హబీబుల్లాగారింతకాలమునుండి అధికారమునందున్న శాసనసభయందు గాని వెలుపలగాని ఆతని కొక్క శత్రువైననులేదు. వీరొకప్పుడు ముందు ముందు, ఏరాష్ట్రీయపరిపాలనకో అగ్యత్తువని నలంకరింతురనుట యందాశ్చర్యములేదు.

రా. బి. సి. వి ఎస్ సరసింహరాజుగారు

ఇక ప్రతికూలపక్ష నాయకుని వడ్డకు వత్తెను. ఆరడుగుల రెండు అంగుళముల పొడుగుగలిగి, ఎనుగవంటి ప్థాలాకారిముగల అవిగ్రహము చూపరులయందు డెల్ల మిక్కిలి గౌరవభావమును పురికొల్పుచుండును. అగంభీరాకారిమునుండి దయయు మంచితనమును వెల్లవియుచుండును ఆతనిపక్షమువారిలో కలిసి తిరుగుచున్నాడెడల ఆతని పక్షమునందు ప్రతివారిచేతను

మిక్కిలి గౌరవింపబడుచుండెనువిషయము మొట్టమొదట గోచరించును. అల్పవిషయములందు గూడ, ప్రతిపక్షములోను విభేదములు కలహములే గాన్పించుచున్న ఈకాలమున, తనపక్షము నందు ప్రతివారిచేతను మిక్కిలి గౌరవభావముతో పరిగణింపబడుట సామాన్యవిషయముగాదు. వారధికారమునకు వచ్చినపుడు, త్వరలోనే రావచ్చును. అపక్షము డెట్టిగుణము లుండునో నే తెప్పజాలను. సరసింహరాజుగారు తన యనుచరులయొక్కయే గాక, సాధారణముగా ప్రభుత్వసభ్యుల యొక్కయు, మంత్రివర్గ పక్షముయొక్కయు, గౌరవమును గూడ బడయుచుండును. శాసనసభయందు వచ్చు ప్రతివిషయమునందును ఆతడపారమును పరిశ్రమయొనర్చును. ఇంగ్లీషును బట్టి చక్కయగు దాతడు డెచ్చినసవరణలసంఖ్యయే ఇంచుక నెదగ్గనము. శాసనసభయందు దీర్ఘి సందర్భమున మొదటిసారి, చర్చింపబడిన 5 లేక 6 వందల సవరణలలో ప్రతివిషయమును ఆతడతిజాగ్రత్తతో గమనించుచుండెను. అంతటిపరిశ్రమ మరి ఇతరులెవ్వరును నొనర్చియుండుదు.

సత్యమూర్తిగారు

పీరు శాసనసభలో తుపానులకు శేంద్రస్థానము. సత్యమూర్తిగారికి ఒకవిషయముస్వల్పమునదిలేదు. ఒకటిగూడ అధికమునదియునులేదు. గవర్నరుగారి, అంగరక్షకుల విషయము నుండి, ఏదో మాదుమూలపట్టుకములోని పాకివాళ్లకు సంబంధించిన విషయమునరకును ఆతడొకేదోరణిలో వాదించుచుండును. ఆతని కొక్కనికిమాత్రమే సాధ్యమగునంత తీవ్రముగ పట్టుదలతో ప్రతివిషయమునవాదించును. సభలో ఇతరసభ్యులు లేకపోయినా వారొక్కరున్న చాలును అందుచే నాతడుచెప్ప విషయములప్రాముఖ్యము ఎంతమాత్రమును కొనబడబడదు. శాసనసభయందు జరుగుపనిని జూడవలెననినో మిగుల ప్రశ్న తీరముల సమయమున జూడవలెను. గత శాసనసభ 3 వత్సరములు నుగూడ శాసనసభ అంతయరుకుగాలేదు. సత్యమూర్తిగారి కొక్క, ప్రశ్నలసమయమున సభసంతన చురుకుగానుండునట్లు తేసి అందు జీవశక్తి ప్రవేశపెట్టుచుండును. ప్రశ్నలసమయమున ప్రభుత్వసభ్యుల నెవ్వరినిమ హేమరచియింపడ నియ్యడ. ప్రతిప్రశ్నను అత్యద్భుతముగ క్తితో నవగాహన మొనర్చుకొని ఇంకను ప్రభుత్వసభ్యులనుండి ప్రత్యుత్తరము పూర్తిగా రాక పూర్వమేగూడ సస్తి మెంటురీప్రశ్నల వర్షించుచుండును.

సి. ఆర్. రెడ్డిగారు

మూలముపూర్వమునకు పరిపాలనాసామగ్ధ్యముండదని ఒక అభిప్రాయముగలదు. కాని సి. ఆర్. రెడ్డిగారిని మాత్రముండు మినహాయించవలెను. శాసనసభయందు రామలింగారెడ్డిగారితో సరిసమానమగువిజ్ఞానము గలవారులేరు. విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానముసందర్భమున ఆతడుప్రత్యుత్తరమొనరుచు గావించిన యుపన్యాసము శాసనసభాచరిత్రయందెల్ల అగ్రగణ్యమైనది. వారిప్రతిభను జూడవలెననిన పదరచనయందు జూడవలెను. కాని దుగద్భుతమయిన వారిపదరచనాకీ యొక్కొకప్పుడు నష్టము గలిగించుచుండును. విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానముసందర్భమున నియోజితసభ్యులను "గవర్నరుగారి చెన్నప్రింపబడిన వారు" అనివర్ణించిరి. ఈపదములు, నియోజితసభ్యులకు వారి నితినిగురించి జ్ఞాపకమొనర్చెను. తమమును సృష్టించినవారియెడల భక్తితోనుండవలెనని యెంచి వారందరు విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ సమ్మతల నొసగిరి. అందుచే విశ్వాసరాహిత్య తీర్మాన మొడిపావలెనవచ్చెను.

వాక్యీకవద్దతులు

మదరాసు శాసనసభయందు మొదటిగొప్ప పక్షము బ్రాహ్మజేతరపక్షము రెండవతరములవరకు చాల వికృతతో పనిజేసెను. వికృతత్యమే బలమును వాక్య మప్పుడు ఆతరణలో బాగుగ గాన్పించెను. కాని అంతకాలములోనే అవికృత భగ్నమయ్యెను. అందులకు కారణములను నేను వెల్లెచ్చునెంచలేదు. అపక్షమును మొదటస్థాపించిన కీ|| శే|| డా. టి. ఎం. నాయుడుగారు ప్రకటించిన-అన్ని సంఘములును మనుష్యులందరును సరిసమానులు, అందరికిని సరిసమానావకాశము లుండవలెను. అను సిద్ధాంతములనుసరించి నడచుకొనియుండెనయెడల అట్టిపక్షమే క్కువకాలము జీవించియుండుట కర్తవ్యమైనది. కాని వ్యక్తిత్వ భేదములనుప్రబలిస్తూగౌరవరత్న మధికమైనవృద్ధిపక్షముతప్పక నాశమనందును. శాసనసభయందెప్పుడును నామమాత్రపుబ్రాహ్మజేతరపక్షము బ్రాహ్మజేతరులందరు ఆ పక్షమునకు జేలవలెనయింపడిరి. స్వరాజ్యపక్షము, మహమ్మదీయపక్షము, సంయుక్త జాతీయవాదపక్షము, డెమోక్రాటుపక్షము అని వేర్వేరుపక్షములు గలవు. ఇంకను అనామకముగ, మంత్రివర్గ పక్షమని కొందరుగలరు. ప్రతిపక్షమునకు ఒక్కొక్కనిర్దిత మగు నుద్దేశముండవలెను. శాసనసభయందు రెండుపక్షములు మాత్రమే యుండవలెనని నాయభిప్రాయము. (1) మంత్రివ

పక్షము, (2) ప్రతికూలపక్షము ఎక్కువపక్షము లుండుటచే ఆదర్శసాధనకీ తగ్గిపోవును.

మంత్రివర్గపక్షము

సామాన్యముగా సీపక్షము లొకనిర్దిత సిద్ధాంతముల ననుసరించిగాక అనుకూలములనుబట్టి వర్తించుచుండుట శోభ నీయును. తూర్పుకుడిపోర్టుబ్రహ్మనందు భారతీయులకు ప్రాతి నిధ్యమొసగుటకుగాను, నాడాటగా రొకబిల్లును ఇటీవల శాసన సభయందు ప్రవేశపెట్టిరి.

పోర్టు బ్రహ్మబిల్లు రెండవతరములకు మొదటి శాసనసభ వారిచే స్వానుజ్ఞయబడినపుడు బ్రహ్మవారికి ప్రాతినిధ్య మొసగబడెనుకాని, అప్పుడు ఆబ్రహ్మనకు ప్రతిఘటన నెన్నుకొనుటకు అధికార మొసగబడిన వాణిజ్యసంఘమునందు యూర పియనులును, చాల స్వల్పముగ భారతీయుల మాత్రమే గలరు. ఆలోచనము సవరించి భారతవాణిజ్యసంఘమునకుగూడ ప్రాతి నిధ్యమొసగుట కీబిల్లు యుద్దేశించుచుండెను. ఈబిల్లును బలపరుచుటకు మంత్రివర్గమువారు మొదట నిశ్చయించుకొని, అందులకుగాను వోటింగుసమయమున హాజరుండవలెనని తమ పక్షము వాకికి తెలిపిరి. వోటింగు ఇక 5 నిమిషములకు జరుగు ననగా, బిల్లుకు ప్రతికూలముగ సమ్మతుల నొసగవలెననిన సభ్యులకు కబురందజేయబడెను. రామనాధురాజుగారు బిల్లున కనుకూల ముగ వోటుజేయుటకు మొదట గొరబడిరి. వోటింగు సమయమున బిల్లు నిరంకుశముగ కమరుంపుట కొరవజాలక ప్రతికూలముగ వోటునిచ్చుటకు నిరాకరించి తటస్థులుగ నుండిరి. వోటింగునందు రెండుపక్షములను సరిసమానముగా వచ్చుటచే అగ్యత్తుడు తనవోటును బిల్లున కనుకూలముగ నొసగి రక్షించెను. ప్రజలత ఎన్నికల అధికారము నొసగుటయందు మంత్రివర్గమువా డెట్టివైఖితో నున్నారో ఇందు గాన్పించును. ఈవోటింగునందు మంత్రివర్గమువారిచర్యయందు ఎట్టి పరస్పర వైరుధ్యములు గలవో గమనింపుడు.

ప్రతికూలపక్షము-ఇంగ్లీషును బట్టి

అనాదినుండియు భూమియు, జలయును ప్రభుత్వము వారిని భారతీయుల సాంప్రదాయము ప్రపంచమునందన్ని దేశములను ఇటీవల నివృద్ధిపడు జలయును, భూములను ప్రభుత్వపు ఆస్తిగ పరిగణించినట్లు జేయుటకు ఎన్నియో ప్రయత్నముల నొనర్చుచున్నవి. సర్. కె. శ్రీనివాస అయ్యంగారి బిల్లు నంది మాత్రము చేర్చబడెను. కాని ప్రస్తుతపు బిల్లునందు ఆ మాత్రమును వదలివేసి ప్రభుత్వమువారి హక్కు జమిందారుల కొరకు త్యాగమొనర్చబడెను. సర్. కె. శ్రీనివాస అయ్యంగారు బ్రతికియున్నయెడల ఇట్టిచర్య కేమాత్రము నంగీకరించెడివాడు గాదు.

శాసనసభయందు దిటీవల చర్చింపబడుచున్న ఇంగ్లీషునుబట్టి ఈదేశమున ప్రతివారికిని వర్తించునతి. గత 20 వత్సరములలో నింతముఖ్యమగు బిల్లును నేనెప్పుడును జూడలేదు. శాసనసభలో ముఖ్యవిషయములందు ప్రభుత్వవిధానము నెదుర్చుట ప్రతికూల పక్షమువారివిధి. అయినను ప్రతికూలపక్షమువారి ఇంగ్లీషును చట్టమునంటి బిల్లును పాక్షికసమన్వయ నొనర్చుకొనలేదు. అవిషయము నలుంచినను, ఇంగ్లీషునుబట్టి సందర్భమున ప్రతికూల పక్షమువారి చర్యల నిందుక గమనింపుడు. పీరు కొన్నిసందర్భములందు ప్రభుత్వమువారి నెదుర్చుచుండిరి. మరికొన్ని సమయములందు ప్రభుత్వమును బలపరుచుచుండిరి. కొన్ని సమయములందు జమిందారులను బలపరుచుచుండిరి. ఈసందర్భమున, డెమోక్రాటులను పిలుచుకొనుచుండువారు జమిందారులహక్కుల సధిక మొనర్చుటకొరకు వోటుల నొసగుచుండుటను చూచినప్పు డాశ్చర్యము గలుగకమానదు. జమిందారుల కెప్పుడున్న హక్కుల నిలువజెట్టుటకు ప్రయత్నించుట నెవ్వరు నాక్షేపింపబాలరు. కాని ఇటీవర కన్నడు లేనిహక్కులను జమిందారులకు సంపాదించుటకు-యత్నించుటయు అందుకొరకు సవరణల నుపపాదించుటయు జూచినప్పుడు, డెమోక్రసీయనునది వట్టిప్రవాసముగ గాన్పించెను. రైతుల హక్కులను తొలగించి జమిందారుల కొసగుట డెమోక్రసీ కాజాలదు. ఇట్టి డెమోక్రాటికపక్షమే అధికారమునకు వచ్చినయెడల, అది దేశమునకు దుర్దశయొనరును. అప్పటివను నాయకుడే పెద్ద భూస్వామియునట ఇందుకు కారణము గావచ్చును. రాష్ట్రీయస్వరీపాలనము రానున్న సమయమున నిట్టి విషయములు గాన్పించుట చాల విచారకరము.

ఉపన్యాసమును కొన్ని వార్తాపత్రికలకు శాసనసభవారికిని ఇటీవల జరుగచున్న వివాదములగురించి నుడువును. శాసనసభ కితరుల కీక్షించు సభికార ముండరాదనియు పార్లమెంటు బ్రిటిషు దేశమునకంతకును శేంద్రస్థానమైననుంటి దగుటచే పార్లమెంటున కట్టిఅధికారమున్నదనియు, భారతదేశమున కె

విదేశవార్తలు

సామ్రాజ్యవైమానిక ప్రయాణము

గొళ్ళపల్లి వైమానిక మార్గములు

ప్రారంభ పరిశీలనము

లండన్, నవంబరు 20:—ఇండియాకు ప్రత్యేకమార్గములు బయలుదేరిన తొలిసారిగా ప్యాసింజీ నేడు వెడలిరి. ప్రెంచిరాజధాని పారిస్ నుండి సేనాని హెంరీ కోగారు వెళ్లిరి. వైమానిక నావికుడు ఆల్బెర్ట్ గారు వెంటబడిరి. శనివారము పరకు ప్రత్యేకమార్గము ప్యాసింజీ నుండియరు. మొదట ఇండియాకు భూమిమార్గము వైమానికమార్గమును గనిపెట్టుటయే ప్రథమకర్తవ్యము. పరకు ఇండియాకును, ఆఫ్రికా యాకును విమానముల శ్రేయమును గూర్చియు, ఈ విమానములకు ఒక ఆశయము నేర్పాటు చేయుటను గూర్చియు ఇండియా ప్రభుత్వముతో ఆలోచించెదరు. కాశ్యేతముగ సామ్రాజ్యమునకు నాకా వైమానికమార్గముల శ్రేయమును సంకల్పించుకొంటిని. ఇట్లపదార్థాలవలెనే విమానముల నేర్పాటు చేయుటకు ఏదేశములగుండా విమానములు పోవునో వారు అందరును సహాయమునకును సాధ్యమగును. రైల్వేను మార్చివేయునో ఆంధ్రలో నుండి ఈ బండిలోనికి మారినట్లుతే వైమానికమార్గము లన్నిటిని ఒకటిగా జేయువలెను. లండనునుండి కయిరోకు, లండనునుండి కాన్స్టాంటినుపోలికును పోవుటకు పీలుగును. రెండేండ్లవరకు స్వప్రభుత్వ విధానమును మనము ఇప్పుడు స్పష్టముగ తలపెట్టితిమి. 1925 లో అంతర్జాతీయము గలుగజేయుటపై పని ఏదియు జరుగదు. కాని మనము వెళ్ళుచున్న కొంతవని ఏర్పాటు చేయుటకు ఒక సంవత్సరము పట్టును. సామ్రాజ్య వైమానిక నాకా వైమానిక మార్గములలో అంతకును వ్యాపింపజేయుట నిశ్చయము. విదేశ ప్రభుత్వములతో సహకారముతోడను ప్రవర్తించి సామ్రాజ్య సంబంధములను యభివృద్ధిజేయుటకు ప్రయత్నింపవలెనని బ్రిటన్ గారు ఈవినింగు న్యూస్ పత్రికా ప్రతినిధితో తెలియజేసెను.

ఈజిప్టునుండా గాక కాన్స్టాంటినుపోలికునుండా ఇండియాకు వైమానికమార్గము నేర్పాటు జేయుటకు తగ్గితో ఆలోచించెదరు. ఇండియా ఆసియాను గూడ వైమానిక ప్రచారమును న్యాపింపజేయుటకు ప్రయత్నించెదరు.

ఆమెస్, నవంబరు 20:—సాగముందుగ నుండుటచే బ్రాంకు గారు బలవంతముగ క్రిందకు దిగివలసి వచ్చెను.

ముస్లింలని మిత్రులు ఎడబాయుట

లండన్, నవంబరు 17:—ప్యాసింజీ పక్షమునుండి ప్రతినిధులు ముస్లింలను సంగ్రహించుచున్నది. క్యాతలిక్లనుండా ముస్లింలనిగాకి ఇక సంబంధముతో దృఢపరి ప్రాత న్యాయముగ నీటిను దిశోదిశగా తెలియజేసిరి.

అంతర్జాతీయ సుహృద్భావము నేర్పాటుజేయుట

బ్రిటిషువారి ప్రయత్నములు

లండన్, నవంబరు 20:—ప్రపంచమంతయు అంతర్జాతీయ సుహృద్భావము నేర్పరుచుటకు తీగలేని మార్గశ్రేణియందు ప్రముఖులగు సేర్పాటు జేయుటకు ప్రయత్నించెదరు. వాయువార్తాప్రచారమును పూర్తిగా అమలులో తెచ్చెదరు. ప్రారంభ కార్యక్రమమును సార్వభౌమ ప్రభుత్వ జరిపించెదరు.

తమనుగూడకాక ఒక్కరాష్ట్రమునకు మాత్రమే వర్తింపరా ద్వియశాసనసభ కట్టిపెట్టిన ముందరాదని నుడివిరి. వెల్లెట్టు కమిటీవారలను వార్తాపత్రికల ప్రకటించుటనుగొందినదవుచు, అట్టివానిని ప్రకటించు సభికాము వార్తాపత్రికల మండపముననియు, రాష్ట్రీయశాసనసభకు విదేశాంగవ్యవహారములు లేవుగాన, వెల్లెట్టుకమిటీ చర్చల హాస్యముగనుంచ నవసరము లేదనియు, సభ్యు లుపసంఘములో చేరిన యభిప్రాయములను గురించి అవి బహిరంగపరచబడినపుడు సిగ్గు చెందవలసిన యావశ్యకత లేదనియు నుడివిరి.

శ్రీ శ్రీ మాంచేగుగారు

అన్ని పక్షములవారును మాంచేగుగారి అంత్యక్రియలను జరుపు సందర్భమున వచ్చిరి. సార్వభౌమనితరపున కోల్చు బ్రాహ్మణులు వచ్చెను. శాస్త్రీయగారితరపున కప్రకా సార్వభౌమ, ఇండియా-కార్యాలయము తరపున సర్ ఆర్తరు హార్డి జెలుగారును వెళ్లిరి. వెల్లెట్టుపక్షము సత్కరించెను.

బరిష్టు ఎన్నికలు

ప్రభుత్వమునకు ఆభ్యర్థి విజయము లండన్, నవంబరు 20:—ప్రభుత్వమునకు ఆభ్యర్థి మొత్తము ఈగకగా రెండు పక్షముల ప్రత్యర్థి నోడించెను. డెయిలు యెక్స్ ప్రెస్ గూర్చి కార్యదేశమున ప్రభుత్వముతరపుననే విజయముగల్గెను.

కారికపక్షమువారు

క్రొత్త పార్లమెంటులో పని

లండన్, నవంబరు 18:—క్రొత్త పార్లమెంటులో కారికపక్షమువారు చేయు పనినిగూర్చి యాభిప్రాయము ప్రకటించెను. మాఅధికారకాలమున కొన్ని విషయములలో అనుకొన్న పనులను జేయుట మానుకొంటిమి. అందుచే మేము ఊరకుండరాదు. చేతులుగట్టుకొని యుండరాదు.

భారతస్వపరిపాలనమునకు కారిక ప్రభుత్వము విమర్యం లాభకరముగ చేయుటకును భారతకారికముల సంరక్షణమునైన ఏర్పాటుజేయుటకును, సామ్రాజ్యసమస్యలన్నిటిలోను ప్రమాణకరమైన ఈ సమస్యను పరిష్కారము జేయుటకు ఇండి పెంజెంటు కారికపక్షమువారు తమ ప్రయత్నము లన్నిటిని కేంద్రీకరణము జేసెదరు. మేము ప్రభుత్వమును మరల స్వీకరించుట ఆలస్యమైనను మేము ఏమియు అధికారములో నున్నపుడు చేయలేనందున బయలుదేరిన అపభ్రాంతిని మేముగూడ ఇతరులతోపాటు సామ్రాజ్యకాంక్ష గలవారమే అనుకొనిన బాపు కొనుటకు ప్రయత్నించి ఆదుర్దామును బాపుకొనెదము. రాజకీయ శీతస్థులను విచారించుటకు సక్రమసంరక్షక సాధనములను తొలగించుట చాల తప్పని తీవ్రముగ ఖండింపవలెను. దీనికి, కారణము సక్రమసంరక్షకపద్ధతిని మాకాలమున గూడ తొలగించుటకు కొంతవరకు మాయందుగూడ గలదు.

ఫ్రాన్సు-రషియా

సోవియటుపాలనమును గుర్తించుట

హెరియటుగారి సమాధానము

ప్యాసింజీ, నవంబరు 20:—సోవియటు ప్రభుత్వమును గుర్తించుటకు కారణములను హెరియటుగారిట్లు తెలియజేసిరి. ఆసియాలో బోలిషివిస్టువిధానము సంతను పరిశీలించవలెను. ప్రెంచి అధినివేశములు, సంరక్షక ప్రదేశములందు పరిశీలించవలెను. పోలండు, రుమేనియాతో ఆలోచించవలెను. తమకు అభ్యంతరము లేదనిరి. సోవియటుపాలనమును గుర్తించుటకు జేసిన ఏర్పాటుల సమయము బ్రిటిషు ఎన్నికలసమయము కాక తాళవలయునుగ ఒకటి అయినది. అంతయు గాని బ్రిటిషు ఎన్నికలకు తోడ్పడుటకు సోవియటుపాలనమును ఆ సమయమున గుర్తించలేదు.

పారశీక పరిస్థితులు

సర్దారు ఆగదాసీగారు తన ప్రాతచర్చ కంఠకును ప్రధానామాత్యునకు క్షమాపణజెప్పి ఇకమందు విశ్వాసముతో ప్రవర్తించెదమని ఆభయమొసగిరి. ప్రధానామాత్యునితో కలిసి మాట్లాడుటకు ఒక సమయమును, ప్రదేశమును ఏర్పాటుజేయవలెనని ప్రధానామాత్యుని గోరిరి.

సింహళ దేశ విద్యార్థిమృతి

లండనులో ఈదురు చనిపోయిన సింహళపు విద్యార్థి ప్రమాదముచే నడిలో మునిగిపోవుటచే ప్రాణముపోయెనని పంచాయితీ జేసిరి.

మెక్కా

అమీరాల్ సేనలు ఓడిపోవుట

కయిరో, నవం 15:—ఇగిప్టాదుగారి వాహదీ సేనలు అమీరాల్ గాజీ సైన్యములను ఓడించెను.

జర్మను సేనానినిబట్టుట

సంవత్సరముకిక్కు

లీప్, నవం 20:—యునైటెడ్ కింగ్డుములో నొకతైన్ ట్రీయం యుద్ధసమయమున ఘోరములను జేసినవారిలో నొకతైన్ నట్టియు జర్మను సేనాని వాక్ నామోసియస్ అను నాతడు సామానును, గుడ్డలను దొంగిలించెననియు పైనికవిచారణసంఘమువారు ఒక సంవత్సరము శిక్షించిరి.

జర్మనుపత్రికలకోపము

బెర్లిన్, నవం 21:—ఈ సేనానిని శిక్షించినందులకు జర్మనుపత్రిక లన్నియు కోపమును విహించినవి. విచారణ అంతయు ప్రహసనముగ నున్నదనియు శిక్ష కనీసికొనుటకు జేయుటదే ననియు, మితవాదపత్రికయగు ట్యాగ్ బ్లాటు పత్రిక గూడ చాల కిసుక వహించినదియు తెలియచున్నది. శిక్షను రద్దుజేసిన గాని ప్రెంచి ప్రహసాస్వాద్యమునకు సిగ్గు నాపాదించుననున్నది. హెరియటు మంత్రవర్తనమునకు గూడ అప్రతిష్ఠ యనుచున్నది. వాతీయపత్రికలు ప్రతికేయలను సల్పువలె ననుచున్నది.

ఈ విషయమై జర్మను ప్రభుత్వమువారు మరికొంత చర్చను దీసికొనెదరు. ఎన్నిక ప్రచారము వాతీయవాదులకు లాభించును. ప్రాంసుతో సంఘమువలన వాతీయవాదుల కిది లాభించును.

బోలిషివిస్టుల ఆత్మరత

రైతుల కరుగబాటుభయము

లండన్, నవంబరు 18:—బోలిషివిస్టులు ఎంత వీధిత్వముగ ప్రవర్తించుచున్నను రైతులందరును, కాపులు తిరుగబడుటకు అనంతరాయముగారని బోలిషివిస్టులే భయపడుచున్నారు. కమ్యూనిస్టు, ఏకవ్యక్తిపాలనమునకు దీక్షలుజెప్పి తమ భయములేండ్ల కమ్యూనిస్టుపక్షమువారు భీముంతులందరును ప్రయత్నించవలెనని ప్రతివాదపత్రిక తెలుపుచున్నది.

కయిరో దౌర్జన్యము

అంగ్లసర్దారు మృతినొందుట

బ్రిటిషుపత్రికల కోపము

సర్దారు తీప్తాకుగారిని జంపినందులకు ఎక్కడ లేనికోపమును బ్రిటిషు పత్రికలు గ్రహించుచున్నవి. ప్రాంసులను క్రూర దండనపాలు జేయుటయే గాక ఈజిప్టులో అందరకును బ్రిటిషువారియెడల భయభక్తులు గలుగునట్లు జేయవలెననున్నది. దీనికి మళ్ళిముగ జగులులుపాపగా రు నైతికముగ ఉత్తరవాదులు చేయబడిరి. మరికొందరు ఈజిప్టు ప్రభుత్వమువారిని బాధ్యులను జేయుచున్నది.

పాదురాజునందేశము

పాదురాజు గా శివాత్మకు విచారించుచు ఆయనసేనను కొనియాడుచు సందేశమును సైన్యమున కంపిరి.

బ్రిటిషుమంత్రివర్గము వారి

జరుగురుసభ

లండన్, నవంబరు 20:—సర్దారు చనిపోవుటకు పూర్వము బ్రిటిషు మంత్రీవర్గమువారు జరుగురుగ సమావేశమై జరిగిన పనిని ఆలోచించుటకు రెండుగంటలు పట్టెను. అలెంబీ సేనాని ప్రకటనను ఆలోచించిరి. ఈజిప్టు ప్రభుత్వమునకు ఏ విధముగ ఆక్షేపణను తెలియజేసిన బాగుండునో చర్చించిరి. నేడు కయిరో, లండనులో ఒకేసర్వాయము తీవ్రమగు చర్చలను దీసికొనవలెనని ప్రకటించెదరని ఒకపత్రిక తెలుపుచున్నది. చాలక తనచర్చను దీసికొనెద రనుచున్నది.

సూడానుకు ప్రత్యేక ప్రభుత్వము

కయిరో, నవంబరు 21:—స్థానుగారి మోటుకుబండి మనిషి ఆఫ్రికానువర్తించి ఈజిప్టువర్తిగాడు. రెండువర్షాయములు తనపైగాల్సినను చరిత్రక రాయబారి ఇంటికి బండిని గోంపావు తెంతయు ఆత్మర్యజనకమై యుండెను. వెనుక ముందు ప్రకటననుండి బండిపై తుపాకులను గాల్పించి బండి వాడు తెలియజేసెను. అధ్యము ఎనమందుగురుంతురనిరి. ఇందులో ఒకరు కృత్రిమగడ్డమును ధరించినది.

గాంధీగారి తంతివార్త

సభలో ఆలంకారముగా రిట్లు వినిపించిరి:- భారతదేశము పేరు ఒడంబడికను అమలులో తెచ్చెను. పూర్తిగ నల్లమందు నేర్వమునే తొలగించుటకు భారతీయులు ఒప్పుకొనెదరు. భారతదేశమునందు నల్లమందు వర్తకము నెత్తివేయుట కనేకీంచుచున్నదని గాంధీగారు తంతిసంఘినీయుల వైద్యమునకుగాను ఉపయోగింపవచ్చుననియు తంతి సంఘినీయుల తెలియజేసెను. నల్లమందు నేర్వమును తగ్గించుటకు భారతదేశము ఒప్పుకొనునగాక యని ఆలంకారముగా రనిరి.

నల్లమందు ఉపద్రవము

వర్తకమును తగ్గించుట

జనీపాపర్వలు

జనీపా, నవంబరు 20:- మానవాభ్యుదయమును ఆపే ఓంతు ఆమెరికను, బ్రిటిషు ప్రాంచి నీనాసంఘమువారి ఉప వ్యాసమును సభవాకు ఆలించిరి. తమపత్రములందు మత్తు పదార్థములను ఎట్లు నివారించవలెనో తెలియజేసిరి. ప్రైవేటు సంఘములకు కరపత్రములవలె వ్యవహారమునంతను తెలియజేయవలెనని న్యాయసభాపతిని తెలియజేసెను. మరల సభ రేపు కూడకలె ననిరి. కొన్ని ముఖ్యముగ జపాను లై సెన్సుకుగూర్చి పరిష్కారము గావించిన సభ చాలించబడెను.

కలకలము

జనీపా, నవంబరు 20:- ఇండియా ప్రభుత్వ నియమిత ప్రతినిధి భారతీయుల యభిప్రాయమును తెలియజేయుటలేదని నల్లమందు ప్రతిపాదనకు సంఘసభ్యుడు ద్యూప్యగారన, క్యాంబెలుగారికి కోపమువచ్చెను. 216000 ప్రజల భారతీయుల తరపున 400 సంతకములు వైద్యమునిమిత్తము తప్ప ఇతర విషయములకు నల్లమందును వినియోగింపరాదని భారతీయుల యభిప్రాయముని తెలియజేయుటచే మరింతకోపము గల్గెనుగ అభ్యుదయ ద్యూప్యగారి యభిప్రాయమునకును క్యాంబెలుగారు చెప్పినసంగతులకు సరిపోలేదనిరి.

జానా భూకంపము

చే 664 మంది చనిపోయిరి. 52 మంది క్షతగాత్రులైరి.

రోములో జాతినమితిసభ

రీఫ్టెల్లు నవంబరు 20:- రోములో జరుగజూపు జాతి సమితిలోని అసెంబ్లీ చేపట్టెనుగాదు. బ్రిటిషు ప్రతినిధిగ వెల్లెండుచే పార్లమెంటు ప్రారంభమునకును దుండుటవడదు. ఇక్కడ జాతినమితి సభకు అధికారరీత్యా ఫార్మరు ప్రభువువలె వ్యక్తిత్వంలేదనియు, కాని అటులే నిర్వాహననుచున్నారని, డిశంబరు 5 తేదీన బ్రిటిషు కాయవారులు రోముకు జరుగుట జేరెదరు: జాతినమితి అభివృద్ధిచేయుటకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారి సంగల్పమును ఋజువు చేయుటకు విదేశాంగ మంత్రి సభకు ప్రతినిధిగ వెళ్ళుటయే.

నైన్యములను తగ్గించు ఒడంబడిక

ను ఆపుజేయుటకు ప్రాంసు ఒప్పుకొనుచున్నదని హావాను సంఘమువారు తెలుపుచున్నారు.

మరాఠోలో

స్వేయిను పరాజయము

మ్యాడ్రిడ్ నవంబరు 20:- స్వేయిను సేనానులు సెరానో, రెప్టెనెంటు కర్నలును నెమకకు మరలునపుడు చంపబడిరి. ఇంకొక సేనానిగూడ క్షతగాత్రుడాయెనని తెలియుచున్నది. చాలమందికి గాయములు తగిలెను. కొందరు చనిపోయిరి.

లిబరలు పక్షము

నకు నాయకత్వమును లాయ్డ్ జార్జ్ గారే వహించెదరు. లాయ్డ్ జార్జ్ గారి నాయకత్వము సెంట్రలైజము అంగీకరింపనని కక్షతో వెడ్జిడ్జ్ టెక్ గారు నిరూపించుటచే లిబరలు పక్షములో భిన్నాభిప్రాయములు గల్గెను.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంవత్సరాది సంచిక

ఎప్పటి తీరున రాజభావు 'క్రోధన' సంవత్సరాది సంచికను బ్రకటింపజూపుచున్నాము, అందు సారస్వత, సాంఘిక, రాజకీయారికాది విషయములకు సంబంధించిన వ్యాసములు ప్రకటింపబడును. తాము పూర్వమువలెనే దయతో సమూల్యములగు వ్యాసములతో సంచిక నలంకరించి మాయుద్వయమునకు దోడ్పడ బ్రాణితులు.

ఈ సంచికయందు విషయవిభాగమును గావించి యేవిభాగమునకు సంబంధించిన వ్యాసముల వావిభాగమునందే ముద్రించి ఉగాదినాటి కాంధ్రుల కర్పింప దలచినాము. నియమిత కాలమునకు బూర్వమే వ్యాసము లన్నియు మాకు జేరినగాని విషయవిభాగమును గావింప ననుకూలము గానేరదు. సంచికాముద్రణ మారంభించిన పిదప బంపువ్యాసములను సంచికయందు జేర్చుటకు వీలుండదు. కావున వ్యాసములు 1924 డిసంబరునెల 31-వ తేదీలోపల మా కందవలెను. ప్రతివ్యాసమునను 'సంవత్సరాది సంచిక' అని ప్రాసియుండవలెను. వ్యాసములును, వానికి సంబంధించిన చిత్రములును, ఇతర చిత్రములును సంపూర్ణ వివరణములతో నియమిత కాలమునకు బూర్వమే మాకు బంపుదురుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాము. చిత్రములను మాత్రమే ప్రకటింప గోరువారట్టి చిత్రములను వాని సంపూర్ణ వివరణములను నియమిత కాలమునకు బూర్వమే పంపవలెను.

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు,

ఆంధ్రప్రదేశ్ కాశీపతి.

జిన్నీవీశ్వరగారి లేఖ

గట్టి ఆక్షేపణను తెలియ జేసెదరు

లండన్, నవంబరు 18:- రాత్రి 1.20. ఈ లేఖను ప్రకటింపించుటకు తమకాని జెప్పవలెనని రష్యనులు గోరిరి. కాని దాని సంగీకరింపజాలమని ముల్తివర్తకువారనుచున్నారు. రష్యనులకు గ్రేటు బ్రిటనుకున్న వర్తకమున్న హభావములు అభివృద్ధిగావలెనన్న ఉద్దేశములకును లాభముగ నుండగోరుచునని గ్రేటు బ్రిటనులోను, ప్రాంత్యములోను బోన్సీని ప్రచారమును లేపంద జేయవలెన నెవరు.

ధర్మము ఆననామె విధానమును బడసెను.

పల్లాన

జంఝూమారుతము

ఈ ప్రాంతములో యీ మధ్యగల్గిన ముగ్గురు గాక 16 నవంబరు ఆదికారం లగాముతు మజ్నుమును ఆరంభించి మిక్కుటముగా గాలిపీచులు, మంగళవారం సాయంకాలం వాల్లు ఘంటలు మొదలు బుధవారం ఉదయం 9 ఘంటలవరకు ప్రచండమైన గాలిపీచినది. బుధవారం ఉదయం 9 ఘంటల వరకుండు ఇండ్లలోనుండి బయటికి ఎవ్వరును రావలెకేకోయినది. అంతట తెరిపింపవచ్చుగా గ్రామములెల్లమిచ్చగ్రామములు పరీక్షించగా యిండ్లకప్పులన్నియు ఎగిరిపోవుట గాన్పించినది. వర్షము తక్కువగా నుండుటచే ప్రమాదములు జరగలేదు. బుధవారం తెల్లవారుజూమున మొదట 9 ఘంటలవరకు వేసిన గాలి ప్రళయంతోపుజంఝూమారుతమువలె చాలావృష్టు గల్గించినది. చాలామంది బీదజనులు నిరాహార్యై పన్నపడి తొండువలసినవచ్చినది. అట్టివారికి గ్రామస్థులు, వర్తకప్రముఖులు, కొందరు పంట చేయుచి అందువలె జనమునకు వైగా అన్నముతెట్టి వారిని గాపాడినందులకు భగవంతు డనుగ్రహించు గాత: వర్షము లేక పోయినను గాలివలన పంటలకు కొంత నష్ట మేర్పడవచ్చును.

శిరపూరి భాస్కరస్వామివారాజు.

పల్లాన.

ఇమిలేషక్ ఆచార్యులవారి లోకాభిరామామృతం హాస్యనటన

వర్ణ మ్యాజిక్ యిమిలేషక్ ఆచారి అని లోక ప్రసిద్ధిజెందిన నందూరి సీతారామాచార్యులవారు గుంటూరు దయచేసి యీనెల 9 వ తేదీన ఒక ప్రదర్శనమును, 19 వ తేదీ రాత్రి ఒక ప్రదర్శనమును సల్పిరి. వారు నుమారు నాలుగుగంటలసేపు రకరకములగు హాస్యములను, రకరకములగు సంగీతములను నటించునపుడు పూర్వపు సుప్రసిద్ధ హాస్యగాంధ్రు, పాటకులు జ్ఞాపకమువచ్చిరి. వారు ప్రదర్శనము సల్పిననాలుగు గంటలసేపు సభాసదులు ఆనందపారవశ్యము జెంది చిత్రించిన హామ్యులవలె కదలక మెదలక యుండిరి. వీరి సర్వతోముఖులందరిగరి మకు మెచ్చుకొని గుంటూరు పౌరుల తరపున పురపాలక సంఘాధ్యక్షులగు మహారాజ శ్రీ నడింపల్లి వెంకటేశ్వరస్వామివారావు పంతులుగారు ఆచార్యులవారికి ఒక నమస్కరణక

మును, " నవరసనటన శిఖామణి " యను పేరుదమును దయచేసిరి. నరసింహారావుపంతులవారు పతకమునిచ్చునపుడు ఆ చార్యులవారివంటివ్యక్తి యేస్వాతంత్ర్యదేశమునందో జన్మించి యుండినపక్షమున రాజసన్మానములతోను, విరువములతోను సత్కరింపబడి యుండు ననియు తాము లండనులో నుండగా సర్ హరీలాడ్ ఆనుహాస్యగాని చాచితిమనియు అతడు ఇతని ముందు ఎందుకు పనికిరాడనియు, ఆతని ప్రదర్శనమునకు జనులు వేలంవెరిగి పోవుచుండుననియు తెలిపిచ్చిరి. దేశము పరాధీన మయియున్నప్పుడు జనులకే విజృంభించుటకు అవకాశములు లేనిమాట నిజమే. ఆంధ్రలోకమిట్టి ప్రజావంతుని ఉచితరీతిని సన్మానించి వారిధికే విని పెంపొందజేయవలెనని మనవిచేయుచున్నాను.

(పురవాసి)

ఆంధ్ర జాతీయ కళశాల చిత్రప్రదర్శనము

ఆంధ్ర జాతీయ కళశాలయందు యీ నెల 18 వ తేదీ మొదలు 20 వ తేదీవరకు చిత్రకళాప్రదర్శనము జరిగెను. ఈ ప్రదర్శనమునకుండవలసినంత ప్రాముఖ్యత తుండక పోవుట కోచనయము. ఆంధ్రచిత్ర కళయేమి, భారతీయ చిత్ర కళయేమి యింకను ప్రజల మనము నాకర్షించుటలేదనుటకు యిదియొక నిదర్శనము. కళాశాల ఆవరణయందు చిత్రములు కతురమ్యముగా ప్రదర్శింపబడినవి. ఈ చిత్రములయందు యొక్కవసంఖ్య కళాశాల విద్యార్థులచే రిఖంపబడినవి. విద్యార్థులు వారి వంగదేశగురువు కడ నేర్చుకొనుచున్న విద్య ప్రశంసనీయము. వీరిచే రిఖంపబడిన కాదాపు యేబది చిత్రపటములు వివిధవర్ణభావములతో కన్నుల పండువు చేయుచుండెను. ఈ విద్యార్థులందు కొందరు పదిహేను తొండు మించని బాలురుగూడ కలరట! హనుమంతరాయ చిత్రకళా మందిరము చిత్రములను రాజపుత్ర మొగలు కళా వైఖరిని చూపు చిత్రములు యెంతయు మనోహరముగా నుండెను. భారతీయ పూర్వకళాభివృద్ధికి తెచ్చుచుండెను.

అవనింద్రనాథటాగూరు, గగనేంద్రనాథటాగూరు మొదలగు వంగీయప్రముఖులయొక్కయు జాతీయ కళాశిల్పి చార్యులగు ప్రమోదకుమారచటర్జీవాళ్ల కొన్నిచిత్రములను ప్రదర్శించుట యింకొక ముఖ్యవిశేషము. వీరి చిత్రములనుగూర్చి ముక్కలమున ప్రశంసించుట అనవసరము.

ప్రతిచిత్రపటమునకు యొక్కను ధరనిర్ణయించుటచే చిత్రపటములు ధనవల అందుబాటుననే వున్నవి. ఇప్పుడు వున్న హెచ్చువിലవ తగ్గించిన చిత్రపటములు సామాన్య ప్రజలకూడ కొనుటకు వీలుండును. అట్లయిన యీ కళకు విహిత ప్రోత్సహముండును. ఆ ఆశయము నెరవేరవలెనన్న చిత్రకారుల సంఖ్య వృద్ధిజుగుట అవసరముకాబోలును! అట్టి స్థితికి ఆంధ్రదేశము యెప్పుడైన వచ్చునా?

ఒక ప్రేమకుడు.

పూనా స్థానిక సంఘమువారి చొరవ

స్థానిక సంఘముల హక్కులు

మొదటినుండియు పూనా మునిసిపాలిటీ జాతీయచారముల నే స్పష్టముగా చొరవగా ఆనుసరించుచున్నది. బొంబాయి ప్రభుత్వమునకును దీనికిని ఎప్పుడును ఎడమములు పెడమొగములుగా నేయున్నది. ఆయన సంవత్సరముల క్రిందట పూనా మునిసిపాలిటీవారు ఆయుర్వేదవైద్యశాల స్థాపించెంచిరి. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి రాజకీయపరచిరి. కాని మునిసిపాలిటీ మాట వినలేదు. పట్టుబట్టి ఆయుర్వేదవైద్యశాల స్థాపించిరి. ప్రభుత్వమువారు లొంగునీవచ్చెను. అధికారులకు సన్మాన పత్రముల నర్పించుటకు మొదటపూనాకొన్న దీనిసంఘమువారే. లోకమాన్య బాలగంగాధరతిలకు మహానీయుడు, ఎన్. సి. కేల్కర్లుగారు ఆంగ్లేజ్ శత్రువునుండి తిరిగి వచ్చినప్పుడు యీ మునిసిపల్ సంఘము సన్మాన పత్రముల నర్పించినది. తరువాత మాలానా మహమ్మదాల్ గారికి స్వాగతపత్రము నిచ్చి నందులకు, తిలకుగారి స్ఫటికవిగ్రహము నెలకొల్పినందులకు ప్రభుత్వమువారు పూనా జిల్లా న్యాయస్థానములో దావాలు తెచ్చిరి. మునిసిపాలిటీ తరపున ఎల్. బి. భోఫటీకార్, హెచ్. వి. తలుపులేగారు వాదించిరి. భోఫటీకార్ గారు అతిసన్నద్ధులై "స్థానిక సంఘములకు హక్కుల ప్రకారమున్న ఆదిగాక న్యాయసమ్మతముగానూ, మునిసిపాలిటీచర్యలు సరియైనవే" యని ఘంటాపథముగ వాదించిరి. జిల్లా న్యాయాధిపతి ఏ. సి. వైల్డెగారు సన్మానపత్రము నిచ్చుట 56 సెక్షన్ ప్రకారము న్యాయ విరుద్ధమనియు అందులకు జిల్లా అధికారి అజ్ఞ యుండవలెననియు చెప్పి సన్మానపత్రపు కేసు మునిసిపాలిటీవారు చార్జి చేసి, రెండవకేసు (తిలకువిగ్రహము) లో మునిసిపాలిటీ ప్రజలకొరకు దానవనమునిర్వహించుటకు విగ్రహముల నెలకొల్పుట, 56 సెక్షన్ బి. ప్రకారము తప్పుకాదనియు తీర్పుచెప్పి మునిసిపాలిటీకి ఖర్చులొప్పించి కేసుకొట్టిచేసిరి. ఈతీర్పు చాలముఖ్యమైనది. దీనిఫలితములు చాలాగొప్పవి. ముందనుకూలించునవి, తిలకుగారి కిందువిగ్రహము నెలకొల్పుటకు ఆహ్వానదాఖాదు మునిసిపల్ సంఘమువారు 5000 సంఖ్యల చేసిరి కాని కలెక్టరుగారి రాజకీయపట్టికి, 56 సెక్షన్ బి. ప్రకారము విగ్రహము నెలకొల్పుటకు మునిసిపాలిటీవారు పట్టుబట్టలేదు. కలెక్టరుగారి ఆటంకమును లక్ష్యపెట్టలేదు. ఈ పూనా మునిసిపాలిటీ కేసు తీర్పు ఆహమ్మదాబాదువారికి బలము గలిగించును. స్థానిక సంఘముల హక్కుల సమర్థతతో సమర్థించిన భోఫటీకార్ గారిని, నాపూ మునిసిపల్ సంఘమువారిని ప్రశంసించుచున్నా మనిమరాటాపత్రిక వాయుచున్నది.

ముఖ్య సేనాధిపతి దిల్లీకి వెడలెను

బొంబాయి నవంబరు 21:— నేటి మధ్యాహ్నము ముఖ్య సేనాధిపతియగు రాలిస్ పన్ ప్రభువుగారు బొంబాయి నుండి ఢిల్లీకి ప్రయాణమై వెడలిరి. (ఆ. ప్రె.)

గురుకాబాగ్ కాంగ్రెసు విచారణ సంఘము నిర్వహించుచున్నది

బాహోరు, నవంబరు 21. గురుకాబాగ్ నందు జరిగిన విషయములను విచారించి కాంగ్రెసు విచారణసంఘము యిప్పటికి నిర్వహించుచున్నది. రిపోర్టుచాల పెద్దది. 46 అమ్యుచేయబడిన కేటీబి, 400 పేజీల సాక్ష్యము వివరములు అనుబంధములును రిపోర్టులోగలవు. పోలీసువారి ఆశ్చర్యంపరుచునట్లు ఆకాటలీల మొదలగుటలను గురించి రిపోర్టులో చాలభాగము ఆవరించెను. ప్రభుత్వము వారు యిట్లము విచ్చిప్రకారముగాను అక్రమముగాను దొర్ల న్యమును జూపిరి. మానవులయెడ దౌరతనమువారైనను జూప వలసిన ప్రేమ నిరక్షమము చేయుటదేని వ్రాయబడి రిపోర్టు చుగింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

చోడవరం (బెజవాడ తాలూకా)

ఇటు శ్రీ రామవరమండరము స్థాపించబడినది. 16 వ తేదిని సభజరిపి గవర్నర్ నీ నాగభూషణము గారిని అధ్యక్షులు గను, చోడవరపు పానుమంతరావు గారిని కార్యదర్శిగను, శిష్టాదక్షిణామూర్తి శాస్త్రిగారిని సహాయకార్యదర్శిగను దండమాడి వెంకటసుబ్బయ్యగారిని గ్రంథాలయాధిపతిగను చోడవరపు వెంకటసుబ్బారావుగారిని కోశాధిపతిగను నెన్నుకొనిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

పీపిల్ స్పృహ

లాలా మోహన్ దాసుగారి పిటిషను

త్రోసి వేయబడెను.

లాహోరు, నవంబరు 21:— లాహోరు ఉన్నత న్యాయస్థానముందు బ్రాడ్వే న్యాయమూర్తిగారి యెదుట పీపిల్ స్పృహకు తొలకాను నిల్వసామును బంచి పెట్టించవలసినదని లాలా మోహన్ దాసుగారిచే నీయబడిన పిటిషను నేడు విచారణకు వచ్చెను. ఉభయపక్షముల వాజ్ఞాలమును విని న్యాయమూర్తిగారి గోరని డివిడెండు ప్రభుత్వమువారి తరపున ఆఫీసర్ (ట్రస్టీగారి స్వాధీనము చేయవలసినది న్యాయమూర్తి ఉత్తరవుచేసెను. పీపిల్ స్పృహకి ఆఫీసర్ లిక్విడేటరును బిల్లిమెరాగారు ఢిల్లీ నుండి యీ పిటిషనుల సందర్భమున యుచ్చటకు వచ్చిరి.

(ఆ. ప్రె.)

శ్రీ గౌతమీ దీనజన శరణాలయము

పోలవరం— గోదావరి యేజన్సీ.

గౌతమీ తీరమున పోలవరం గ్రామముందు శ్రీ గౌతమీ దీనజనశరణాలయము నొక ఆశ్రమము స్థాపించ బూనకొని యున్నాము. ఈ ఆశ్రమమునకు ఒక స్థలమును క్రయమునకు తీసి కొని అందు కొన్ని కట్టడములు కట్టించుటకు సుమారు రు 2000 రెండువేల రూపాయలు కావలసియున్నవి. కాన అందరు సానుభూతినిజాసి మా ప్రయత్నములకు సర్వవిధముల తోడ్పడుదురు గాక యని ప్రార్థించుచున్నాము.

ఉద్దేశము

ఈ ఆశ్రమమునందు నిరుపేదలకు యేజాతియునకు వైసను సమానగౌరవప్రేమలతో మంచి అన్నవస్త్రము లొసగి విద్యాబుద్ధులు గలవీ చేతిపరిశ్రమలలో తయారుచేసి 18 సంవత్సరములు వయస్సు దాటేటప్పటికి స్వతంత్రముగా ఆదర్శజీవనము చేసి కుటుంబము పోషించుకోగల శక్తి సామర్థ్యముల నొసంగుటయు యిందునలన భారతజాతి పునరుద్ధారణచేయుటయు నైయున్నది. ఇందు ముఖ్యముగా పంచు, కోయ, రెడ్లకు యెక్కువస్థానము లుండును.

విద్యాపరిశ్రమలు

ఇంగ్లీషు, తెలుగు, హిందీభాషలు సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యవహారిక, నైతిక, దైవికపాఠము లొసంగబడును. నూలు వదులుట, బట్టలు నేయుట, రంగులు వేయుట, చిత్రలేఖనము, కమ్యూరము, వడ్రము, కంచరము, మొదలగు చేతిపరిశ్రమలు, ఆయుర్వేదము.

పోషణ మార్గములు

ధర్మకర్తలు:— సంవత్సరమునకు రు 100 లు చందాగాని అదనముగాని యిచ్చినవారు, ఒకేసారి పెద్ద మొత్తము విరాళ మొసంగినవారు.

కార్యకర్తల పాతములు:— సంవత్సరమునకు రు 12-0-0 లు చందానొసంగినవారు నెల 1కి రు. 1-0-0 చందా నొసంగినవారు.

కార్యకర్తల పాతములు:— ప్రతిసంవత్సరము నియమితకాలములో వార్షికముక్తిద కట్టికొలిది చందా నొసంగినవారు.

ఇతర పాతములు:— ఉత్సవములకు తీర్చుటకు ఆశ్రమ యువకులు ధర్మపాపాలపూర్వకముగా పరాధానతయందురు. ఆశ్రమ యువకులు తయారు చేసినట్టులు, నూలు, సామానులు, మొదలగునవి విక్రయించిన ఫలము.

కార్యక్రమము

యావత్తజమాఖర్చులు, లెక్కలతయారుచేయుట, సామ్యువనూలచేయుట, ఖర్చుపెట్టుట, నూతన యేర్పాట్లు చేయుట మున్నగు ధనసంబంధమైన యావత్త కార్యభారము కార్యదర్శి వహించును. ఆశ్రమసంబంధమైన యావత్త యేర్పాట్లు యువకులను చేర్చుకొనుట వివిధకాఖల పని తీసికొనుట మున్నగు యావత్తకార్యభారము మేనేజరు వహించును.

ప్రతి మూడుమాసములకు రధ్యకర్తలు 6 మాసములకు కార్యకర్తల పాతములు, సంవత్సరమున కొకసారి యావత్తుండి చందాదారులకు సమావేశమగుదురు. కార్యదర్శిని వేదిక నభయందు చదువుచుండును. ధర్మకర్తలు ఆర్థికపరిశీలనగూర్చి చర్చించుచుండురు.

ఇట్టి ఆశ్రమము యేజన్సీ ప్రాంతములలో మిక్కిలి అవశ్యకముగా నడచుచున్నప్పుడయిన తెల్లరు సానుభూతిని జూపెదరు గాక.

చేబియ్యం పోమయ్య,

ఆశ్రమకార్యదర్శి.

వాతావరణ స్థితి

1924 సం॥ నవంబరు నెల 22-వ తేది శనివారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	ముగిసిన అత్యధిక వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	అత్యధిక వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము
గోపాలపురం	81.8	72.1	44.96
విశాఖపట్టణము	84.8	78.5	...	14.74	87.09
కాకినాడ	81.6	70.7	...	15.90	89.09
మచిలీపట్టణము	88.2	69.8	...	10.09	41.59
కర్నూలు	87.0	73.1	...	8.45	26.01
బళ్లారి	89.1	69.5	...	2.44	20.51
కడప	88.8	71.7	...	6.51	81.28
నెల్లూరు	87.9	72.8	...	15.51	87.98
మద్రాసు	84.4	72.4	0.80	15.95	50.74
కడపూరు	86.8	72.2	...	20.89	52.94
నీలము	88.3	68.6	...	5.52	89.30
కోయంబటూరు	86.8	65.9	...	10.29	22.29
తిరుచనాపల్లి	89.3	71.1	...	7.07	88.18
నాగపట్టణము	86.9	77.3	...	19.04	54.98
మధుర	91.1	72.1	...	4.65	88.58
పాంబన్	89.2	77.7	...	8.48	87.00
తిరునల్వేలి	15.05	28.84
తిరువేండ్రము	82.9	72.8	...	11.02	64.51
కొచ్చిన్	92.2	72.9	...	18.20	114.51
కాలికట్టు	89.3	67.7	...	19.11	117.16
మంగళూరు	88.7	68.7	...	3.44	125.68
తెంగుళూరు	80.1	61.6	...	2.90	85.37
మెరకార	74.6	55.2	...	4.94	125.46
కొడైకనాల్	68.4	46.2	0.10	8.21	62.18

సర్కారులలో దక్షిణమున తక్కువగను, ఉత్తరమున దట్టముగను మేఘము లలముకొని యున్నవి. గోపాలపురంలో రాత్రివేదివి 7 డి. అధికముగ నున్నది. రాత్రివేదివి కర్నూలు లో 10 డి. బళ్లారిలో 5 డి. కడపలో 2 1/2 డి. అధికముగ నున్నది. మదరాసులో 0.82" వర్షముపడినది. నెల్లూరులో 2 1/2 డి. పకటివేదివి అధికముగా నున్నది. వాతావరణము అనుకూలముగ నున్నది.

ఆర్. ఎన్. సామ్రాజ్య,

వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు

పాఠశాల: బహిష్కారదినము వార్షికోత్సవము

రంగూను, నవంబరు 21:— 1920 వ సంవత్సరమునందు విశ్వవిద్యాలయమును పాఠశాలలను బర్సాదేశీయులచే బహిష్కరింపబడెను. నిన్నను నాదినముయొక్క వార్షికోత్సవము జరుపబడెను. కాసనసభ ప్రకార విషయమున సంఘము చీలికలు గాక పూర్వము నీదినము జాతీయ దినముగా నెంచవలయునని అఖిల బర్సాసంఘమువారిచే నొకసమావేశమునందు తీర్మానింపబడెను. జాతీయ పాఠశాలలందు ముఖ్యముగ నీదినముపట్టి నుండియు శలవుదినముగా నెంచబడుచున్నది. ప్రభుత్వమువారిచే రికన్వెన్యూకాబడిన హ్యామాజాతీయపాఠశాలయందు జరిపబడిన ఉత్సవమునం దగ్రాసనాధిపత్యము వహించిన విద్యాకాఖల మంత్రులు నుడివెను:—

"ఈదేశపు యువకుల యెడ నాక ద్భుతమైన విశ్వాసము గలదు. యువకుల సంఘముల నీ దేశమందును యితర దేశములందును స్థాపించుటకు నేను సహాయము చేసితిని. నాక కి కొలదిని సహాయము చేయుటకు జాతీయ పాఠశాలాద్యములు ప్రారంభించి నప్పుడు నేను తోడ్పడితిని. ఈయుద్దయము యువకుల యుద్దయము. యువకులు తమ శక్తి సామర్థ్యములను గుర్తించవలయును. పెద్దల అనుభవము తమకులేనందునను నుపదేశిత యువకులు సహకారమును జూపెదరని విశ్వసించుచున్నాను. జాతీయ దినముయొక్క అవశ్యకతను గురించి యొకవక్త ప్రసంగించెను. బర్సాజాతివాది కీదినము ప్రబోధముగా విందుచున్నదనియు, విద్యావిషయమునం దొకమాత్రం శక్తిని విజృంభింపజేసి జాతీయాభివృద్ధికి తోడ్పడుచున్నదనియు గంభీరముగ నాతడు బల్లెను. (ఆ. ప్రె.)

నరహరితు లెతెంచినపుడు, నానారాష్ట్రసంఘము కోశ్యము కలుగజేసికొనవలె నని జపాను ప్రతినిధి గట్టిగా వాదించెను. జపానుప్రతినిధి తెలిపినపాత్రలు సమంజసముగ నున్నవి. ఆసియా వాసులు తెల్లవారి దేశములలో నడుగుబెట్ట వీలులేదని, శాసించుచున్నారు. ఆసియావాసులకు లెగినంత బలము చేకూరుచో, తెల్లవాడివిషయమునగూడనట్టి శాసనము గావించవచ్చును. తుట్టుతుదకు, వర్షభేదము ననుసరించి పోరాటములు పెరుగవచ్చును. ఇట్టి యపద్రవమును మొగ్గలోనే త్రొంచివైచుట లాభకరము. యద్ధములు మరల తటస్థించుకొండ నేర్పాటుల జేయ నెంచినపుడు, మనఃస్వర్ధలకు గల కారణముల నన్నిటిని తోలగించుట ముఖ్యము. వర్షవిభేదపు ఏర్పాటులు కేవలము ఆంతరింగిక మనియి, వాతతో నానారాష్ట్ర సంఘమునకు ప్రసక్తి లేదనియు నిర్ణయించుచో, ఔచిత్యము విషయ మగును. ఇటులనే ఒకజాతి వేరొకజాతికి స్వాతంత్ర్య మొసగక అణగదొక్కియంచుచో, ద్వేషభావము ప్రబల శక్తికి భంగము కలిగించవచ్చును. అంతరింగికవిషయములే కొంతకాలమునకు అంతర్జాతీయప్రాముఖ్యము వహించును. సంగ్రామములకు ఆంతరింగిక విషయములుగూడ ప్రోద్బలమొనగుట సహజము. జపాను ప్రతినిధి దూరదృష్టి జూపి, నానారాష్ట్ర సంఘాధికారమును విశాలము గావించుకొనినది. కాని శ్వేతసభ్యులందు కింగీకరింపకపోయిరి. వ్యవహార మంతటితో ముగిసెను. ఈమారు జరిగెడి నానారాష్ట్రసంఘసభ రోమునగరమున గూడును. గతసమావేశమునకు పాఠములు ప్రభువుగారు బ్రిటిషు ప్రతినిధిగ జనిరి. ఈమారు కన్ఫరెన్స్ ప్రభుత్వమున అస్తిను ఛేదించునట్లుగా వేరెదరు. లెబరు ప్రభుత్వమువారి కెట్టి యము లున్నను, అంతర్జాతీయ సభ్యులను పెంపుజేయుటకు వారు శ్లాఘనీయమగు ప్రయత్నముల గావించిరిని యంగీకరింపక తప్పదు. కాని, కన్ఫరెన్స్ ప్రభుత్వమువారి స్వరూపము సంక్షిప్తస్వభావమును కనబెట్టుచున్నది. రాజపు సభాకార్యక్రమమునుండి ఆయధముల దగ్గించెడి ఒక బడికను దీసివేయవలయు నని బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారు కోరియుండిరి. కన్ఫరెన్స్ ప్రభుత్వము వారు గుర్తెరగగలిగిన డెయిలీ లైబ్రరీ ఫ్రీక్, ఒకంబడిక కింతటితో స్వస్తి జెప్పవచ్చునని, వ్రాసినది. ఈసంగతి నిజమేనయ్యావలెననుచు. ఒకంబడికయం దిమిడియున్న సూక్రములను నిరాకరించుట తమ యద్వేషము గాదని, బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించినను, ఇట్టివిషయమై ఒకమారును సీజరిగినచో మరల చురుకుపట్టుట కష్టము. కన్ఫరెన్స్ ప్రభుత్వం యభిప్రాయముల నెరిగినవారికి, మరింత యాశాభంగము కలుగకమానదు. ఒకంబడికలోని పరతుల విషయమై కన్ఫరెన్స్ ప్రభుత్వమువారు తమకు గల యనుమానములను చెలియబడిరి. ఇందుకు దోడుగ రాజపుసభలో నీవిషయమును చర్చించుకుంటున్న వ్యవహారము మొదటికి రాగలదు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి కోర్కెతో ప్రధాన ప్రభుత్వమువారు గూడ కీభవించుటవలన ఒకంబడిక మెనుక బట్టినటులే ఎంచవచ్చును. ఏలనన నానారాష్ట్రసంఘమునాటకమునందు ఇంగ్లండు ప్రాన్సులే ప్రధానపాత్రలను ధరించుచున్నవి. ఇట్టి స్థితిలో

అంశం 10 గంధి మహాత్ముని వ్రాసిన జానీషి అక్షరరూపమున నవ్వరింపవలెను 22-11-24 యథా శక్తి ని తోడ్పడుదు

చందాలు	కోశాధిపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారికి చేసిన వసూళ్లు	కోశాధిపతివద్దను, ఇతరత్రను వసూలు మొత్తము
ఇదివఱకు 50424-14-8	ఇదివఱకు 24549-1-8	కోశాధిపతివద్ద 24604-1-8
తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘమువారి వలన ఆక్టోబరు వసూలు 170-0-0		తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘమువారి వద్ద ఆక్టోబరు వసూలు 170-0-0 (వివరములు నిన్న ప్రచురింపబడెను.)
మొత్తం 50594-14-8	మొత్తం 24549 1 8	మొత్తం 24774-1-8

ప్రతిపూజానికి సామ్యునుబంపు చిరునామా:— కా.నాగేశ్వరరావు, నెం.7, తంబు శెట్టిగిది, మద్రాసు.

ఉధయదేశములను ఉత్సాహాగ్నిపై నీళ్లుజల్లుచో యద్ధసేవారణ ప్రయత్నము లెట్లు కొనసాగ గలవు? నానారాష్ట్రసంఘమును నిర్మించిన ప్రయోజనమేము? రోమునగరమునం దీనభూమిని లాభమేమి? యద్ధసేవారణమునకు సంబంధించిన ఒకంబడిక ముఖ్యవిషయముగానిచో ఏదిముఖ్యమో యూహింప వీలులేదు.

లేబరుపక్షము: అనుతాపము

ప్రభుత్వాధికారమునుండి తొలగినవిమ్మట హైందవ సమస్య విషయమై లేబరుపక్షమువారి క్కుడు అనుతాపము జూపుచున్నారు. న్యూ లీడరు పత్రిక యిట్టిభావమును గనబఱచుచున్నది. ప్రభుత్వవ్యవస్థయందు మునుపటి తేబరుపక్షము తన యద్వేషములను సఫలపరచుకొనజూక బోయెనట వారు నోరు మెదల్చుటకుగాని, స్వేచ్ఛగ మెలగుట కుగాని వీలులేక బోయెనట. ఇకముందునుండియు హైందవస్వరూపాలన సమస్యనుగూర్చి స్వతంత్ర లేబరుపక్షము శ్రద్ధతో కృషిసలుపునని, న్యూలీడరు పత్రిక యభయమొనగుచున్నది. బెంగాలునిర్బంధ ములపట్ల యాత్రాత్మిక దృఢమగు నసమ్మతి చూపుచున్నది. లేబరుప్రభుత్వమువారే యిట్టి క్రూర నిర్బంధములకు మొదట సమ్మతించిరిని, ఈపత్రిక ఒక్కొక్కొనచున్నది. మెనుకటిచర్య లెలులన్నను, ఇకముందును లేబరుపక్షము తగ్గుకృషి సలుపుచో, తనకారవమును కొంతవరకయినను నిలుపుకొనగలదు. లేబరుపక్షసంఘము స్వల్పములయినను, కన్ఫరెన్స్ ప్రభుత్వ నిర్బంధచర్యలను వారు ఎదిరింపగలరు. హిందూదేశమునకు గలిగెడి అన్యాయములను బ్రిటిషుప్రజలకు చెలువగలరు. హైందవసమస్యను ప్రధానముగ నుంచుకొని, రాజపు ఎన్నికలలో దీనికి ప్రథమస్థానమియ్యగలరు. ఇకనయినను లేబరుపక్షమువారు ఆకున కందని పోకను పొందని స్వభావమును మానుకొని, సద్భావప్రకటనలను కార్యరూపము దాల్చుజేసికరేమో చూడవలయును. హిందూదేశము సపక్షమువారి యనుగ్రహమును సమ్మతించక స్వతంత్రమైన నాథారణ యున్నది. లేబరుపక్షమువారు హైందవ సమస్య పరిష్కారమునకై కృషిసలుపుచో ఆత్మగౌరవమును కాపాడుకొనగలరు. ఇండియామంత్రి యగు

బర్మె హెడ్ల ప్రభువు భారతీయ మితవాదులతో సంప్రదించవలయునని తలపెట్టినటుల చెలియుచున్నది. స్వరూపాలన సమస్యను నిర్మించుటకు గాక మితవాదులనుండి జాతీయవాదులను వేరుజేయుటకు బర్మె హెడ్ల ప్రభువు ఉద్దేశించుచో విఫల మనోరథులు గాకమానరు.

కెయిరో దురంతము

ఈజిప్టు ప్రధాననగరముగు కెయిరో నగరము నందు సూడను గవర్నరుజనరలును సైన్యాధ్యక్షులునగు సర్దారు సర్ లీప్టాంట్ గారిని దురంతకు లెవరో వధించిరనువార్త మిగుల విషాదము గలిగించకమానదు. జిల్లల్ పాషాగారును ఈజిప్టురాజు గారును అత్యంతపరితాపము గనుబఱచి. హంతకులను శిక్షించుటకు తమశక్తిసంతను భారబోసెదమనిరి. కాని బ్రిటిషుపత్రిక లింతటితో సంతృప్తి జెందక ఈజిప్టునందు తీవ్రచర్యల నవలంబింపవలయుననియు జిల్లల్ పాషాగారును మిగిలిన ఈజిప్టు ప్రభుత్వసభ్యులును ఇట్టి సంఘటనకు బాధ్యులనియు వ్యాఖ్యానము జేయుచున్నవి. ఇట్టి వ్యాఖ్యానముల వలన పరిస్థితులు మరింత దుస్సహమగుటదప్ప వేరులాభము గలుగజాలదు. సూడనులో అశాంతి మిక్కుటముగనున్నదనియు, ఈజిప్టునుండి సూడనును వేరుజేయవలదనియు, జిల్లల్ పాషాగారెంత జెప్పినను బ్రిటిషు ప్రముఖులు చెవినబెట్టరయిరి. ఇట్టి సందర్భములలో శాంతమువహించి లా ఆర్డరుక్షణకై జిల్లల్ పాషాగారు జేసెడి ప్రయత్నములకు తోడ్పడుట లాభకరముగాని, అనవసరకలవరమునకు చోటిచ్చుట బ్రిటిషు పత్రికలకు పాడి గానేరదు. దౌర్జన్యము వలన స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించునటు అనర్థపాత్రు వని సూడను ప్రజలు గ్రహించుట ముఖ్యపరము.

ముఖ్య సేనాని ఆగమనము

బర్మె వద్ద సేనాని చార్లీ వస్తుగించెను

బొంబాయి, నవంబరు 21:— మేలుప్రీతుడు "కేజుమిండు"లో నేటి ఉదయమున ముఖ్య సేనానియగు రాల్స్ ఫన్ ప్రభువు గారింగ్గాండునుండి దిగిరి. బొంబాయి సయ్యాద్ ఫిత్తి, సర్ విలియంసేనాని రాల్స్ ఫన్ను ప్రభుగారిని సన్మానించిరి. ప్రభుత్వమువారి భవనమున ముఖ్య సేనాని బర్మె వద్ద సేనాని గారివద్దనుండి చార్లీ తీసికొనిరి.

(ఆ. ప్రె.)

స్థానిక వార్తలు

ప్రభుత్వ భారత వైద్య పాఠశాల స్థాపన:-

25 తేదీ 5-15 గంటలకు ఎగ్జుకుట్ పెసిడియన్ కోడ్లు తంబులిల్లాలో వైద్య పాఠశాల స్థాపనోత్సవమును గవర్నరుగారు జరుపుదురు.

తిరువళ్ళిక్కేణి సంగీత సభ:- ఆదివారము 8 గంటలకు తిరువళ్ళిక్కేణి సంగీత సభ. సంగీత సభకు 1 వెంకటాచలం చైర్మన్. తిరువళ్ళిక్కేణిలో జరుగును. ఇందుకు వచ్చు డబ్బు ఆగ్రహ్య మహాశయి భాగ్యలక్ష్మికి నిధి కీయబడును.

కాకినాడ కా లేజరు టెలుగ్రాఫ్ ఎస్సీఎస్:-

ఈ సంఘమువారి సాధారణ ప్రత్యేక సమావేశము 30 తేదీ 4-30 గంటలకు కా లేజరులో శంకరయ్యర్ మెమోరియల్ ఫండు రిపోర్టు చర్చించుటకు కూడునని కార్యదర్శులు తెలుపుచున్నారు.

15 వ అఖిల భారత ఆయుర్వేద సమావేశము:-

హరిద్వారము:- హరిద్వారము ఋషికుల ఆయుర్వేద కాలేజీ మేనేజింగ్ కమిటీ ప్రెసిడెంటుగారు "ఆహ్వానసంఘ మేర్పడినది. ఏప్రిల్ 7, 8, 9 తేదీలు సభకు సమయముగా నుండునని తలపడుచున్నానని" పండిత ఎం. దొరస్వామియ్యంగారికి వ్రాసినది తెలుపుచున్నారు.

రైతులకు ఋణవ్యవస్థలుపై వడ్డీ:-

తిరుచినాపల్లి జిల్లాలో వరదచే ఒండుదిబ్బబడిన భాగములం దా ఒండుత్రవ్వకుటకు డబ్బు ఋణముగా పత్రములమీద వడ్డీ 100 కి 4 రూపాయలుండును. మొదటి తండుసంవత్సరములు దాటినతర్వాత 100 కి 6 రూపాయలగును. ఋణమియ్యవలసినమొత్తం సహకారసంఘముల రిజిస్ట్రార్ కు తెలియజేసి ఆలోచించి నిర్ణయించునని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నారు.

మదరాసు రాకపోకలు:-

లెఫ్. కల్. మాక్ నోచిగారు ఉదకమలదళమును హార్ (ఫ్రాంక్) గారు ఆమెకొనుండి ప్రాచ్యసంచారమునకు వచ్చినవారు) బొంబాయికి నిన్న రాత్రి వెళ్లిరి.

హెచ్. కృష్ణకామ్రాజుగారు హెచ్.మాడిగారు యీ

పుడముం జిల్లిరి. రైలుకట్టలు బాగుపడినవి. మెయిలు సరిగా వచ్చినవి. రంగూనుకు ఎస్. ఎస్. ఎక్స్. ఎదిగ్గా ఓడలు నిన్నుబయలు చేరినవి.

మదరాసు కన్నడదేశీయుల కొక విజ్ఞప్తి:-

బెల్గాం కాంగ్రెసు ఆహ్వానసంఘమువారి కోరికపై మదరాసులో నున్న కన్నడ దేశీయులు కాంగ్రెసు సభ జయప్రదముగా కొనసాగెటకై కన్నడదేశీయులకే ప్రత్యేక హోదాయము చేయవలయును కన్నడదేశీయే ఖర్చుభరింపజాలరు. బయట నున్న కన్నడదేశీయులగుడ సాయపడవలయునుగాన మదరాసులోని కన్నడదేశీయులు సాయముచేయుట ముఖ్యము. అందులకై నెం 829 గృహమందు (తంబులెట్టివీధి) కన్నడదేశీయుల సభ డబ్బు వసూలుపద్ధతుల నాలోచించుటకు జరుగు మంగళవారముసాయంత్రం 5 గంటలకు జరుగునుగాన కన్నడదేశీయులందరూ విచ్చేయవలయునని బెల్గాం కాంగ్రెసు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులకు డాక్టరు యు. రామారావుగారు తెలుపుచున్నారు.

"దేశోపకారివత్రిక" సంపాదకుడు

అరెస్టు చేయబడెను

124- ఎ కెక్ ను ప్రయోగింపబడెను

డికెంబరు రెండవతారీఖున కేసు విచారణచేయబడును రంగూను, నవంబరు 21:- "దేశోపకారి" అను అరణభాషా నారపత్రికలో వ్రాయబడిన శీర్షిక ప్రభుత్వమువారియెడ అనూయను పురికొల్పుచున్నదని రంగూను పోలీసు కమిషనరుగారు తెల్పుట చే పత్రికాసంపాదకుడు ముద్రాపకుడు ప్రకాశకుడును యస్. వి. కాలిదాస్ గారిని 124 ఎ కెక్ ను ప్రకారము నిర్బంధించుటకు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు వారంటు జారీచేసిరి. రిఫరెండు ఉత్తమగారిమీద విధించబడిన శిక్షనుగురించి యీశీర్షిక వ్రాయబడెను. కాలిదాస్ గారు నేడు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారికి వారంతటవారే స్వాధీనమైరి. సంపాదకుడు రిమాండులో నుండునని. డికెంబరు రెండవతారీఖున కేసు విచారణచేయబడును. (ఆ. ప్రె.)

ఆంధ్ర భారతి తీర్థ

ప్రథమసమావేశము అడయాలో జరుగును

మదరాసు కార్యాలయపు రిజిస్ట్రారు వి. ఎస్. శర్మ వి. ఏ. వి. టి గారు అడయారనుండి మా కిటుల వ్రాయుచున్నారు.

ఆంధ్ర భారతి తీర్థ (ఆంధ్రరి సర్వీయూనికర్నిటి) సభ్యుల ప్రథమసభను డిసెంబరునెల 14 వ తేదీన అడయారులో సమావేశపరచుటకు ఆధ్యక్షులు తీర్మానించినారు. సభాస్థలము, జరుగుకాలము మొదలగు వివరము లన్నియు ముందు ప్రచురింపబడును.

ఈ సభలో ఇంతవరకు విశ్వవిద్యాలయమువారు చేయుచున్న కార్యక్రమమును ఆలోచించి, ముందు ముందు విశ్వవిద్యాలయమువారు తమ విద్యుక్త ధర్మములను తెరవేర్చుటకేయేతని కార్యరంగమునకు బూతుకొనవలసినదియు చర్చించి తీర్మానింపబడును. ఇందును గురించి సభ్యులలో నెవరైన తీర్మానములను సభలో సుపాదించ దలంచినను నూచనల నేమైన చెబుపదలంచినను అవిషయమును, రిజిస్ట్రారునకు డిసెంబరు 2 వ తేదీలోపుగ తెలిపినయెడల అవిషయములను కార్యక్రమపట్టికయందు చేర్చబడును.

ఈసభకుగాను, ఇతర ప్రాంతములనుండి వచ్చు సభ్యులకు భోజనముజూపవలయు అడయారులోనే ఏర్పాటుచేయబడును. ఈ అవకాశమును గైకొను సభ్యులు ముందుగా రిజిస్ట్రారునకు తెలుప ప్రార్థితులు.

ఈసభాసమావేశదినముననే విద్యాసభయొకటి జరుగును. అందు విశ్వవిద్యాలయమునకు సంబంధించిన విషయములు చర్చింపబడును. కొందరు ఉపన్యాసపత్రములను చదివెదరు. సభకు అందరు రావచ్చును.

విశ్వవిద్యాలయపు ఈ ప్రథమసభ అతిముఖ్యమైనది గావున, సభ్యులందరూ విచ్చేసి, మా కార్యక్రమమునకు అందరును తోడ్పడుదురని నమ్ముచున్నాము.

ధర్మ పురికాన్పరెన్సు

డాక్టరు వరదరాజులనాయుడుగారు

అధ్యక్షతవహించిరి

భక్త్యుక్తి, నవంబరు 21:- డాక్టరు వరదరాజులనాయుడుగారి అధ్యక్షతకై రెండవధర్మపురి సమావేశము ప్రారంభమయ్యెను. సన్మానసంఘాధ్యక్షుడును, డాక్టరువరదరాజులు నాయుడుగారును ఉపన్యాసమిచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

వర్ష పాతము

సిద్ధా, నవంబరు 21:- సమావ్యముగా వర్షము వడి గుబర్నాతీరమున గురిసెను. మోచరాబాదునందు డక్కునులో చేరిన బొంబాయి ప్రాంతమునందు మదరాసునకు ఆగ్నేయమున వర్షము స్వల్పముగ గురిసెను. బెస్సేనునందు 1 1/2 అంగుళముల వర్షము గురిసెను. (ఆ. ప్రె.)

దేశవ్యాప్త మిలేజ్ ట్రాన్స్ కంపెనీ, లిమిటెడ్

బెజవాడ

1913 సం॥ యిండియా కంపెనీల ఆక్రమకారం రిజిస్టరు చేయబడినది. భాగము 1-కి రు. 100 లు చొ॥ యిక్వలెను దరఖాస్తుతో రు 20 లును, అల్లాటువెంటు అయినప్పుడు 20 లును, మిగతా రు 60 లునుముడు సమమైన వాయిదాలలో యిచ్చే వర్పాటు.

ఈ కంపెనీ మిల్లుల యజమానులచే స్థాపించబడినది. బెజవాడ, గుడివాడ, బందరు, తాడేపల్లి గూడెము, యేలూరు, నిడదవోలు, రామవరప్పాడు, గణపవరము, దుర్గాల, కవులరము

వర్సా గ్రామములలోని ఆశేతులు పెద్ద పెద్ద రెయిను టెల్లలవారు యాకంకేలో భాగస్వాములుగా చేరియున్నారు. కంపెనీ ప్రారంభించిన సంవత్సరమే, 100 కి రు 4-10 చొప్పున భాగస్వామిలకు డివిడెండు పంచివెట్టబడినది. ఆయిలు యంజనులు, స్టీముయంజనులు, పొద్దులలో యంజనులు పంపులు వర్సా మిల్లుసామానులు కాంలెసినవారు ముందుగా మాకు వ్రాసినచో బొంబాయి, కలకత్తా, చెన్నై పట్టణములలో గల యిక్వలె కంపెనీలవారి కంపెనీలకు సరైన ధరలతో ప్రత్యేకపు సదుపాయమిచ్చి సప్లయ చేయుబడును.

జి. గోపాలరావు, మేనేజింగ్ డైరెక్టరు. వి. యస్. చిన్నసాని, బి. యెం. జువర్గ మేనేజరు.

వ్రాచి ఆఫీసు:- 118 ఆర్మోనియం స్ట్రీటు, అరబ్ బిల్డింగు, లోహార్ చాల్ 1/23 ప్రేమచంద్రులలో స్ట్రీటు, బాబాబాపాస్ట కలకత్తా.

శ్రీ హనుమంత రాయశిల్పమందిరం

తృతీయ ప్రదర్శనము

ఆంధ్రజాతీయకళాశాల, బందరు.

(స్వీయవిలేఖరి, బందరు: 20 లేడి)

శ్రీ ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలారూపము జాతీయవిద్యను మనదేశమున నుష్కాపితము చేసిన శ్రీ హనుమంతరాయలు దివి కేగినప్పటికి వారి కత్తెంత ప్రేమాభిమానమైన శిల్పవిద్యాపీఠమును ప్రతిష్ఠించి కళాశాలవారు కృతకృత్యులయిరి. 1922 సంవత్సరములో శ్రీ ప్రమాదకుమారచటోపాధ్యాయులయొగమనులలో నిజప్రాణంబింపబడినది. గతవత్సరము నీ ప్రదర్శనము విగ్రహంబు కవిశేఖరులను, శిల్పకళావిమర్శకులను నగు డాక్టరు కజిన్నగారి అధ్యక్షతక్రింద మిక్కిలి ప్రార్థనముతో చేయబడినది. ఈ వత్సరము అవకాశలేమిదే బయటనుండి యెవరిని పిలిపించలేదు. కాని మా పురప్రముఖులలో నొకరగు శ్రీ పెడింటి హనుమంత రాయపంతులుగారు ప్రదర్శనము మంగళవారము (18-11-24) ఉదయము 8 గంటలకు తెరవబడినది. శ్రీయుత చుట్టగారు మంగళాక్షయలయినను వారియొక్క నిరుపమానకళాభిమానమే ఇంత మారము వారిని రావించి యీ కళను ఈ కళాశాలయందు స్థాపింపజేసినది. వారియొక్క యువారి శిష్యులయొక్కయు చిత్తరువులు మైనూరు, కలకత్తా ప్రదర్శనములందు మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి వడసి బహుమానములు పొందుటయు, ఎక్కువగా విక్రయపగుటయు ఆందరకు జరిగియున్నది. శ్రీ కుచిబిహారీపహారాణిగారు మైనూరు ప్రదర్శనమందు వారిచిత్తరువుల చాల కొనియున్నారు. శ్రీ చుట్టగారు కళాకళలము గలవారగుటయొక్క విద్యార్థులను సహితము నిపుణులుగా చేయుటయందును కాలముగలవారై యుండుట ప్రశంసనీయు మనియు శ్రీ హనుమంతరాయపంతులు గారు తమఉపన్యాసమందు ప్రశంసించి ప్రదర్శనమును తెరచిరి. శ్రీపురుష లక్ష్మణులు ప్రదర్శనము తిలకించుచున్నారు.

ఈ వత్సరము తంజావూరునుండి ప్రాచీన చిత్తరువులు యిరువది నేకరింపబడి ప్రదర్శింపబడినవి. ఈచిత్తరువులను మహారాజశ్రీ వేమూరి విశ్వనాథశర్మగారు కుంభకోణం ప్రభుత్వ కళాశాల ప్రాధికారు (మహారాజశ్రీ కుంభకోణం యూనిట్ కాశీనాథరావు సింగియా అనువాదవద్దనుండి బహుమానముగా కళాశాలకొరకు బడసి యిచ్చటికి పంపియున్నారు. ఈ చిత్తరువులు ముఖ్యముగా నిత్యజీవనమునకు సంబంధించి సామాజికచిత్తరువులు మధ్యప్రాప్యబుడు, ద్రావిడప్రాప్యబుడు, బుడబు క్కలవాడు, రాజారాణి, పండ్లదుకాణము మొదలయినవి. ఈచిత్తరువులు కాగితపు అట్టలమీద వేయబడియున్నవి. రేఖావిన్యాసమందును, అవయవములసాంపునందును కొంతవడియున్నవి. వెలుగునీడలు కనబరచబడియున్నవి. పర్సెక్టివ్ లేదు. దేశప్రాంత భావిత్యముల ననుసరించి దుస్తులు వేయబడినవి. ముఖ్యముగ పటములయొక్క ప్రాశస్త్యము రంగులను, సగి పీచును గలదు. ఈచిత్తరువులు బహుశఃనూరు మాటయేబడి వత్సరముక్రిందటివై యుండవచ్చు! కాని ఆ రంగులు, ఇప్పటికిని ఏమి త్రము వన్నె తగ్గియుండలేదు. ఈరంగు లెట్లు తయారుచేయబడినవో యిప్పుడెవరికిని తెలియదు.

విద్యార్థులు సుమారేబడి చిత్తరువుల ప్రదర్శించిరి. ఈ చిత్తరువులలో పౌరాణికములు, చారిత్రకములు, ప్రకృతి దృశ్యములు, సామాజికములు మొదలగు వివిధతరగతులకు చెందినవి గలవు. ఇందు అడివి బాపిరాజుగారి జీవితాంతరము, మలక్విపూజ, నాగనాట్యము, సముద్రసభలు, మానికొండరామ రావు పార్వతీపరమేశ్వరులు, కవుతా ఆనందమోహనశాస్త్రి, సతీశివులు, నెమలి వృధత్వము, తరంగమూర్తి, కవుతా రామ మోహనశాస్త్రి హేమకమలము, గుట్టము, వల్లయ్యకాలము, తంజావూరురాజు బుద్ధుడు, పొమ్మనూరి సత్యనారాయణ సర

స్వతి, వసుదేవుడు, వారివారి హస్తకళలమును సువ్యక్తము చేయవచ్చును మనోహరముగా నుండియున్నవి. వీని కొన్ని చిత్తరువులభావము, మిక్కిలి దురవగాహముగా నుండియున్నది. చిత్తరువులన్నిటియందు శీత్రములు నిమిలితములై యుండుట ప్రేక్షకులందరికి ఆశ్చర్యము గొలుపుచున్నది. శ్రీయుత చుట్టగారు భిక్షుడు, అభిమన్యుడు, చిత్రశుభ్రుడు, యజ్ఞసేవి, గోపికాకృష్ణుడు చిత్తరువులప్రదర్శించిరి. మఱియు, గగనేంద్ర అవసీంద్ర కామారుగా చిత్తరువులు సహితము ప్రదర్శింపబడినవి. అవసీంద్రుని పరిత్యక్త భార్యాపసమన్వయము కలిగి వనోహరముగా నుండియున్నది.

ఈ ప్రదర్శనకు నాలుగుగోణముల తెరచియుంచబడినది. నాల్గోణ ప్రత్యేకము శ్రీయుత వర్మలుచేయబడినది ఆంధ్రదేశము దచ్చులచ్చుట చిత్రకామ లుండినను స్వకపోలకృత ములగు భావప్రసమైన చిత్తరువుల(వాని ప్రదర్శించు భావము లేకపోయినది. ఇప్పుడు చిత్రకళ కొనసాగబడుచున్న ప్రాత్యహము చేతను కళాశాలయందు తెయారగు విద్యార్థులయొక్క నిరంతరకృషివల్లను, ఆంధ్రదేశము చిత్రకళయందు అచికాలమున ప్రఖ్యాతి బడతగుటని విశ్వసించవచ్చును. ఆంధ్రులు భావరూపముల సమన్వయముచేసి, అజంత వంగవైఖరి చిత్తరువులకే జోహారు లానర్చక తమప్రత్యేకప్రతిభావిశేషమును ప్రకటించేవెడలు గాక యిది యాశించుచున్నాము.

కృష్ణమంగళవర్మ లిమిటెడ్ మచిలీపట్టణము.

ఈ ప్రాంతములలో దేశీయులచే ప్రారంభింపబడిన దేశీయపరిశ్రమలలో నీది యొకటి ముఖ్యమైనది. ఈపంచదార ఫ్యాక్టరీ సుమారు రెండుసంవత్సరములకు పైగా పనిచేయుచున్నది. దీనియొక్క అసలు మూలధనము రీ లక్షలు. అందు చంబాజేయ బడినది రీ లక్షల డెబ్బదివేలు. వనూలయినది రీ లక్షల యిరువదివేలు. ప్రధములలో ఫ్యాక్టరీకట్టుటకు అనుకొనినదానికంటె చాల మెచ్చుధనము ధరలు పెరిగిపోవుటచే వెచ్చింపవలసి వచ్చినది. అందునల్ల ఫ్యాక్టరీ నడిపించుటకు కంపెనీవారు చాల శ్రమపడుచున్నారు. ప్రభుత్వముయొక్క సహాయము యిసు మంతయులేదు. మీదుమిక్కిలి ప్రతిబంధకములగుటచే, విదేశీయుల ఫ్యాక్టరీలకు కంపెనీలకు లక్షలకొలది ధనము గవర్నమెంటు ఇప్పించెదరు. మన కట్టితోడ్పాడేమియులేదు. అభివృద్ధికాఖి మంత్రిలు అధినములలోనిది. ఇట్టి ప్రభుత్వమునకే నా మనము తోట్టుడ వలసినదని ప్రతిపాదును ప్రశ్నించుకొన్నాడు.

ఈ ఫ్యాక్టరీని నడిపించుటకు రాజపుత్రస్థాన వాస్తవ్యుడైన డాక్టరు ఖజాల్ కిశోర్ అనువారిని 1915 కి 500 రూపాయల చొప్పున నియమించినారు. వీరు పంచదారకు సంబంధించిన శాస్త్రమును నామాలాగ్రముగ జర్మనీలో నభ్యసించి డాక్టరు బిరుదమును పొందినారు. పిమ్మట నీపరిశ్రమను పరిశోధించుటకై ప్రాప్య, అమెరికాదేశములు గ్రుమ్మరియున్నారు. ఈపరిశ్రమవిషయము నింతకన్న పెక్కువగ తెలిసినవారు మన దేశమున లేరనియే చెప్పవచ్చును.

శ్రీయుత కిశోర్ గారు మా ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల విద్యార్థులకు పంచదారపరిశ్రమనుగూర్చి దృష్టాంతపూర్వముగ చూపి ఉపన్యసించియుండిరి. ఇది సాంకేతిక విషయమైనను పంచదారవలె వీరి ఉపన్యాసము అతిమధుమై నులభిగ్రాహ్యముగా నుండియున్నది. పంచదార రసాయనిక శాస్త్రవృద్ధిలో నింకను దురవగాహముగా నుండియున్న దనియు, శాస్త్రజ్ఞులు చాల పరిశోధనల చేయుచున్నారనియు, కృత్రిమ పంచదారను సృష్టింప కృషిసలుపుచున్నారనియు కొద్దికాలములో నది సఫలము కాగలదనియు చెప్పిరి. ఈఫ్యాక్టరీ చాలామంది కట్టబడినదనియు, పరిశ్రమవిషయమున పరిశోధనలుచేసి అభివృద్ధి చేయుటకు నౌక రసాయనశాలయు, చిన్న కర్మాగారమును కాపలసి యున్నదని చెప్పిరి. పంచదార తయారుచేయుగా మిగిలిపోయిన అన్యపదార్థము (మొలాసెస్) నుండి రమ్మ, పొటాసియము, సోడాగ్యాసు మొదలైనవి చేయ

వచ్చునని చెప్పిరి. వీనిని తయారుచేయుటకు ప్రభుత్వమువారి ప్రతిబంధకము వున్నప్పటికి ధనాభావముచే కంపెనీవా రేమియు ప్రారంభింపజాలక యున్నారు. కాని కిశోర్ గారు వీని అన్నిటికంటె యీ అన్యపదార్థమును కోలు (గొగ్గు)కు బదులుగా వినియోగించుటవల్ల కంపెనీకి యెక్కువలాభము కాగలదనియు, రాబోవువత్సరము తామివట ఉండేయెడల వాని యేర్పాటు చేసెదమనియు చెప్పిరి. పనివారలకిది అన్నిచోటుల వలె నిడటను బాగుగా లేదనియు దానిని అభివృద్ధి చేయవలసియున్నదనియు చెప్పిరి.

ఫ్యాక్టరీలను కేవలము శాతకదృష్టితోగాక ఆధ్యాత్మిక దృష్టితో చూడవచ్చుననియు మహాత్మాగాంధీ ఫ్యాక్టరీ అన్నిటి నాశము చేయవలెనని చెప్పినప్పటికి వారే వీనిని ఆధ్యాత్మిక భావముతో పిక్షించుచున్న చూపాలనియు, చెప్పిరి. ఫ్యాక్టరీలు వైప్రసాక్షిత్వములైన మానవబుద్ధిజ్ఞానములచే నిర్మింపబడిన మనోహరవస్తువులు. వానిని నాశముచేయుకూడదు. మానవుని యొక్క ఆనందమునకు సౌఖ్యమునకు ప్రకృతిలోని అన్నిజన్తువులవలెనే ఆవియు తోడ్పడగలవు. కాని వానిని వినియోగించు కొనుటలో మనము లోభముచేయుచున్నాము. ఫ్యాక్టరీ యజమానులయొక్క ధనాశేషే నవి దూక్షితము లగుచున్నవి. వారికి హృదయములులేవు. ఇప్పుడు జరుగవలసినమాద్య ఫ్యాక్టరీల నాశముచేయుటగాక తన యజమానల హృదయసీమలయందు ప్రేమబీజముల నాటుటయే యున్నదని చెప్పిరి.

పిమ్మట శ్రీ వేమూరి రామచంద్రరాయపంతులుగారు కళాశాలపక్షమున సావకాశముగ యంత్రముల జూపించినందుకు, సుబోధ్యముగ సుపన్యసించినందులకును కిశోర్ గారికి పంచనమలర్పించిరి. వారుకంపెనీడైరెక్టరుల నొకరగుటచే ఫ్యాక్టరీవిషయమున కిశోర్ గారు మెచ్చరించిన విషయములకు ప్రస్తుతరమిచ్చు సామ్యులేకపోవుటయే అన్నిలోపములకు కారణమనియు, డైరెక్టరు లెవరును లాభమునకై పెనసలాడుట లేదనియు, ధనమున్నచో అన్ని సదుపాయములు చేయుటకు సిద్ధముగా నున్నారనియు చెప్పిరి.

కంపెనీకి యింకను లక్షరూపాయలకు పైగా షేర్లు అమ్మకమునకు ఉన్నవి. ఈసామ్యువచ్చిన గాని ఫ్యాక్టరీనినడిపించుటకు సంతసాస్పృలేదు. ఇప్పుడు ఫ్యాక్టరీలో తయారగు పంచదార సామర్థ్యము పంచదారకంటె అనేకవిధముల ప్రకృతముగా ఉన్నదని చెప్పవచ్చును.

రషియాసంధి నిరాకరించుట జనోవిపులేఖ సత్యమును సమ్యకము.

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్రవార్త)

నవంబరు 22:—జనోవిపులేఖ సత్యమును సమ్యకము గట్టుటచే ఇంగ్లాండు ప్రభుత్వము రషియాసంధిని భూయపరుచ జాలదని విదేశరాజ్యాంగమంత్రియగు ఆస్ట్రి ను చెంబల్లెను గారు రాజోవిస్సీగారికి (రషియా రాంబాంకి) జరిపెను.

నలమందుసభ

అమెరికను సూచనలకు ప్రతికూలత

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్రవార్త)

జనీవా, నవం 22:—రెండవ నలమందు సమావేశము మొదటి దాని వలెనే విఫలము గాకమానదని జనీవా వార్త చెబుచున్నది. ఇంపార్టు సబ్సిడీలుయొడల జాపాను ప్రవర్తనగూర్చి అమెరికను సూచనలకు అనేక రాష్ట్రములవారు ప్రతికూలముగా నున్నారు.

అమృతము

పశ్చిమకృష్ణజిల్లా జాతీయోపసంఘముయొక్క ఓనరు ల్యాండు మోటారుకారు (టెల్లమోడలు) అన్యకమునకు సిద్ధము గానున్నది. వివరములు గోరునాగు జెజ్జడ గవర్నరుపేట బందరుకాలవ ఒడ్డున వున్న హిందీకార్యాలయములోని గోవిందరాజు కెంజీవేర్రరావుగారితో కలసి మాట్లాడవలెను.

కోటగిరి వెంకటకృష్ణారావు

పశ్చిమకృష్ణజిల్లాసంఘమెంజెండు.

ధైర్యం కంటెని, బేజవాడ

కౌత్తస్థలమునకు మార్చబడినది.

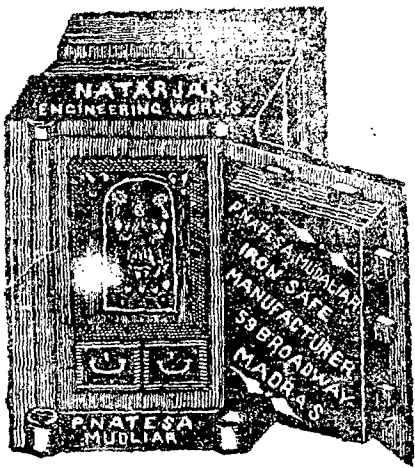
అన్ని రకముల వస్తువులు సరసమైన ధరలకు విక్రయించబడును.

సరసము

వృథ మైనది

నమ్మక మైనది.

వేపచెట్టు మహిమ

యిప్పటి మొదట ప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు ఈ దిగువ తెలుపబడిన వారివద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగాయున్నవి. బాంబేలు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోటపరిటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి. (1429)

పి. న. శే. శ. మొదలియార్, ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,

ప్రాంత్యం, 59, బ్రాడ్వే, మద్రాసు. సలహాజన్ ఎంజినీరింగు వక్కును. ఐరన్ అండు బ్రాస్ ఫౌండర్లు ఆయిర్ ఎంజనులు, మోటారులు, మెషిన్లు, గనులు, మొదలగువివిధ పనులు చేయుటయందు సమర్థతగలవారు. రైసుమిల్లులు, పుట్టి సిలండర్లు, పాప్ టెంట్లు, నట్టులు, సరసముగా యివ్వబడును. ముబ్బరాయప్పి విధి, పెద్దనాయకన్ శేట, మద్రాసు. మెషినులకు సంబంధించిన భాగములన్నియు ఆర్డరు యిచ్చి తయారుచేసి యివ్వబడును. ఈ ప్రకరములు వ్రాసిన బయలు ప్రాంత్యం.

OM THE MYSORE GOVERNMENT SECURITY Life and Marriage Assurance Company, Limited. Head Office: Life and Marriage Assurance Buildings, Mysore (South India). Capital (Fully subscribed) Rs. 5,00,000; Capital Paid-up about Rs. 3,25,000. Government Securities held Rs. 2,00,000; Life Insurance policies issued Rs. 20,00,000. Annual Premium Income Rs. 1,00,000; Funds invested on Immovable properties [Rs. 1,00,000]. Necessary security Deposit furnished to the Government of India as per Indian Life Assurance Companies Act 1912. Loans from Rs. 1,000 to Rs. 5,000. Will be given with and without interest and security to our life Policyholders and bondholders. Next drawing for granting loans on 31st January 1925. Wanted Agents everywhere on liberal terms. Apply for particulars sharp to:— (980) Messrs. P. K. Rau & Sons. Chief Agents, for Madras Presidency. 289, Thambe Chetty street, MADRAS.

గోదావరి హిందూ సమాజము వారు ప్రచురించిన భగవద్గీత 1593 వైపు స్తకములు ఈక్రింది వారివద్ద దొరకును: కార్యదర్శి, గోదావరి హిందూ సమాజం, రాజమండ్రి. నెంట్రల్ బుక్స్ డిపో, రాజమహేంద్రవరము.

డాక్టరు, జి. బి. గారి సుగంధనస్యము ఆంగ్లములయందెల్ల కిరణము, ఇండియన్ లయందెల్ల నయనమూలము, ప్రధానము అను విషయము సర్వజనులకును తెలిసినవిషయమే కాదా! ఈ రెండిటియందును కలుగు వ్యాధులు సాధారణముగా ప్రాణహాని కలిగించుచున్నవి. వ్యాధిగ్రస్తుని జన్మమును నిష్క్రమణముగాక జీవ యామరణాంతమును బాధించుచుండును. ఇట్టివ్యాధులకు ఆనీతి కిన్హిసముందు లనేక ముఖయోగింపబడుచు వచ్చునది గాని యది యావ్యాధులను నివారించ లేక పోవుటయే గాక రసవికారంధకాదులు చేరినవిగా నుండుటచేత తుదకు జీవకోగ్యము నంతయు చెడదీయుననిగాక నూడ జీవ రహితము. తరువాత వైద్యులైనను పట్టును నవకాగ్రుంతులచేత మంచి వైద్యముగా తీరా నంతయు యిట్టి ముయుముకాడ ననేక మిప్పు డుపయోగింపబడుచున్నది. గాని అవి నూడనంత ప్రయోజనకరములుగా గ్రహించుటకు లేదు. ఈ సందర్భము లన్నియును యోచించి విచారమును తల ప్రవేశింపి యాయత్న బాలిలేము యూవాని వైద్యములం దారితే ఆరోగ్యకారాధిమై తమ సర్వస్వమును నియోగించుచున్న డాక్టరు, జి. బి. గారి సుగంధనస్యమును కనిపెట్టి. ఇదివరకే లోకమంతటను వ్యాప్తము చేయబడి నున్నదైతే సాబ్బి దీనిని కురించి మేము విశేషించి క్లాఫింపవలసి పని లేదు. ఒకసారి యుపయోగించినయెడల బానియొక్క ప్రతిభయు నదియే స్థాపింపగలదు. దీనిచే బాధానివృత్తి గాంచి కృతజ్ఞతాపూర్వకముగా గొప్పవామను కోలదిగాకను తంపిన యోగ్యతా ప్రతిభ తెచ్చుట మిక్కిలిగానున్నది. ఈ సుగంధనస్యము ముఖయోగింపబడుట మొదలు, ముక్కు, కన్నులతో సంబంధించిన సమస్తవ్యాధులను సమూలముగా నశించును. పీడనము, ఒంటితిలనొప్పి, రులొనినొట్టు, జలదోషములు, మొదలైన, కొంతమంది వైద్యుల గాక వ్యాధులకును ఈ సుగంధనస్యము పెట్టినది భిక్షము. ఇట్టి గుణవిషయము గలిగి యింతలుభిముగా వికరయింపబడు నావధి మిదివరకు చుటయొకటి లేదు. చిరకాల ముంచి నుండెడి సుగంధ విశేషమునకును, పొడి యాభ్యాసము లేనివారికి సహిత మిది హితవుగా నుండును. సాధారణముగా పొడిచే నువార లీ సుగంధనస్యమునకుట్టి రెండుసార్లు ఉపయోగించినయెడల, ఇది సాధారణపు పొడి గం, గంకి సాగు ఉపయోగించినంత పనిచేయును. నాలుకా వెలుగుల సాధారణపు పొగాకు పొడితో నీ సుగంధ నస్యము మోకచిటిక కలిపినయెడల నా పొగాకంకయును మిక్కిలి పరిమళవంత మగును. బుడ్డి గ కి అ. ర వి. పి. ఖర్చు అ ర దేబర్ గ కి రూ. ౨-౫-౦. వి. పి. ఖర్చు ౦-౫-౦ (1189) అ.గ్ల ఈ ఆంధ్రభాషలో విలాసము వివరముగా వ్రాయబడినది. విలాసము:- గురుబనన అండు కంపెని లిమిటెడ్, పోస్టుబాక్సు 510 మద్రాసు.

II (డాక్టరు కే. యస్. కేసరింగారు) వేపశిగురు:—వేపచెట్టునుండి చిక్కని ద్రవపదార్థము కారి గాలి లెగలగనే నది గట్టిపడి చెట్టుకు కలుగుకొని యుండును. ఇది మృదువుగను మెలుగుగను, యుండును. దీనినే జిగురు యని పిలుచుచున్నారు. ఈజిగురు నీటిలో కలిపిన కటిగి పోవును. ఎండినబంక చక్కగ పొడియగును. ఒకభాగపు వేపశిగురుపొడిలో నాలుగుభాగములు నీరబోసి నాననిచ్చి వడియగట్టి పూటకు ఒకటి రెండు తులముల జిగురు నీరు నేవించవచ్చును. పావులాయెత్తి వేప జిగురు చూర్ణమును సమముగా పంచదారను గలిపియిచ్చిన రక్త గ్రహిణి గట్టును. స్వోచకము, పొంగు మొదలగు వ్యాధులు తగిలిన బిడ్డలకు కలిగెడు జిగురు విరేచనములు, రక్తవిరేచనములు వీటికి వేపజిగురు కలపదు. సహభాగములగు నూరి మాత్రముచేసి పూటకుయొకటి చొప్పున యిచ్చిన నెమ్మదికలుగును. బిడ్డలకు కలమందును వాడునప్పుడు జ్వర తగ్గవారదులయ్యును. కనుక మాత్రలో కలియు నల్లమందు మోతాదురెండు మూడు ఆవనింజల ప్రమాణమును మోయ్యలేకుండ యుండవలయును. వేపజిగురు నేవనలక ఇంద్రియ ఫలనముకట్టును. వేపజిగురు నీవుతో మూత్రవాళమున వివికారతోగడిగిన మూత్రద్వారము నుండి నమ్మ తెలుపు, పుట్టు నీలుచును. కొద్దిగ వేపజిగురును మూత్రమునట్లు జోషనలలో గలిపిన మాత్రలు చక్కగ చేయుటకు విలసన. హింమాదేశమునుండి తెల్లటి వేపబుకను వకశేములకు తీసినిపోయి అచ్చలు దీనిని చూర్చించి గ్లాసుబడ్డలో నింపి ప్యాక్ చేసి తిరుగ వనజేశమునకే పంపి మోయ్యుచుండు విక్రయించుచున్నారు. ప్రతి ఆఫీసు బల్బులమీద నుండు బుడ్డిలోని బంక యీ దేశమునుండి పోయివచ్చినదేమని మనము తెలిసికొనవలయును. వేప జిగురును తడవకు పావలాతూనికను పెద్దవారు నేవించవచ్చును. వేపపండు:—పండినవేపపండు పసుపురగు గలిగి యుండును. వేపపండు తోలకరింద జిగురుపదార్థము కట్టును కప్పకొని యుండును. ఈపండ్లను కాకులు ప్రీతితో తినును. ఇందువల్లనే యీపండ్లకు సంస్కృతమున “కాకఫలి” యని పేరుగలదు. వేపపండు రక్తపిత్తమును, రక్తవాతమును, శీత్రోగమును, గాయములను, గజ్జిని మాన్పును. వీర్యమునకు చలవచేయును. మూత్రరోగము, మూలశంక, ప్రేగులలోని క్రిమిని హరించును. వేపనూనె:—వేపగింజలనుండి తీయబడిననూనె చేదుగ నుండును. ఆయుధపుపప్పునుండి ఆయుధమును యెట్లు గానగనాడెదరో ఆప్రకారమే వేపచిట్టులనుండి వేపనూనెను తీయుదురు. వేపనూనె మిక్కిలి కాకచేయును. కుష్ఠ, రసికారే పొక్కులు గడ్డలు, దురద, మొదలగు చర్మరోగములు, క్షిమిరోగము, శ్లేష్మము, వాతము, పాండురోగము, శిబ్బము. మూర్ఛ మొదలగురోగములను పోగొట్టును. నూనె లోపలికిపుచ్చుకునేమాతాదు 20 చుక్కలుమొదలు 60 చుక్కలువఱకు యుండవచ్చును. తలకు పట్టించిన తలమీదిమండు, ఈపి, చేనులునలించును. గుట్టును, పశువు, మక్క వీటికికలుగు వ్రణములకు వేపనూనెను పట్టించిన యది మానును. సన్ని పాతజ్వరము, కలరా బాధ్యములలో హఠాత్తుగ ప్రాణశక్తులు క్షీణించుచున్నప్పుడు ఈతైలమును కాళ్ళ చేతులకు పూసిమర్చించిన కాకచేసి ప్రాణమునుగత్తువకలుగును. ఇప్పటికిని పల్నెయందు వేపనూనెలో దీపములను వెలిగించు కొనుచున్నారు. చంటిబిడ్డలకు కలుగు కోలంకెదగ్గుకు, ఈడ్పు వాతమునకు లోపలికి యాచుమురును వాడెదరు. పూటకు 3, 4 చుక్కలు చాలును. వేపాకుమరబత్తు (పానకము):—వేపాకునుచక్కగకడిగి ఒకటికి నాలుగు భాగములు నీరబోసి కాలుభాగము మిగులు వరకు కనాయమునకాచి వడియగట్టి పిమ్మట పదమూడువలము నకు గముముగ తెల్లచెక్కెరను వేసి మరబత్తు కావలయును. పొయిమీది నంచి దించునప్పుడు కొంచము కుంకుమ పువ్వును మెత్తగ నూరి మరబత్తునందు కలపవలయును. దీనిని పూటకు ఒకతలము మొదలు రెండుతులముల వరకు నేవించవచ్చును. దీనినేనవలన కరీరాగోగ్యమును వృద్ధియై చర్మమును, అన్నా శేయమును శుద్ధిపరచును. వేపాకుకల్పం:—లేత వేపాకునందు పటికపంచదారనుండి ఒక బాడియందు కొన్ని దినములు భద్రపరచిన నది గల్పంకూచిరి యగును. వేపాకులో మూడ రోజుమొగ్గులను చేర్చిన శ్రేష్ఠముగ నుండును. వేపాకుశేహ్యము:—లేతవేపాకును చూసి ఈనెలుపులలు లేకుండ శుభ్రపరచి ఆకును యొకకుండయందుంచి ఆయా కుప్పెన నాలుగు అంగుళముల నీరునూనోసి మెత్తగ పుడికించి నీరంతయు చందివేయవలయును. సదరపుడికిన యాకుకు రెండింజలు చెక్కెరను తీసికొని తేనెపాకముగ కాచి ఆకునందు పోసి రోజూపాకముగ నుండవలయును. ఈరోజూమునందుక

రి, అంబర, కుంకుమపువ్వు, పిండులపొడివికలిపి బాడియందు భద్రపరచవలయును. పూటకు 1, 2 తులములచొప్పున దినముకు రెండుపూటలు నేవించవగును. దీనివలన రక్తశుద్ధి, వీర్యవృద్ధి గలిగి మంచికలిసి పుట్టించును.

వేపాకుకషాయము అడవారికిగలగు మూర్ఖరోగమును కుమర్చును. వేపాకు స్వరసమున కొద్దిగవుప్పునుగలిపి నేవించిన కడుపులోని పురుగులు నశించును. ఆకుపసునందు తేనెగలిపి యిచ్చిన పొండులోగము చర్మరోగములు మానును. వేపాకు పసురు పావుతులము ఉసిరిగకాయల స్వరసము పావుతులము కలిపి అందులో కొద్దిగ నెయ్యివేసి త్రాగించిన తీట పొక్కులు గడ్డలునివృత్తించును. ఆకులకుపసునకు నువ్వులనుగలిపి నూరి కట్టుకట్టిన దువ్వుకణములు మానును. ఆకునూరి స్త్రీలొచ్చుచున్న పూసినను ఆకునూరిచ్చి రొమ్ములకు కట్టినను స్వస్థముపొందును. వేపాకున నేలలో వేసికాచి అందులో నైనము నుగూడవేసి కరిగినపిమ్మట వడియగట్టి పళ్ళాస్త్రీగావేసి వాడిన మొండికలుమానును. ఆకునూరిచ్చి వల్లిడమిచ్చిన మేహ వాతనొప్పులు, మాంసగ్రంధులు కుదురును. వేపాకును కాల్చి బూడిదచేసి యందు నెయ్యిగలిపి గజ్జికుర్రులకు పూసిన నవిమానును, వేపాకును పసుపుతో నూరి నూనెగలిపి వుడికించిపూసిన స్వీటుకపుడుపులు, యితరచర్మవ్యాధులు మానును. వేపకుల యందులేదు తీటకుర్రులకు వేపాకును ఆముచమునందుకలిపి వాడ్చికట్టిన మానును. వేపాకు కషాయము పుండ్లకడుగులకు మంచియోషకారి. ఈ కషాయము కాల్చాల్సి లోపలనువెతె పనిచేయును. ఆకుపసునకు పసునకు కొబ్బరినూనెకలిపి పసురు యిగురువరకు తైలముకాచి వడియగట్టి చర్మవ్యాధులకు, కీళ్లనొప్పులకు వాడిన నివర్తించును. ఆకుపసున పూటకు రెండు తులములు నొందలు అయిదుతులములవరకు నేవించవచ్చును. వేపచిగురునూతాడు పాతికతులము మొదలు అరతులము వరకు నేవించవచ్చును.

వేపపట్ట:—కషాయముకాదుటకు చూర్ణముచేయుటకు వేపమానుపట్టకంటె వేపవేరుపట్టకేవలము. వేపవేరుపట్టయందు వీర్యము బాగ్గిగున్నది. ముదురువేపపట్టను చక్కగ నలియగొట్టి కషాయమున కుపయోగించవలయును. పదితులములపట్టలో ఒక నేరునీరుపోసి పాతిక భాగము యినుకువరకు కాచినదియగట్టి పుండ్లయోగింపవలయును. ఈ కషాయమును తిడవకు 5 తులములు మొదలు 10 తులములవరకు త్రాగవచ్చును. చితుకగొట్టిన వేపపట్టను చక్కగ యెండబెట్టి చూర్ణించి నస్త్రుగాలితముపట్టి గ్లాసుబుడ్డిలో భద్రపరచవలయును. ఈచూర్ణము తిడవకు కాలుతులము మొదలు ముక్కాలు తులమువరకు నేవించవచ్చును. వేపపట్టను బూడిదచేసి వ్రణములమీదచల్లిన “వోరెక్స్” పొడవమాదిరి వ్రణములను శోధించును. రెండుతులముల వేప పట్టను చక్కగనలియగొట్టి పాత్రయందుంచి పావుశేరు నీళ్లు పోసి రాత్రియంతయు నాననిచ్చి ప్రాతఃకాలమున వడియగట్టి లోపలికి పుచ్చుకొనిన ఆహారమును శుద్ధిచేసి మలబద్ధకమును పోగొట్టును.

వేపపువ్వు:—పసంత కాలారంభమున వేపచెట్టు చిగిర్చి పువ్వుపూచును. నిండుగపూచిన వేపచెట్టునచూచుటకు కనుల పండువుగ నుండును. పూచినవేపపువ్వు సువాసనగలిగి మనోహరముగనుండును. చక్కగపూచిన వేపచెట్టు నీడ ఆరోగ్యమును, ఆనందమును గలిగించును. ఆరోగ్యమునకు, ఆత్మశుద్ధికి ప్రతిపం వత్సరాది పండుగనాడు నింబకునుమధ్యక్షము హిందువులకు ఆరోగ్యమృగము. త్రోవవేపపువ్వును పడతులములను యొక పాత్రయందుంచి పూలుములుగునటుల మసలకాగునీరుపోసి మూతబెట్టి కాఫీకషాయమును తయారుచేసికొని చేయివలయును. ఒకగంటకాలమువరకు కషాయము పూయటమంచిది. పిమ్మట వడియగట్టి వాడవలయును. ఈ కషాయమును పూటకు 5 తులములు మొదలు 10 తులములవరకు నేవించవచ్చును. దినముకు రెండుమాడుపర్యాయములు త్రాగవచ్చును. వేపపువ్వు రోజూ పువ్వు పసుభాగములకు తీసుకొనిఅందుపటికపంపదారపాడిని కలిపి ఆపైకొద్దిగ తేనెనువడిచి కొన్నిదినములు యెండలో నుంచిన నది గులకందముగను. దీనియందు కొద్దిగకుంకుమపువ్వు నుకూడ కలిపిన శ్రేష్ఠము. ఇట్లులేయారతేసిన గలకందను పూటకు ఒకటిరెండుతులములు నేవించవగును.

వేపపువ్వు (ద్రావం:—(యునాని) వేపపువ్వు 1½ కీ, చక్కెర 2½ కీ, పచ్చిద్రాక్షపండ్లు 100, నీరు 50, పండ్లు 50, గంగరేపండ్లు 50, ఏలకులు ½ ఫలం, తైలతామరపువ్వు ½ ఫలం, గాజుబాక (గోజివ్యాపిదునాలుకచెట్టుకు) ½ ఫలం, ఉమ్మకదూన్ (హిందీ.....) ½ ఫలం, కాసి నివిల్లు 8½ ఫలం, నుగంధిపాలవేరు చెగడు 8½ ఫలం, రోజాపువ్వు 8 ఫలం, జకోఫ్సా (Viola odorata) 8 ఫలం, గాజుబాకపువ్వు 8 ఫలం, నూరత్తకర్కాయ 8 ఫలం, నా

ఈ ఆహారము నీబిడ్డల కర్తవ్యవరము. ఇది చాల ప్రసిద్ధి జెందినది. ఏల ననగా నాలుగుదేశముల రాజుల బిడ్డలీ యాహారము తినియే పెరిగిరి. అదిగాక చిన్నబిడ్డల కేవాలమును లన్నిటి లోను దీనిని వాడుచున్నారు. గ్లాక్సో ఆహారమును తిని పెరిగిన బిడ్డలందఱును చాల ఆరోగ్యముగాను ఖులాసాగాను ఉండురు. ఏమి కారణము? బిడ్డకు బలమును పుష్టిని యిచ్చుటకు కావలసికన్తువు లన్నియు నీఆహారముల నున్నవి. ఇది పరిశుభ్రమైనది. ఎట్టి ఆపాయమున గలిగింపదు. దీనిని తినిన బిడ్డకు ప్రేగుల సంబంధమైన వ్యాధులు, తుయ మన్ననవ్యాధులు రావు. మామలు పాలవలన నట్టివ్యాధులకు బిడ్డలకు పా లగుచున్నారు. దాక్టరుల నడుగుడు

ఇటలీ రాజుగారి ఆదరణను బడసినది.

గ్లాక్సో శ్రేష్ఠమైన పాల ఆహారము చిక్కిన బిడ్డలకు బలమునిచ్చును.

గ్లాక్సో నెయ్యును పోషకారి అరణును ఉసిడి.

(2)

గ్లాక్సోచే నాలుగురాజకుటుంబములబిడ్డలుమిక్కిలిజయప్రదముగా పెంచబడిరి

టోకుగా సరఫరాచేయువారు ఆల్. ఫ్రెడ్. యంగ్ అండ్ కో., లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినవి.) తపాలపెట్టె నెం 40 మద్రాసు.

రదబ్బచ్చిగడ్డు 8 ఫలం, గేదంగిరేకులు (కేతకి. మొగలిపూవు) 6 ఫలం, ఎఱ్ఱతామరపువ్వు 6 ఫలం, సాలామిర్జి 6 ఫలం, రక్త చందనం 6 ఫలం, శ్రీచందనం 6 ఫలం, ఈవస్తువులలో పదిప థ్లునీళ్లుపోసి నాలుగుగంటకాలము నాననిచ్చి ద్రావకముతీ యు బట్టియందుంచి (Distaler-వాలకాతంత్రము) చూడు పట్లు ద్రావకమునుదించి నీనాలోపోసి భద్రపరచవలయును.

ఈద్రావకమును మొదటిచూడుకోజులు నాలుగుతుల ములు, నాల్గవదినముమొదలు యెనిమిది దినములవరకు యొడుతు లములు, అంతకుపైన చూడుదినములు యెనిమిదితులములు త ర్యాత చూడుతులములచొప్పున నేవించినశుష్క, తీట, మొదలగు చర్మవ్యాధులన్నియు నిశ్చయింపరక్తమును శుద్ధిచేయును.

హిందువులు వేపపువ్వును పచ్చిదేగున పులుముగాను త యారుచేసుకొని ఆరోగ్యమునకు భుజించెదరు. చాళ, పులును మొదలగు ద్రవపదార్థములయందు వేపపువ్వును సువాసనకురు చికి, తిరగమాతనువేయు యలవాటు హిందువులకుగలదు. కొన్నిప్రాంతములయందు పితృదేవతలకు ప్రీతిగ (కార్తీక దినములలో వేపపువ్వును పచ్చిదేవేనెదరు. వర్షాకాలమున వేపపువ్వుకలిసిన పదార్థములను నేవించిన ఆరోగ్యమును గలిగించును.

వేపపువ్వులలో దంతభావన:—వేపపువ్వులలో పండ్లు తోమకొనిన నాలుకవోషముపోయి చుటుకును చుటకదనమును కలిగించును. వేపపువ్వులను మెత్తగనమలి పండ్లుతోమకొనిన పండ్లసందున క్రిములుచేరక పండివ్యాధులు కలుగకయోండు ను. పుల్లను మృదువునమలని యెడల పండ్లసందులనుండి రక్త మువచ్చును. అనుదినము వేపపువ్వులతో పండ్లు తోమకొనుచుం డిన దంతపటుత్వము చెడక యుండి నోటిదుర్గంధముకూడ పోవును.

వేము గలసిన ఆయుర్వేదయోగములు

పంచనింబచూర్ణము:—వేపవేరు, వేపాకు, వేపపండ్లు, వేపపూలు, వేపపట్ట ఆయెయెనువులను చక్క గయెండనిచ్చి చూర్ణమును తయారుచేసి నేవించిన తీటమెతులు కుప్పవరకు ని వర్తించును. ఈచూర్ణముయొక్క మోతాదు రోగి బలమునార మును గమనించి నేవించవలయును. (బసవరాజీయము.)

వేపాక్షయములకు, చర్మవ్యాధులకు గంధకరసాయనమును వాడునప్పుడు ఈవంచనింబచూర్ణమును అనుపాసముగ నిచ్చిన చాల్చులు త్వలలో కుదురును.

అవ్యతావృత్తకషాయము:—వేపపట్ట, రిప్పతీగ, క టుకరోసీ, తుంగగడ్డలు, కొడిసెపాలివులు, చేదుపొట్ట, కొంతి, రక్తచందనము, ఖిటిని ప్రతిదానిని కాలుతులమును దీసి కొని, చక్కగనలియగొట్టి అక్కేసనీరు పోసి నాల్గవభాగము కషాయము మిగులువరకుకాచి వడియగట్టి అందు తేనెనుగాని పి ప్పు 1 చూర్ణమును గాని కలిపి నేవించిన కఫజ్వరము, పిత్తజ్వరము, వాంతి, అరోచము, దాహము ఆల గట నివారణయగును. (కార్తీక సర)

పంచతిక్తఘృతము:—వేపపట్ట, చేదుపొట్ట, నాకుడు వేరు, రిప్పతీగ, ఆడ్డపరము ఈవస్తువులను ప్రతిది 80 తులము ల ప్రమాణమును తీసికొని నలియగొట్టి 64 శేర్లనీళ్లలోవేసి నాలవభాగము మిగులుటకు కషాయముగాచి వడియగట్టవల యును. ఈకషాయములో నాలుక శేర్ల ఆవునెయ్యిని ఒక శేరు త్రిఫలకల్పమును (కరక, తాడి ఉసిరిక) కలిపి ఘృత ముగాచి వడియగట్టి భద్రపరచవలయును. ఈఘృతమును పూ టకు ఒకతులముమొదలు ఒకటిన్నర తులమువరకు నేవించిన మొండిచర్మవ్యాధులు ఆతిక్రమముగ నివర్తయగును. (చక్ర దత్త)

చీముపట్టిన వ్రణములకు వేపాకు నువ్వులు సమముగనూరి పట్టించిన వ్రణములకు శోధించి మాన్యును. (చక్రదత్త)

తాళకము, మనశ్శిల, జీడివిత్తులు, ఏలకులు, కలమంక వట్ట, శ్రీచందనము, బాజిపూలకకు, తగిరిశేవునిత్తులు (ప్రతిది ఎనిమిది తులములను తీసికొని చూడగ నూరి 16 శేర్లనీళ్లలో గలిపి నాలుగు శేర్ల వేపవిత్తులనూనెకూడ కలియబోసి తైలము కాచవలయును. ఈ తైలమును “వల్లీక” మను వ్రణమునకువాడవల యును. వల్లీక మన ఆనెకరంధ్రములతో మెడమట్టులేదు తే హిస్ట్రాము. (భావప్రకాశ)

పాశ్చాత్య ఓషధీశాస్త్రవేత్తలు 12 నాతుల వేపచెట్టు ఉన్నట్లు కనుగొనిరి. అయితే యానింబ యనువేముతే (Melia Azadirachta) ఇండియన్ ట్రీట్వీ ఫార్మకోపియా చేర్చుకొని వాడుకొనుచున్నారు. ఈవేపచెట్టు ఐరోపాదేశ ములో ఆరుదగులుచే దీనిని వారు ప్రైడ్ ఆఫ్ ఇండియా యని పిలుచుచున్నారు. అనగా యాచెట్టు హిందూదేశ

Loane Square, Madras.

EVANS

స్వాభావికముగానే వెంట్రుకలు
బాగుగా పెరుగుటకు తోడ్పడును

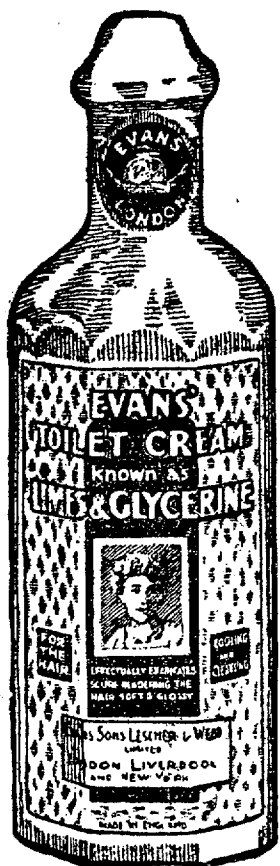
జిగుగునుండు వెంట్రుకలకు, దుమ్ముతగిలిన అంటువ్యాధి కలుగును ఇవాన్సు లైమ్స్ గ్లైసరైన్ వెంట్రుకలకే మిక్కిలి మనోహరముగా తయారుచేయబడినది. ఇది వెంట్రుకలను శుభ్రముగాను చల్లదనముగాను ఆరోగ్యముగాను యంచి స్వాభావికముగానే వెంట్రుకలు పెరుగునట్లు చేయును. ఉదయమున కొంచమువాడిన డినమితయు వెంట్రుకలను పొంకముగా నుంచును. ప్రతి బుడ్డిపైనను ఎఱ్ఱసిశీలు వ్రుండుటను చక్కగా గమనింపుడు.

ఇవాన్సు సన్స్. లెశ్చర్ అండ్ వెబ్, లిమిటెడ్.,

లండన్, లివర్ పూల్

ఇండియాకు గల టెలెగ్రాఫిక్ లైన్ నిలాసము

పోస్టుబాక్స్ నెం 313 బొంబాయి.

మెషిన్ల అమ్మకము

1. క్రొత్త 16 గుట్టముల పవరుగల హోర్నువి యింజను.
2. క్రొత్త 12 గుట్టముల పవరుగల బెట్టి యింజను.

బెట్టి రైసుహల్లు పాలిషర్లతో సహా నెం 1 ను 7 ను.

క్రొత్త 18 అంగులము వేగముగల పేషింగుమెషిన్.

14 అంగులము డ్రైయింగుమిటరుగల, వర్టికల్, పిండిమిల్లు.

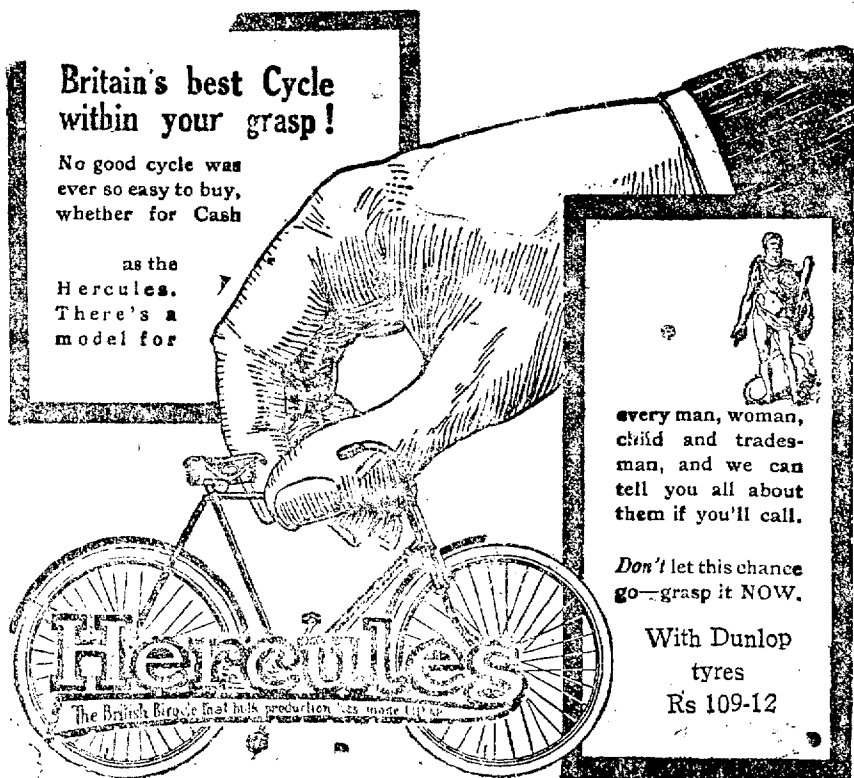
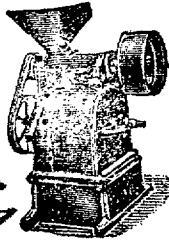
క్రొత్త 12 అడుగులు $\times 8\frac{1}{2}$ అంగులం స్క్వా, కట్టింగ్, లేపు, యింకా వుపయోగించిన 12 అడుగులు $\times 10$ అంగులం, 12 అడుగులు $\times 10\frac{1}{2}$ అంగులం లేపులున్న ఉన్నవి.

3. ఉపయోగించిన 50 గుట్టము పవరుగల, బ్లాప్టోన్, 65 గుట్టము పవరుగల, రప్త, ప్రాక్టరు, క్రూడా యిలు యింజను, (బొంబాయి స్టాపులోగలవి.)

9. ఉపయోగించిన 20 గుట్టము పవరుగల, మార్నల్, డబిల్, సిలిండరు, పోర్టబిల్, స్టీం, యింజను. (కర్కాటా స్టాపులోగలవి.)

7 "ఒక సకండాండు 82 గుట్టము పవరుగల హోర్ను వి పాతలైపు యింజను. రెండు చక్రముగలదు."

బి. డి. బెట్టి అండ్ కంపెనీ, 8, సెంటుదానువీధి, చెన్నపురి.

SOLE AGENTS:—

English Cycle & Motor Importiny Co.,

23, Broadway, MADRAS.

క్షత్రియ మహాసభ

ఆల్వారుమహారాజుగారి ప్రసంగము

ధర్మ, నవంబరు 20:— వార్షికమావేళమున క్రాస నాధిపత్యము వహించిన ఆల్వారుమహారాజుగారు సంస్థానాధీశ్వరుల నావ్యూహించి ధర్మపూర్వకచరిత్రములను గురించి కొంత ప్రసంగించెను. సంఘములయెడల ప్రతిక్షత్రియుని యొక్కయు ధ్యక్షములను వక్కాణించెను. స్వపరిపాలన లేనిది మతములు వర్ణిల్ల జాలవని బెక్కడ్రాప్రాయమనియు ప్రస్తుత పరిస్థితులందు లాభములను బొందవలయుననియు మహారాజుగారు చెప్పిరి.

మతసహనము

మతమునందు ఉత్తిమమైనదని గాని నీచమైనదని గాని లేదు. అట్టియెడ త్రతివర్ణము లందును పోరాటములు జరుగుచుండుట చాలవిపాకరమైనదని రాజుగారు నుడివీరి. హిందువులును మహమ్మదీయులును నిష్పిత్యుగ నుండవలయుననియు ఒక సంఘముయెడ నొక సంఘము సామరస్యమును జూపవలయుననియు చెప్పెను.

స్వరాజ్యము

హిందూదేశ స్వాతంత్ర్య సంపాదన కల్గుదును బ్రయత్నములతో జేయుట విధి. భారతదేశము స్వరాజ్యమును తప్పక సంపాదించునని వారి దృఢవిశ్వాసము. కాని ఎల్లరును పాశ్చాత్యులకు తగినస్వరాజ్యము భారతదేశముసంపాదించవలయునని పండిత మదనమోహన మాలవ్యగారు

సంస్థానాధీశ్వరులు తమరాజ్యమందు విద్య వ్యాపింపుటకు గాఢప్రయత్నములను జేయవలయునని పండిత మదనమోహన మాలవ్యగారు ఉద్ఘోషించిరి. కాశ్మీర దేశాధీశ్వరుడు, బికినీరు, పాటియాల, కోలాటి, సీతామారు మహారాజులు సభకువచ్చి వారిలో ముఖ్యులు. (ఆ. ప్రె.)

దేశభాషల ప్రాముఖ్యత

రివరెండు ధుర్ గారి యభిప్రాయము

రివరెండు ధుర్ గారు వైంటర్ గార్డెనియర్స్ కళాశాలాధ్యక్షులు. విశ్వవిద్యాలయ సంస్కరణసంఘమువారి ఎదుట వీరు సాక్ష్యమునిచ్చుచు విశ్వవిద్యాలయ కళాశాలందు దేశభాషనే విద్యగరపుటకు వాడవలెననియు, సెకండరీవిద్యకు సంబంధించిన లెక్కలు, చరిత్రలు, భూగోళ శాస్త్రము దేశభాషలోనే తప్పక చెప్పవలయుననియు చెప్పిరి. ఇతరుల కుదాహరణముగ తమదేశమున లక్షంబర్లులో జనులు యింటికడ దేశభాషల నుపయోగించుచు, విశ్వవిద్యాలయవిద్యకు పరాను జన్మనీభాషల చరువుదరించెప్పిరి. సెకండరీపాఠశాలలలో దేశభాష లత్యవసరము గట్టిగా వాదించిరి. క్రిస్టిపాలుషా, రాజ్ వాడ్, ప్రాఫెసరు డి. వి. పాడ్డర్, ఎం. ఆర్. పరంజిపాయి మొదలగు భారతీయులవలెనే వీరును దేశభాషల ప్రాముఖ్యతను గ్రహించిరి. భారతీయుడుకాదు భారతీయులుభాషను ప్రేమించువిధమునగ్రహించిన యాతభారతీయుని అభిప్రాయములు ఎంతో పటిమగలవి. దేశభాషల యొక్క ప్రాముఖ్యతనుగూర్చి సుభిప్రాయములగల్గి విశ్వవిద్యాలయములందు దేశభాషలు ముఖ్యస్థానమందుండదగునని సాక్ష్యమిచ్చిన వీరినూచులు విశ్వవిద్యాలయ సంస్కరణసంఘమువారు గ్రహించి ప్రస్తుతవిధానమును సంస్కరింతురుగాక యని మహాకాటాపత్రక యభిప్రాయపడుచున్నది.

పత్రికాసహాయ సంపాదకుడు

రాజీనామానిచ్చుట

కారణము స్వరాజ్యపక్షమును ప్రతిఘటించువకుండుట కలకత్తాలో "ఇంగ్లీషుమన్" పత్రికకు దుగ్యేకరుగారు సహాయసంపాదకులు. వీరిని యిటీవలజరిగిన పంగదేశనిర్బంధములపై వ్యాసమును వ్రాయవలెనని. ఆవ్యాసము స్వరాజ్యపక్షమును ప్రతిఘటించుచు, నిర్బంధముల సమర్థించుచు వ్రాయవలెనను వరకు చేర్చవలెనని. అందులకు దుగ్యేకరుగారియ్యనుకొనక స్వాభిప్రాయా రక్షణార్థమై తమపదవికి రాజీనామానిచ్చిరి.

ఆస్ట్రేలియా నాకా తగవులో రేవు కార్మికులు గూడ జేరిరి. అధినేతల పత్రక ముగిసిపోయెను.

శ్రీ శ్రీ కాత్తి నలు లోగుగా అంత్యక్రియలు పశ్చే ఘంగళవారము జరుగును.

భృంగామలకతైలము

వేసవికాలములో ఎండబాధ తలెత్తి యకుండ చేయును. సకలకొరతములను, శీతరోగములను నివారించును. 8 బౌన్సులబుడ్డి 1-కి ధర రూ 1-4-0

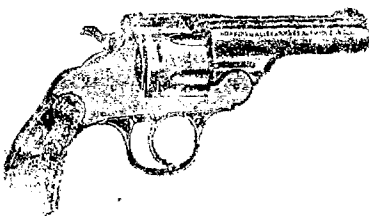
పానంతకుసుమాకరము

అన్ని బౌవధములకు ప్యాకింగుపోస్తుభిర్య ప్రత్యేకము. చుట్టమేసాము మున్నగు మూత్రవ్యాధులు, తీయం, చిరకాలము నుంచి శ్రీలనుబాధించు శ్వేతప్రదరవ్యాధులు, మొదలగువాటిని ఖాసించి నరములకి క్రిని వృద్ధిచేయునట్టి ముప్రసిద్ధమైన బౌవధరాజము. 20 మోదులగుల బుడ్డి 1-కి ధర రూ 5-0-0

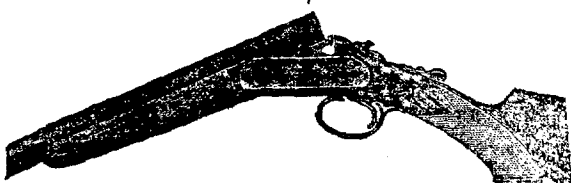
3347) ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రి ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ.

హిందూకోటా తుపాకి ముద్రాపత్రము కంపెనీవారిచే బేయబడ్డది. (8058)

హాకాదిభతులగు రివాల్యూర్ ఆరులేక బిడుకోటా యొక్కనది [ఫాబ్రికా ౧౮౬౩ నం]

ధ ర లు
వరసము.
కేటలాగు
ఉచితము

వారము 3౨ 3౪, 3౬ అంగుళములలో కొరకును, తిన్నవి. కేటలా, పెట్టుకో గలిగినది కూడ కొరకును. యాక. సి. రామరామలింగం శెట్టి ఆంధ్రు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాజ్ఞే, మద్రాసు.

పుష్ప మాల తి

తలనూనె లన్ని టికిని మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనది

(ప్రతి చోటను దొరకును)

ఆనందమును కలిగించు సుకుమారమైన సువాసనగలది. వెంట్రుకలు నలుపుగాను, పొడుగుగాను పెరుగునట్లుచేయును. 8 బౌన్సుల బుడ్డి 1 కి ధర 1-0-0 వర్తకులకు ప్రత్యేక సదుపాయముగలదు.

సోల్ ఏజంట్లు:— ఎస్. వైద్యా అండ్ కో., పార్కు-బెను, మద్రాసు.

బ్రాంచి ఆఫీసు, చై నాబజారు, తిరుచూనాపల్లి, భీరం. 166

ప్రదర్శనగదులు నెం 6, బందరువీధి, మద్రాసు

అన్ని కెవిస్టులకు, బౌవధశాలలకు, వైద్యశాలలకు

టిన్ క్చరు కార్డుమమ్, సెనెగె మొదలగు మైకమును గలి

గించు బౌవధములను తయారుచేయుటకు ఒక పరిశ్రమశాల కట్టుబడినది. గవర్న మెంటువారు కొన్ని సదుపాయముల నొసంగుటచే ఏటిని మిక్కిలి చౌకధరలకు విక్రయించుటకు మాకు వీలు గలదు.

మెలిబ్రాండు టీన్ క్చరులకే వ్రాయుడు

టోకుగా విక్రయించు వారందరును ఉత్తరము వాసిన ధరల

జాబితా పంపబడును.

"Depot for Burroughs Wellcome & Co.,"
W. E. SMITH & Co. Ltd.
Chemists, Druggists and Aerated Water Manufacturers.
MOUNT ROAD, MADRAS.

Tel: KARDYL

Phone: 225

P. B. No. 314

Branches: Esplanade,

Vepery

Ootacamund

Phone 37

102

అత్యద్భుతకుమ్మరోగనివారిణి

గుణములేదని రుజువుచేయువాళ్ళిరు 116-0-0 లు బహుమాన మివ్వబడును. అష్టాదశ కుమ్మరోగములుగ్యారంటీగ కుదుర్చబడును 1 నెలకు సరిపడు బౌవధము ధర రూ. 6-0-0 రెండునెలలకు పరిపడు బౌవధము నెల రూ. 10-0-0 ప్యాకింగు పోస్తుభిర్యులు వేరు.

రెడ్డి అండు కో, ప్రొఫ్రయిటరు, యం. సుబ్బారెడ్డి, గోపాలపురం, క్రొత్తపేటపోస్టు గోదావరిజిల్లా. 1278

చెన్నపరి బజారుధరలు

నవంబరు 22-న తేదీ శనివారము

(1) ధాన్యములు

చనియాలు బా 1-కి రు 80-0-0 మొదలు 42-0-0 నెలకు	
బియ్యము బస్తాలు	మొదలు వరకు
కునుమ తెనాలి ,, ప 48 గలవి రు 14-0-0	14-8-0
నెలూరి ,, డిటా ,, 15-8-0	16-0-0
డిటీవి ,, డిటా ,, 16-8-0	17-0-0
రాగలు రా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8-12-0	9-0-0
మవ్వులు ,, ,, 20-0-0	24-0-0

(2) పప్పుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205 రు 11-0-0	రు 12-0-0
పెనగలు ,, డిటా ,, 11-8-0	12-4-0
పెసలు ,, డిటా ,, 11-8-0	12-4-0
మినుములు ,, డిటా ,, 18-0-0	16-0-0
ఉచిలు ర 164 ,, ,, 4-4-0	11-4-0

(3) నూనె వస్తువులు

మవ్వులనూనె బా 1-కి రు 170-0-0	175-0-0
నెయ్యి మ 1-కి ,, 14-0-0	26-0-0
కొండాపురం వేయి పెనగపప్పు బా 1-కి ,, 60-0-0	65-0-0
ఇతరప్రదేశము ,, ,, 55-0-0	58-0-0
కేరసెనగనూనె గాము బా 1-కి రు 150 మి.మె. ను నెలకు	145
అమలము బా 1-కి రు 175-0-0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాటుపనుపు బా 1-కి రు 190-0-0	195-0-0
కూరపనుపు ,, రు 125-0-0	130-0-0
మిరపకాయలు(గంటూరి) బా 1-కి రు 120-0-0	128-0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీటిమందు ముసుగు 1-కి రు 50, 55	
కాళహస్తిపాయకట్టు ,, రు 70, 75	
బెల్లము బా 1-కి రు 85-0-0	60-0-0
చింతమందు బా 1-కి రు 80-0-0	49-0-0

(5) ఇనుము

పట్టా రకం బా 1-కి రు 81-0-0	82-0-0
మృత్యురంజనం బా 1-కి ,, 82-0-0	
రవుండు ,, 81-0-0	84-0-0

(6) లోహములు

వెండి 100 తులంకు రు 76-0-0	77-0-0
బంగారము, తులము 1 కి రు 22-8-0	23-0-0
సకరసు 1-కి	14-10-6
ఇత్తడి బా 1-కి రు 249-0-0	255-0-0
రాగి డిటా రు 280-0-0	285-0-0
అస్కాచక్రైర బా 1-కి రు 36-12-0	37-0-0

(7) రంగులు అలిజరై ను

ఆవుకృష్ణము 20 డిగ్రీలు రు	74-0-0
తొట్టికృష్ణము డిటా	,,
సింహం డిటా	,,
గుర్రం డిటా	,,

(8) దూది

బోండా పెట్టుబాదన 1-కి రు 320-0-0	
----------------------------------	--

(9) నూలు

కోయంబుత్తూరు నెం 10½ పెట్టె 1-కి రు 9-0-0	
మధుర నెం 12½ పెట్టె 1-కి రు 8-6-0	
పుల్లూరు యెనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి రు 8-12-0	
అహమదాబాదు నెం 12½ పెట్టె 1-కి రు 9-8-0	
డిటా నెం 14 డిటా రు 10-0-0	
నూకయెనుగ నెం 20 రు 11-4-0	
జపాన్ నెం 20 రు 11-12-0	
,, ,, 40 ఏ లేటిలు అయినను రు 14-4-0	
గోకాకు నెం 12½ రు 9-8-0	
వద్వాక్ నెం 24½ రు 11-14-0	
14½ క్విలక్ పక్షి రు 9-8-0	

తేలుచుండు

తెల సీసా 1-కి రు. 0-8-0, వి. సి. సహా 0-18-0. తేలుకాటునల అపాయము లేదుగాని విశేషబాధ గలదు తేలు కాటునల విషము నెత్తురులో ప్రవేశించదు. బాధ నరములకు పెద్దనలను దగ్గరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టినచోటను బండపారునలులు చేసిన బాధ తగ్గును. ఇది మిగుల ఘోరము గలిగి నీటివలె నందును. కుట్టినచోట కొంచము మందుపోసి బాధ మాయ మగును. మందును గలిగియున్న తామ బాధపడు నితరులకు పుణ్యము గట్టుకొనవచ్చును. ప్రతీయింతు నుండకనిది అమృతాంబునం దీపో, మదరాసు బొంబాయి

“న రి న న్” (స్వర్ణము చేరియున్నది)

అద్భుతమైన జీవాత్మము

లోహము లన్నిటిలోను స్వర్ణము విష్ణుమైనది మాత్రమే కాదు. అయితే దానిని చక్కగా వాడిన ప్రపంచమునందున్న గణాంకము లన్నిటిని రాబట్టడంకోసం దీనిని ప్రాచీన ఋషులు తెలిపియున్నారు. ప్రాచీ, ప్రతీచి బౌద్ధములలో మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనదాటిని మిళితముచేసి, శయ్యాలు చేయబడినది బౌద్ధమధము. నవముల బహిరంత, నపుంసకత్వము స్వల్పముగా నున్నను, హెచ్చుగా నున్నను, రక్తహీనత, బరువుతగ్గుట, అపరిమితకత్వము, దుర్బలత్వము, న్యూరస్టీనియా, మలబద్ధకము, ఆజీర్ణము మొదలగు అన్నివిధములు చెనువ్యాధులు, తీరనిస్వాధులు తప్పక గుణనగును. కఠినపత్వము, లంకణముచేయ నవగదములేదు. సాధారణ దుర్బలత్వమునకు మైకి కస్తూరితైలమును వాడవలెను. నర్సికనువలననేక అద్భుతగుణములు గలవు. ఒక నెలకు సరిపడు నర్సికము బౌద్ధము స్వర్ణముతో మిళితమైనది. బుడ్డి 1 కి రు 5.0-0. వై పూతబౌద్ధము రు 2-8.0 ఒక పూ తిట్టు రు 7.0-0 తపాల భర్సు వేరు. ఉష్ణదేశములలో నుండి వారి కిది అమ్మముచేసి.

డి. వెంకట్రావు ఎస్కైరు, బి. ఏ, నైదాపేటపాడు “మందు పుష్టిని కలుగజేసినది”- మిస్టర్ ఎం. బి. నాయకర్, మద్రాసు “రక్తమును శుద్ధిచేయును”- మిస్టర్ హెచ్. కావ్య, బొంబాయి “మిక్కిలి ఆశ్చర్యకరమైనది”- డాక్టరు, బొంబాయి “మిక్కిలి ఆశ్చర్యకరమైనది”- డాక్టరు ఎస్. మాస్టే ఆహారవాహిను: “నూర స్తీనియా. రోగిని చాలచుంచిది”- మిస్టరు డబ్ల్యూ. కెట్టి మద్రాసు “2 పాసల బరువు ఎక్కువైనది”- మిస్టరు రూఫ్ భాక్ సి. వి. డి సబ్ ఇన్స్ పెక్టరు పాట్నా “ఉపయోగకారి, గుణకారి”- ఎస్. ఆర్. రావు ఎస్కైరు బి. ఏ డెప్టి కలెక్టరు పేటారు “నాకు చాలమేలు చేసినది”- మిస్టర్ పి. స్వర్ణరామలు, రంగును “సంపూర్ణత్వ ప్తి నికలుగ జేసినది” మిస్టర్ ఎస్. సి. డిటా కానిటర్ ఇన్స్ పెక్టరు కలకత్తా “అద్భుతమైన గుణములను కలిగించినది” ఆశ్వాగ్ధముగా నుండ గోదిన ఇప్పుడే ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు నేనులో బాకల్ పూరు విలాసమునకు వ్రాయుచున్న లేక ఏజంట్ల వద్ద తీసుకొన వచ్చును. (1482)

Behar Chemcl Works Bhagalpur. Branch-Mihijam. Telegrams:—Chemists, Bhagalpur or direct from Agents. W. E. SMITH & Co., Ltd., Madras and Branches. DADHA & Co., ASVIN & Co., Iyaccannoo Mudalia Mrdaas. Woollen Mart Mangalore; A. Abid & Co., Hyderabad. T. C. Nataraj & Co., Mysore.

మలేరియాను, మరియితర జ్వరములన్నియును “ఇ స నా ఫె లి” చే అతిత్వరలో నివారించును

కై నాజ్వరమును తత్కాలమునకు మాత్రమే ఆపివేయును. అయితే ఇ స నా ఫె లి 15 దినములలో జ్వరమును పూర్తిగా వేరుతో తీసివేయును. అన్ని విధముల మలేరియా జ్వరములను “ఇ స నా ఫె లి” అతిత్వరముగా బాగుచేయును. అని ప్రసిద్ధి చెందినది. గనుక మలేరియాను అతి సమర్థమైన బౌద్ధముని పేరువచ్చినది. మలేరియా రాకుండ ఆటంకపరచుటకు ఉదయము సాయంత్రములందు ఒక్కొక్క మాత్రమకున నేవించిన చాలును. పూర్తిగా గుణము గలుగుటకు 2 బుడ్లు 15 దినములు నేవించినచాలును. పసిడిబడ్డలకు “ఇ స నా ఫె లి”ను (ద్రవరూపముగానున్న ఇ స నా ఫె లి) వాడవలెను. ఇండియా, బర్మా, సిలోనుకు సోల్ ఏజంట్లు, Corio Ltd., Post Box 159, Fort, Bombay.

కనకంతులకు మాత్రమే? (1398)

నంగప్రభయాకరాతి

వాటిని విశేషకత్వము, భర్సులేకయే బాగుచేసి, కాశ్మీరయవ్యము నిచ్చుచు, కాస్త్రసమ్యక్తముగా తయారుచేసిన ఈవివృతము నిరపరాధమైనట్టి స్థితులలో కూడ క్రొత్తవరుకుతనమును పుష్టినియ్యుచు ఇంద్రజాలమువలె నూతనమార్పును కలిగించును. పూర్తిగా కల పంపబడును. 80 గురికలు గల బుడ్డి 1 కి రు 10 మాత్రమే ఈతైలమును వైకివాడుటచే నపుంసకత్వము మొదలగునవి తొలగుటయే గాక మంచి సంసారసౌఖ్యము తప్పక కలుగును. కరులకు బుడ్డి 1 కి ధర రు 10.0-0. ఇతరవికరములకు వ్రాసిన మాత్యాటలగు ఉచితముగా పంపబడును. రాజవైద్య నారాయణజీ, కేశవజీ, నెం. 49 బందరువీధి, మదరాసు.

కందర్పసంజీవని తైలము

చెప్పకకంటె ఉపయోగించిచూచుట మంచిది మై నూ రు చందన న బ్బు ను ఉపయోగించి మాకు తోడ్పడకొరదము

న్యూజేకోర్మము జవ్వపవమగునట్లు ప్రోత్సహమొనగుడు. హిందూదేశీయుల నూతనముగా తయారు చేయబడిన హిందూదేశపు నల్లు.

నల్లును తయారుచేయు శాస్త్రము నవనరించి ఈనల్లు మై నూ రు గవర్నమెంటు సోప్ కార్పొరేషన్ వారిచే మిక్కిలి అమోఘముగా తయారుచేయబడినది. హిందూదేశీయుల అంతస్తుకు తగిగట్లు ఇది ప్రత్యేకముగా తయారుచేయబడినది.

అన్ని చోట్లలోను క్రయమునకు పొరకును. మద్రాసు: మూసా హజీ ఇల్లాహిం యసు కో, ౪౪, గిడ్డింగివీధి, మద్రాసు.

అతివరముల బలహీనతచే గలిగిన మూత్రసంబంధమైన వ్యాధులకు అత్యద్భుత నివారిణి

విదేశములందు ఉద్యోగము చేయుచే గలిగిన అతివరముల బలహీనతచే నానందిన మూత్ర సంబంధమైన వ్యాధిని ప్రస్తుతము మద్రాసు, బాల్జి షాను, అర్మీనియన్ విధిగో, నెం 72 గృహము నందుండు పండిత స్వామి శ్రీనివాసఅయ్యంగారు అతి స్వల్పకాలములోనే బాగుచేసిరి. చికిత్స పొందినతరువాత నాకు క్రొత్తపుష్టి, నటుత్వము గలిగినది. పండితులవారికి అనేక వందనములు. వారు మిక్కిలి చతురశ్రతోను, జయముతోను అభ్యసించుచున్న ఆయుర్వేదవైద్యమునకు గొప్ప కీర్తి, ప్రతిష్ఠలు గలిగినది. ఇతర వైద్యులచే కుదరదన వదిలివేయబడిన అతిపూత్రవ్యాధిచే కలిగిన కఠినమైన రాచకురుపును పండితులవారు మిక్కిలి జయప్రదముగా బాగుచేయుటను నేను స్వయముగా చూచితిని. వ్యాధులచే పీడించబడుచున్న ప్రజలకు సహాయము చేయుటకై పండితులవారికి దీర్ఘాయువు నొసంగవలెనని భగవంతుని ప్రార్థించెదను.

డి. పి. ప్రకాశం, డి. సి. ఎమ్. ఏ. సి. ఆర్. ఏ. ఎఫ్. సి. ఇన్ కమ్ బాక్సు ఆఫీసు, మద్రాసు. 17.11.24. వారి సలహాకట్టు ము రు 15-0-0

(తెల్లకుసుమ-యుతుశూల అకాలబహిష్టి)

వి. జోగారావు ల్యాండ్ లార్డు, సత్యవరం. గోదావరి జిల్లా:—తెల్లకుసుమ, యుతుశూల, అకాలబహిష్టి మొదలగు వానిచే బాధపడుచున్న యొకస్త్రీకి లోద్రను వాడినవిష సౌఖ్యముగనున్నది సంతానసంపద పిల్లలపేరు “కేసరి” ఎ. ఈశ్వరప్పగారు కోటబొమ్మలి, గంజాము. సంతానభాగ్యములేని అనేకస్త్రీలు తమ “లోద్ర”ను నేవించి పుత్ర పుత్రికా రత్నంబులను బడసిరి. కొందరు తమపిల్లలకు “కేసరి” అను నామమిడిరి.

“కేసరి కుటీరం” ఆయుర్వేద ఓషధీబౌద్ధకాల, యెమ్మూరు, మద్రాసు.

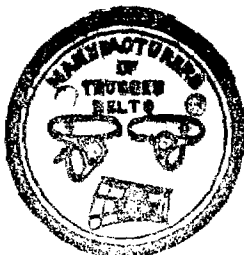
ప్రభాకరశాస్త్రిగారి గ్రంథములు

- 1. శృంగార శ్రీనాథము శ్రీనాథుని సమగ్రచరిత్ర 200
2. చాటుపద్య మణిమంజరి 2 భాగము 160
3. ,, ప్రథమభాగము 140
4. ప్రబంధరత్నావళి. 180
5. మూన్మాళ్లముచ్చట 040
6. తంజావూరి ఇంద్రరాజులచరిత్ర. 060
మణిమంజరి ఆఫీసు, 8/15 నల్లకంపివీధి, తిరువల్లి ప్రింట్.

Advertisements for SIGHT RESTORED and SANTI OIL with descriptions of their benefits for eye health and skin conditions.

Powell's Extract of Golden

3421

జవలుగారి అమోఘమైన గెనో

నెగ రోగమునకు

అద్భుతమైన గుణమిచ్చును.

అంగ్ల; ఆయుర్వేద ఔషధములనుండి తయారు చేయబడినది.

నెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్రపిండములయొక్క వాపు, శుక్ల నష్టము, బలహీనము, పిపులో నొప్పి మొదలగు వాటిని ఇది నమ్మకముగా కుదుర్చునట్టి దివ్యౌషధము.

గుణము:— 6 మోతాదుల గెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణమే ప్రవణము తప్పుక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్కులన్నియు మాయమగును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గును. బానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

తీక్షణమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రూ. 1-4-0

దీర్ఘవ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రూ. 1-8-0

మా దివ్యౌషధములు నుప్రసిద్ధమైన ఔషధములన్నిటిలోను దొరకును.

మా చిత్రవిచిత్రపు క్యాటలాగునకై వ్రాయుడు.

ఉత్తరము లన్నియు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,

Manufacturing Chemists,

Lamington Road, Bombay.

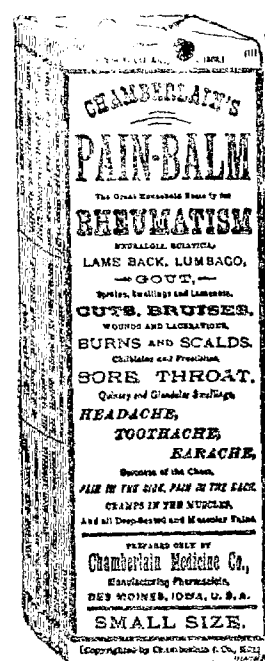

లోధ - బంగారు-గారడి

పిసిటి సాపారాపుగారు, దుమ్మెరూడం:— ఒక స్త్రీ క్రమభంగమువలన అనేక సంవత్సరములనుండి కడుపునొప్పితో బాధపడుచుండెను. అనేక ఔషధములను వాడి ప్రయోజనము లేక పోయెను. కడపట తమలోగ్రయొకబుడ్డి నుపయోగించుకొని గారడివిల్చి నూదిరిగి ఆమెకు యందుండున్న రుక్మతన్నియు, అత్తయ్య దుక్కును కుదిరెను. ఈ లోధ్రను వ్యసించుకు నాకు మాటలు దొఱక లెను. ఒకబుడ్డిలోగ్ర యెత్తుబంగారు యిచ్చినను దీనివెల చాలవని నేనుచెప్పగలను.

“కేసరీ కటిరం”

ఆయుర్వేద ఔషధౌషధశాల, యెమ్మెరూ, మద్రాసు.

చేబరేనుగారి వెయిన్ బామ్

వాల నొప్పులు, నడుము నొప్పి, కాలినగాయములు. తలనొప్పి, వండ్ర నొప్పి, నరుకులు, దెబ్బలు మున్నగునవి దీనివలన తప్పుక గుణ మిచ్చును.

అన్ని జాగాలలో

విక్రయమునకు

33 దొరకును. (1)

చమత్కార గణితము

ఈ గ్రంథములో చమత్కారగణితము, విశిష్టగణితము, విశిష్టగణితము, మనోగణితము, క్షేత్రగణిత సమస్యలు, త్రికోణము, అద్భుతములు, చిట్కము, చిట్కశక్తులు, యుక్తికళలు, తమిళులెక్కలు, గణితాభివృద్ధి గలవు. మంత్రములు, మనోబలమును, తెలివిన వృద్ధిచేయు రహస్యములను శిక్షణశిక్షణలెక్కలు ఇందులో నున్నవి. ఈ గ్రంథము చదివిన గణితమునకు తమనానందము, చమత్కారమును, యుక్తియు తెలియ కలుగును. ప్రతివానిదగ్గర నుండవలసిన పుస్తకము. దీనివెల రూ 1 య. 2. పి. చార్జి ఆ రూ. 6 క్రతులు రూ 6 య. బయలువారు:— పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, 2118) బెంగళూ, (గుంటూరు జిల్లా) ఆది (వాయవ్యరేఖ)

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (కది అణాలు)

మెనులభము! (పోస్తుభుర్చులప్రత్యేకము) గుణాధికము! శరీరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగిడి తైత్వకాల కీమాత్రల దివ్యపుష్కము. అశీర్దము, అరది, అవులింతలు, అగ్నిమాంద్యము, అలిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సూక్ష్మగముల యందు బలతయము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శరన్ను, ప్రేళ్లు, అనులు, మొదలగువానియందు గలిగిడి సోపలను బోగొట్టి జీవానును మంచి యారోగ్యమునకు చేచ్చును.

ఈ మాత్రలు మేహవార సోపలను వెంటనే మాన్పును. యందు అనేక ఔషధములు చేరినవి. అనుభవము గల ఔషధముగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు. విరుహము:— (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం, పోస్తు నిడుమోలు, ఎలమర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

కృష్ణా నందానబ్బు

దీనినివాడుటచే యేలాటిబాధ మంటలేకనే జీవానునం జీవానునం దైనను యందుండువైట్సులను తక్షణమే తీసివేయును. 3 బిళ్లలుగల పెట్టు 1 కి ధర రూ 1-4-0. 3 పెట్టెలను ఒకేదాఖా కొనువారికి ఒక పాం టెన్ పేనా యినాముగా పంపబడును.

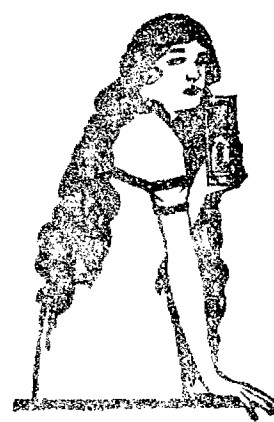
సుందరం అండ్ కో., 5 భద్రప్రగార్దనపిడి, పార్కురౌను, మద్రాసు.

కామినియానూనె

వెంట్రుక లేఅందము.

రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుడు.

వెంట్రుకలు దుష్పింపుడు ఊడకమున్నే త్వరపడకపోయిన ఊడ మొదలుపెట్టి పూర్తిగా పోగును. అట్లుకాకుండా

నేడే కామియానూనెను వాడి సత్వరముగా శిరోజముల గాపాడుకొనుడు. వెంట్రుకల కేబాడ్యమున్నను మాన్చి ఈ దివ్యౌషధము వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లుచేయును. ఒకవరకువల్ల మీకే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల నతిసుధపరచును. బుడ్డివెల 1 రూపాయి. 3 బుడ్లభరిదు రూ 2-10 0.

126

పీచీచార్జీలు ప్రత్యేకము.

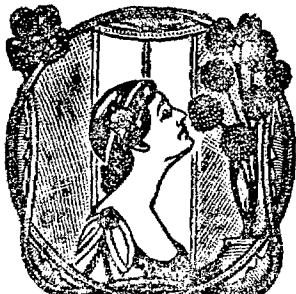
ఆటోదిల్ బహారు

(రిజిష్టరు చేయబడినది)

మీకు ఏ సువాసన ద్రవ్యము లేక

అత్తరు కావలసియున్న

ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు.

1 అవున్సు బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 } మీ చేతిరుమాలునందు చుక్కలు వేసికొన్న పరిమళ
1 ట్రాం బుడ్డి 0-12-0 } మన్నిదిశలను వ్యాపింపును.
1 ట్రాం బుడ్డి 0 8 0 }

ప్రే కామినియానూనె, ఆటోదిల్ బహారు మండసరకులమ్ము ప్రతిచోటను ఏక్రియించబడును. తేకున్న సాల్సువెంట్రుక,

అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155 జమ్నాచుకిదు, బొంబాయి ఆది వ్రాసిన బకయగలరు

Now Ready for Sale :

1924-25 Edition

Published for the mutual Benefit of the

Foreign and Indian Business Houses

THE BUSINESS DIRECTORY of India, Burma, and Ceylon.

A Comprehensive Directory of the various Businessmen, Exporters, & Importers, Firms, Factorie, Merchants, Manufacturers, Mills, and Industries of the principal Cities, Ports and Towns of India, Burma and Ceylon.

Price Rs. 10 per copy.

V. P. charge Re. 1 extra.

AS FEW TESTIMONIAL.

The British Export Gazette, London:—We would draw the attention of all interested in Far Eastern markets to the excellent "Business Directory of India, Burma and Ceylon," published by the Business Directory Co., Kanara Press Buildings, Madras. The work covers the principal towns of the countries concerned, business names being arranged under trade headings, while there are additional sections particularising firms in certain foreign centres who are engaged in trade with India. Not the least helpful part of the volume is that devoted to the Indian import and export Customs traffi.

The British Printer, London.

The Business Directory offers a bulky volume in stout covers, suitably arranged for reference. The Kanara Press has certainly shown very strong enterprise in the production of the Directory. The lists must be of the greatest use to business people in the enormous districts covered, as also to export houses in this country. The volume is well supported by advertisers.

Ceylon Daily News, Colombo.

A useful addition to the libraries of business houses in India, Burma and Ceylon. It affords a useful reference book, and the manner in which the index of products is compiled makes it simple to place a finger on the right place for the goods. The printing is clear and distinct, and the volume serviceably bound.

The Hindu, Madras.

The Business Directory is a handsome book of reference useful for businessmen of every description, including traders and merchants. It is a directory of Banks, Firms, Associations and Business houses in all important towns and cities of India, Burma and Ceylon, arranged in the alphabetical order. The description of these cities is brief and interesting. The names of Foreign Banks and Firms interested in trade with India are also given.

The Servant, Calcutta.

On the whole we congratulate the publishers on this very useful publication. Every business firm will encourage this first Indian enterprise of the kind will do so with profit.

Madras Mail, Madras.

It is a well-got-up publication and gives a comprehensive list of the different trades, not only in the principal cities of the Indian Empire but also in various mofussil centres. The publication should prove of great use to merchants and tradesmen on the look-out for improving their business.

Indian Daily News, Calcutta.

This is a very handy volume containing a mine of information. It not only gives a detailed list of business firms in order of subjects of almost all the important towns of India, Burma and Ceylon, but it has also a Foreign Section stuffed with similar information. Every business man and public institution should possess a copy.

The Bombay Chronicle, Bombay.

The Business Directory has an attractive get up and it offers a good medium of advertisement. It contains valuable information for businessmen. Some prominent features are exchange values and money equivalents, ready reckoner tables, Indian Customs duties and tariff valuations, together with brief descriptive notices on important business centres. Occasional photographs of special attractions of cities give some relieving interest. Some tips to salesmen are also given. The volume is a welcome addition to the number already in the field.

Ceylon Observer, Colombo.

It is clearly printed and is a comprehensive work dealing with the businesses of about 200 principal places. In the foreign section is given a list of firms in the United States of America interested in trade with India and the Far East. On the whole this Directory should prove a useful work of reference to businessmen.

The Statesman, Calcutta.

The Business Directory of India, Burma and Ceylon for 1923 issued from the Kanara Press, Madras, is a useful work of reference. It has an Indian as well as a foreign section and the information given is of a kind that will be appreciated not only by businessmen in this country, but also by manufacturers, merchants and exporters in foreign countries.

The Modern Review, Calcutta.

This is a very useful book of reference for businessmen and a very good medium of advertisement. Chief towns of India have been treated under different sections, sometimes with short introductory notices about their origin and objects of interest. The book deserves a good circulation among the public taking an interest in commerce, industry and trade of the country.

The Industry, Calcutta.

This handy volume contains addresses not only of the Business houses of this country but also of some representative firms of Shanghai, (China); Kobe (Japan), Singapore (F. M. S.) etc. This is a new diversion for which the directory should be liked by merchants wishing to extend their trades in oriental seas. It is neatly printed, decently bound and cheaply priced.

PUBLISHERS :

THE BUSINESS DIRECTORY Co.,

2/13, VANIER STREET, KANARA PRESS BUILDINGS, MADRAS.

పాశ్చాత్య మొకటాచలపండితులుగారి లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలకై ఒకగజడ

వేస వేలు యోగ్యతాపత్రికలలో కొన్నిటిని ఈ దిగువ తెలిపియున్నాము.

(1) మ. దాక్షర (కళాకర్, థాలో ఆయుర్వేద యూనివర్సిటీ గ్రాడ్యుయటు. ఎన్. వై. ఇన్స్టిట్యూటు ఆఫ్ సైన్సు యునైటెడ్ స్టేట్స్ ఆఫ్ అమెరికా వి. ఎన్. ఆఫ్ థియోలాజిక్ ఇన్స్టిట్యూటు ఓరేజన్, కన్. కల్లింగ్స్ కమిటీ, ఎడిటర్ లెక్ నెం. 2 బాంబాయి:— మీ లోకామయహార కస్తూరి మాత్ర వ్యక్తిగతయోగించిన దానిలో క్యాపాచ్యుకముల వ్యక్తిగతము, అక్షరము, మలబద్ధము (ప్రకృతి నోట్స్, కడుగునోట్స్, వ్యవహారము, నిల్వయూజుముల మొదలగునవి గుణపైసవి,

(2) మ. వి. ఎన్. అమృత సాధు, సీనియర్ సర్జన్, కానిటర్ కమిషనర్, మైసూరు గవర్నమెంటు, మైసూరు మీచేతయారుచేయబడుచున్న లోకామయహారకస్తూరిమాత్రలను సేవకపయోగించియున్నాడు. మిక్కిలి గణనగలవని

(3) మ. కే. కే. విద్యానంద కవిరాజ్ విష్ణు చక్ర డిస్కంసరి, 9-41 బిల్డింగ్స్ బజారు, రంగూను, బర్మా. మీ లోకామయహార కస్తూరి మాత్రము, నాణ్యము, నాణ్యత వచ్చుచున్న లోగులమును సుపూర్ణమైన

(4) మ. లాల్ సింగ్, మీథే, సబ్ అసిస్టెంట్ సర్జన్ సిరోహా, రాజపుటానా. కృష్టి నిర్మి: మీ లోకామయహారకస్తూరిమాత్రలను సేవకపయోగించుచున్నాడు. చాలశుభముగానున్నది. రేడియేషన్ 12 సీసాలనుకలుపుచు బిడ్డ 18 ధర 0-4-0, 6 బుడ్లు 1-4-0 పోస్తుకర్చు కేర.

పాశ్చాత్య మొకటాచలపండితులు, వైద్యశాలాధికారి, ప్రధాన వైద్యులు,

(4) శ్రీ సీతారాధువ వైద్యశాల, మైసూరు.

ఓ రియంటల్

గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీ లైఫ్

అప్యూరన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్

ప్రస్తుతము ఏ కులదామకరమగుకమిషన్ వరకు నిచ్చుటకు కంపెనీ నా రరాభించి యున్నాడు.

విజయగారు, కన్ వాసర్లుగారు

పనిచేయుటకు శక్తిగల పెద్దమనుష్యులు ఉ ద్యోగస్తులు దరఖాస్తును పంపుకొన కోరెదము

సంవత్సరము 1924 సంవత్సరము

ఈ పంలి రమునందు కంపెనీకి యిదివరలో

వచ్చిన నూతన భీమాసంఖ్య అత్యుత్కృతమైయున్నది.

హిందూ దేశమునందు ప్రఖ్యాతి చెందినదియు

ప్రజల అభిమానము పొందినదియునైన యీ లైఫ్

అప్యూరన్సు కంపెనీకి ప్రవేశింపుచు సంచాదిం

చుటకు శక్తిగలవారు మాతో పొబంధము

స్థాపించుకొనగోరెదము. (672)

The Branch Secretary,

Oriental Assurance Buildings

Post Box No. 8, Madras.

Bangalore Branch:—No 3 South Parade

Bangalore.

Trivandrum Branch:—Trivandrum.

శ్రీ వైద్యరమైన వెంటుకల

తైలము "మణినూనె"

మిక్కిలి మనోహరమైన సువాసనగలది. పైట్ ఆ

యిట్ యిద అపాయకరమైనపున చేరుట కీదు. ఇది

చాలకాలమునుండి మంచిగుణముకలిగి, నాడుకలోనున్న

ది. బిడ్డ 1 కి ధర రు 1-0-0.

దీనిని నాడుటచే వెంట్రుకలు మిక్కిలి కాంతిగాను

స్పష్ట గాను, బలముగాను యుండును. చుండును రాసీయక

వెంట్రుకలను బాగుగా పెంచును. యితరవిధములకు మా

క్రొత్త క్యాటలాగునకు వ్రాసిన ఇనాముగా పంపెదము.

ఆ తంకని గ్రహ షార్మసి,

26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

కంగుంది ఇండస్ట్రియల్ వర్క్స్

"టైక్స్ టైల్ షాఖ" పోస్టు, కుప్పం

రు 7-4-0 లుకు

మియింట్వర్డుకు 1 కుప్పము మె త

(27" X 78" కొలతగలది).

దానికి తగిన దిండుబకటి.

మెత్తవైన పరచుటకు తగిన, అందమైన

బకగుడ్డ తెల్లదియైనను లేక గీతలదియైనను పంప

బడును. చాలకాలమువరకుండునట్లు బాగుగా

నేయబడినది. చేతిమగ్గములతో 2/30 నెంబరు

నూలుతో గుడ్డ నేయబడినది. చాచు గట్టిగా

నుండును. వారివారికి తగినట్టి రంగులలోగలదు.

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుకెట్టిప్పిది మదరాసు.

వైద్యరత్న
పండిత డి. గోపాలాచార్యుగారి ఆరామండులు

ఆయుర్వేదాశ్రమము

జార్జి టౌన్ మదరాసు

సుప్రసిద్ధ శాస్త్రీయాయుర్వేదదివ్యౌషధములు దొరకున్దలము
క్యాటలాగులు కోరువారికి ఉచితముగ పంపబడును
ఆయుర్వేదాశ్రమము, 41, ఆచారప్పన్విది. జార్జిటౌన్, మద్రాసు.

అంగీకరించిరి! అందరును అంగీకరించిరి!! అంగీకరించిరి!!!

మిక్కిలి ఉత్కృష్టమైనది! “నేను మద్రాసులో నున్నప్పుడు దీనిని అనేక మిత్రుల కిచ్చితిని. ఇన్ ఫ్లయెంజా, మలేరియా మొదలగువాటిచే కఠినముగా బాధపడుచుండిన వారికి అత్యద్భుతమైన గుణ మిచ్చినది.” టి. ఇ. ఆండర్సన్, బాటు రోడ్డు, కోలాలంపూరు, ఎఫ్. ఎమ్. ఎస్.	స్క్విబ్బు గుణము గల దని ప్రమాణము చేయుచున్నాడు. “స్క్విబ్బు చలిజ్వరనివారణి అద్భుతం జ్వరము, ఇన్ ఫ్లెంజా జ్వరములకు ముగా పనిచేయుచున్నది. దానిని ఉప యోగించినవా రందరు అది గుణము గల దని ప్రమాణము చేయుచున్నారు.” జి. జి. ఫిఫీ. లోకో డిపార్టుమెంటు, ఏ. అండ్ బి. రైల్వే, అన్నాము.	విడువక ఉండదగిన మిత్రుడు. “ఇది అద్భుతమైన నివారణి. మలేరియా మిక్కిలి గుణకారిముని చూపినది. ఒకటి లేక రెండుబుడ్లు లేక నేను ఎప్పుడును మకాముకు వెళ్లులేదు.” బాసా, డి. ఏ. ఇన్ స్పెక్టరు ఆఫ్ స్కూల్స్, సాగైంగ, బర్మా.	కుదుర్పుటకంటె ఆటంకపరచుట మేలు “ఇది ఇన్ ఫ్లెంజాకే గాక మలేరియాకు కూడ మంచి గుణ మిచ్చును. మలేరియా రాకుండ ఆటంకపరచుటకై ప్రజలంద రను చుట్టుముగా దీని నొక బుడ్డిని తనవద్ద తప్పక ఉంచుకొనుట శ్రేయస్కరము.” ఎస్. సుబ్బారావు, ఎల్. ఎమ్. పి., ఇన్ ఫ్లయెంజా హామ్, మైలాపూరు, మద్రాసు.
--	--	---	--

హిందూ దేశమునందు కుటుంబ ఔషధము

స్క్విబ్బు

చలిజ్వరనివారిణి

మలేరియా, ఇన్ ఫ్లెంజా, చలిజ్వరము లన్నిటికిని

మొసర్చు మాడన్ సన్స్ అండ్ కో.

కెమిస్టులు, క్రాఫోర్డు మార్కెట్టు, బొంబాయి

మద్రాసు డిపో. ఏ. ఎస్. ఆర్. మూర్తి అండ్ సన్స్, 9, పాప్ హామ్స్ వాడే

ఎవరును కాదనలేదు. “ప్రతివాదిపక్షము సాక్షికూడ స్క్విబ్బు సిద్ధావధముయొక్క అమృతము, కీర్తిని గుఱించి వ్యతిరేకభిప్రాయమును యివ్వ జాలరు.” జస్టిసు ఎమ్. హెచ్. డబ్ల్యు. హెవార్డు, ఇ. సి. ఎస్. హోమ్స్, బొంబాయి.	మేలు - పక్షపాతము. “నేనెంటు బౌషధము లనిన నాకు గిట్టుదు. అయితే స్క్విబ్బు బౌషధము అన్నివిధములగు జ్వరములకు మిక్కిలి ఉప యోగించును. చుంచినది మిచ్చును.” రెవరెండు ఎమ్. జి. గోల్డ్స్మిత్, హైదరాబాదు. (డక్కన్)	ప్రాకృత్యములు కలియుట “నేను కొంతకాలమునుండి మలేరియాకు స్క్విబ్బు బౌషధమును తీసికొను చున్నాను. అది నాకు చాలగుణ మిచ్చినది. కె. సి. మెహతా, క్రైస్టును కళాశాల, కేంద్రజి. ఇంగ్లాండు.	నిరాశ జేచిన రోగులకు ఆశ గలదు. “మలేరియాజ్వరముచే బాధపడుచుండిన ఇద్దరు నిక్కిలి కఠినస్థితి లో నుండి. దానిని వైద్యులు కూడ చేయి నదలిరి. అయితే స్క్విబ్బు బౌషధము వారికి మంచిగుణ మిచ్చినది” - సి. డి. ఎల్. ప్రయోగో, హైదరాబాదు. (డక్కన్)
--	--	--	--